

Haapajärven kaupunki

Tilinpäätös ja
toimintakertomus
2015

Sisällys

1. Toimintakertomus	
1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	1
1.2 Yleistietoja	3
1.3 Henkilöstötilinpäätös 2015	8
1.4. Toiminnan ja talouden kehitys	16
Yleinen talouden kehitys	16
Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen	17
Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon	18
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	19
1.5. Konsernitarkastelu	19
Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalot	21
Haapajärven Kehityskeskus Oy	22
Haapajärven Lämpö Oy	23
Haapajärven Vesi Oy	23
Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	24
1.6 Kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vuonna 2015	25
1.7 Konsernijohdon selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä vuonna 2015	28
1.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	31
2. Toteutusvertailut	
2.1 Käyttötalouden ja toiminnan toteutuminen	33
Vaalit	37
Tarkastuslautakunta	38
Hallintopalvelut	41
Sivistyspalvelut	46
Tekniset palvelut	67
2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	77
2.3 Investointien toteutuminen	82
2.4 Rahoitusosan toteutuminen	86
2.5 Toteutumayhteenveto	89
3. Tilinpäätöslaskelmat	
Tuloslaskelma	91
Rahoituslaskelma	92
Tase	93

Kokonaistulot ja -menot	97
4. Konsernitilinpäätös	
Konsernituloslaskelma	98
Konsernirahoituslaskelma	99
Konsernitase	100
5. Liitetiedot	102
5.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	
5.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	
5.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	
5.4 Taseen vastaavia ja vastattavia koskevat liitetiedot	
5.6 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	
5.7 Ympäristöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	
5.8 Henkilöstöä koskevat liitetiedot	
5.9 Liitetietojen erittelyt	
6. Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	
Tilinpäätöksen allekirjoitus	122
Tilinpäätösmerkintä	122
7. Luettelot ja selvitykset	
Luettelo käytetyistä tilikirjoista	123
Selvitys kirjanpidon säilytyksestä	123
Luettelo käytetyistä tositelajeista	124

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Kehityksen myötätuulia puhalteli toimintavuodenkin aikana. Uudet liikerakentamisen hankkeet etenivät, vaikka itse rakentaminen alkaakin vasta tämän vuoden puolella. Kaupunki oli aktiivisesti mukana kauppakeskus -hankkeen edellytysten luomisessa. Alueelle hyväksyttiin asemakaavan muutos, mikä mahdollistaa myös olemassa olevan liikerakennuksen laajentamisen. Entisen linja-autoaseman rakennuksen purkutyöt alkoivat joulukuussa. Kokonaisuuteen kuuluvan torialueen suunnittelu aloitettiin loppuvuodesta. Myös toinen merkittävä liikerakennushanke eteni vuoden aikana, mutta rakennustyöt Kirkkokadunkin varressa alkavat vasta kuluvana vuonna.

Tulevaisuuden rakentamisesta päätettiin myös tietoliikenteen saralla, kun valtuusto teki joulukuussa periaatepäätöksen kaupungin osallistumisesta valokuituverkon rakentamiseen. Valokuituverkolla vastataan kasvaviin tarpeisiin tiedon- ja palvelujen siirrossa yrityksille ja asukkaille. Valokuituverkko voidaan nähdä myös alueellisena tasa-arvokysymyksenä, koska tehokkaiden tiedonsiirto- ja sisältöpalvelujen käyttö on tällöin mahdollista syrjäisimmilläkin alueilla.

Kaupunkikuvaa rakennettiin myös kaupungin omilla investoinneilla. Kauppakadun peruskorjaus saatiin päätökseen syksyllä. Uusi uljas katu kätkee alleen kunnostetun kunnallistekniikan. Lisäksi katu on viihtyisä ja huomioi kevyenkin liikenteen tarpeet parantaen samalla liikenneturvallisuutta. Hiljalankadunkin peruskorjaus käynnistyi vuoden aikana. Kesällä valtuusto linjasi, että uusi uimahalli rakennetaan Ronkaalan urheilualueelle. Uimahallin rakennustyöt aloitettiin joulukuussa.

Uimahallin valmistuttua Ronkaalasta tulee entistä monipuolisempi urheilu- ja liikuntakeskus. Karjalahden palvelukeskuksen peruskorjauksen hankesuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa loppuvuodesta. Varsinainen peruskorjaus ajoittuu tuleville vuosille. Myös paloaseman hankesuunnitelmaa käsiteltiin vuoden aikana, mutta hankesuunnitelman lopullinen hyväksyminen siirtyi seuraavalle vuodelle.

Kesän aluksi kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunki-, elinkeino- ja konsernistrategian 2020. Nimeltään tämä tulevaisuusasiakirja on **Vetovoimainen Haapajärvi - Suomen keskipisteessä**. Painopistealueina ovat hyvät palvelut, työpaikkamäärän kasvattaminen, osaava työvoima ja myönteinen kuntakuva. Asiakirja sisältää keskeiset painopistealueiden mukaiset tavoitteet ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi.

Paikkakunnan veto- ja elinvoimaisuuden sekä elinkeinojen kehittäminen oli tapella myös valtuuston päättäessä elinkeinopalvelujen uudesta kurssista. Kaupunki panostaa yritysten neuvonta- ja kehittämispalveluihin lisäämällä työntekijäresurssia omassa kehitysyhtiössä. Tarkemmat toimenpiteet ja kehittämiskuviot siirtyivät seuraavalle vuodelle.

Tuloslaskelman mukaiset tunnusluvut paransivat edellisvuodesta. Toimintakate pysyi edellisvuoden tasolla 44,6 miljoonassa eurossa, mutta talousohjelmassa asetusta tavoitteesta jäätiin noin 600.000 euroa. Eniten arvioidut toimintakulut ylittivät sosiaali- ja terveydenhuollossa. Vuosikate oli 3,2 miljoonaa euroa, mikä on kaksinkertainen verrattuna edellisvuoteen. Ylijäämä oli 1,6 miljoonaa euroa,

mikä lähes kattaa edellisinä vuosina kertyneen alijäämän. Taloudessa riittää kuitenkin haastetta tuleville vuosille ja toimintakulujen kasvua on pyrittävä hillitsemään. Toimintoja kehittämällä ja rakenteita muuttamalla erityisesti yhteistyössä peruspalvelukuntayhtymä Selänteen kanssa voidaan tuohon tavoitteeseen päästä.

Toimintavuotta leimasivat myös valtakunnalliset hallinto- ja kehittämiskuviot. Uuden valtakunnan hallituksen myötä tuli myös uusi suunta kuntarakente- ja peruspalvelujen uudistamiseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistä lähdettiin hakemaan itsehallintoalue-/maakuntahallintouudistuksesta, johon kytkettiin osana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisen ja tuottamisen uudistaminen. Uudet kuviot aiheuttivat liikehdintää tulevissa maakunnissa siten, että esimerkiksi Keski-Pohjanmaalla kiirehdyttiin käynnistämään kuntayhtymäpohjainen

soteuudistus, joka aloittaisi jo vuoden 2017 alusta eli kaksi vuotta aikaisemmin kuin valtakunnallisten uusien organisaatioiden on tarkoitus aloittaa toimintansa. Haapajärvelläkin kaupunginhallitus otti kantaa maantieteellisen suuntaan päättämällä, että Haapajärvi ei ole mukana Keski-Pohjanmaan sotevalmistelussa, vaan me osallistumme Pohjois-Pohjanmaan valmistelutyöhön.

Kiitos kaupungin henkilökunnalle toimintavuoden työstä, jolla kaupunki on edelleen pystynyt tarjoamaan ensiluokkaiset palvelut asukkaille. Olennaisena osana kaupungin tarjoamiin palveluihin kuuluu myös tytäryhtiöiden toiminta – kiitos myös tytäryhtiöiden toiminnasta vastaaville ja työntekijöille vuoden aherruksesta. Kaupungin luottamushenkilöille kuuluu kiitos rakentavasta yhteistyöstä ja kehittämismyönteisestä päätöksentekoilmapiiristä.

Kaupunginjohtaja Juha Uusivirta

1.2 Yleistietoja

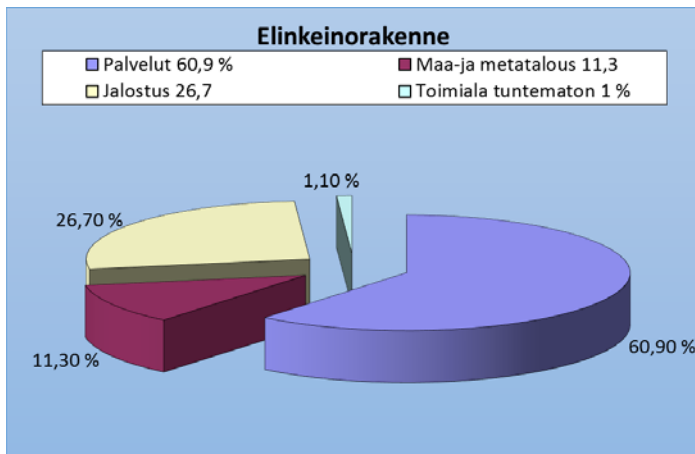
Tilastotietoja

Perustettu 1838
Kauppalaksi 1967
Kaupungiksi 1977
Pinta-ala;
maata 790 km²
vettä 24 km²

Veroprosentti 21 %
Toimintatuotot
8,7 milj.€
Toimintamenot
53,4 milj.€

Asukasluku

1996	8487
1997	8482
1998	8429
1999	8300
2000	8236
2001	8179
2002	8148
2003	8083
2004	8013
2005	7888
2006	7848
2007	7846
2008	7771
2009	7715
2010	7638
2011	7609
2012	7641
2013	7616
2014	7479
2015	7440
Työttömyys%	13,7
Työvoima	3155

Valtuutettujen paikkajakauma puolueittain

	1997-2000	2001-2004	2005-2008	2009-2012	2013-2016
KOK	2	3	3	3	2
KESK	19	23	22	16	14
VAS	2	2	2	1	1
PS	4	0	0	1	3
KD	0	1	0		
SDP	8	6	8	6	6
Valitsijayhdistys E58					1
YHT.	35	35	35	27	27

Kaupunginvaltuuston jäsenet valtuustokaudella 2013-2016

Puheenjohtaja Isola Sanna, Kesk.
I varapuheenjohtaja Hjelm Jukka-Pekka Kok
II varapuheenjohtaja Finnilä Veikko, Kesk.

Ahola Samuli, Kok., myönnetty ero 29.9.2014
Ampula Hanna, Kesk
Ekman Veikko, Kesk.
Hautakangas Risto, Kesk.
Isoniemi Esko, Kesk
Jyrinki Klaus, Kesk
Kananen Unto, Kesk.
Kärkkäinen Anniina, Kesk
Lapinoja Esko, Kesk.
Myllylä Teija, Kesk.
Mäntylä Mauri, PS
Nahkanen Ja4ri, SDP
Nevasaari Anne, SDP
Nikula Maarit, SDP
Niska Maritta, SDP
Paananen Teijo, SDP
Puputti Vesa E58
Puranen Reijo, SDP
Ranua Paavo, Kesk
Reponen Terttu, Vas.
Ristolainen Matti, PS
Vainio Mikko, Kesk
Viitala Matti, PS
Viitakoski Ari, Kesk
Väläkangas Aleks, Kok, varsinaiseksi valtuute-
tuksi 29.9.2014

Kaupunginhallituksen jäsenet

Puheenjohtaja Myllylä Teija, Kesk.
I varapuheenjohtaja Nahkanen Jari, SDP
II varapuheenjohtaja Jyrinki Klaus, Kesk.
Jäsenet Ampula Hanna Kesk
Ekman Veikko, Kesk
Hautakangas Risto, Kesk.
Mäntylä Mauri, PS
Nikula Maarit, SDP
Niska Maritta, SDP

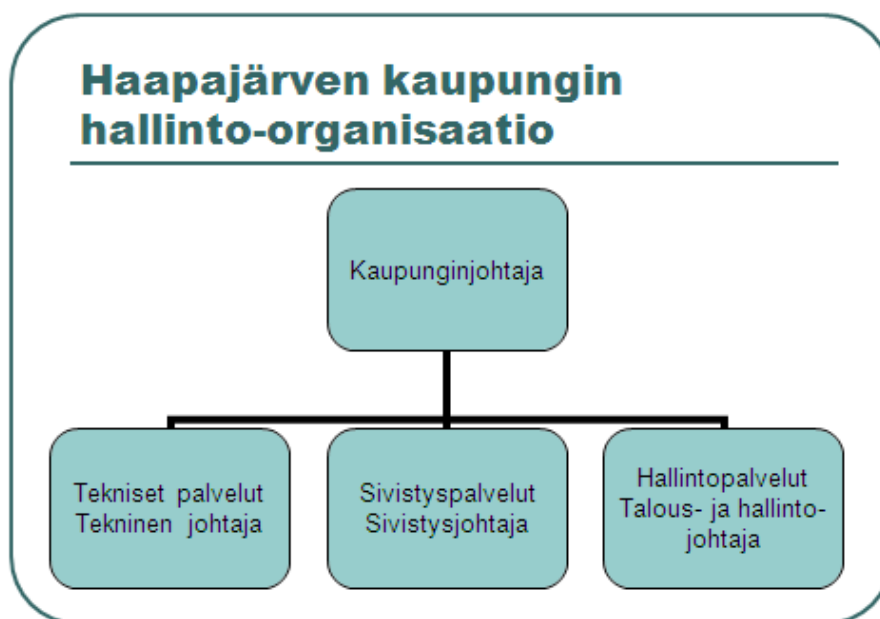
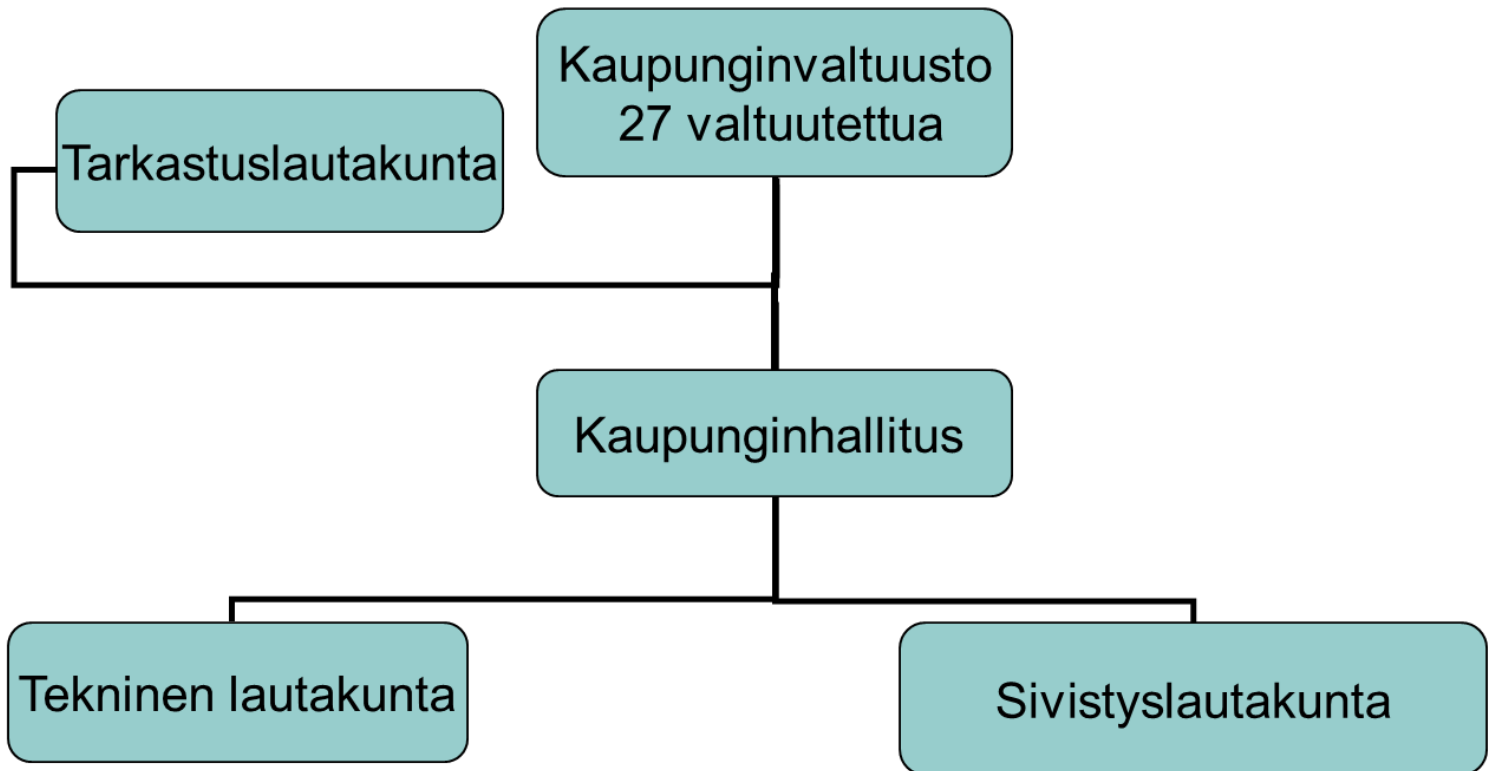
Lautakuntien puheenjohtajia

Sivistyslautakunnan puheenjohtaja Teijo Paananen, SDP
Teknisen lautakunnan puheenjohtaja Unto Kananen, Kesk.
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Reijo Puranen, SDP
Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja Helka Pekonen, Kesk.

Tilivelvolliset

Kaupunginhallitus
Lautakunnat
Kaupunginjohtaja
Talous- ja hallintojohtaja
Päävastuualueiden johtajat

Haapajärven kaupungin luottamushenkilöorganisaatio

Kaupunginvaltuuston päätöksiä vuonna 2015:

Kaupunginvaltuusto 23.2.15

- Hyväksyttiin Vesikolmio Oy:n osakas-sopimuksen muutos, jolla tarkistettiin vuotovesien laskutusperusteita, lisättiin sisäisten siirtoviemäreiden lunastusperiaatteet ja tarkistettiin omistus-osuuksia muuttuneiden asukasmäärien mukaisiksi. Lisäksi myönnettiin takaus yhtiön lainalle.
- Hyväksyttiin entisen linja-autoaseman ympäristöä koskeva asemakaavan muutos.
- Hyväksyttiin lastensuojelusuunnitelma.

Kaupunginvaltuusto 27.4.15

- Päätettiin, että Kumisevan koulua koskeva ponsiesitys oli käsitelty ja, että valtuustoa ei kutsuta koolle käsittelemään koulua koskeva asiaa.
- Merkittiin tiedoksi kaavoituskatsaus.
- Hyväksyttiin Sauviinmäen tuulipuiston osayleiskaava ja asemakaavan muutos Palomäen teollisuusalueelle.
- Vahvistettiin vuoden 2015 ja 2016 huulevesimaksut.

Kaupunginvaltuusto 15.6.15

- Käsiteltiin vuoden 2014 arviointikertomus ja hyväksyttiin kaupungin sekä peruspalvelukuntayhtymä Selänteen vuoden 2014 tilinpäätös ja toimintakertomus.
- Tarkistettiin uimahallin hankesuunnitelmaa siten, että sijoituspaikaksi tulee Ronkaalan urheilualue ja haettiin valti-onosuuspäätökselle jatkoaikaa vuoden loppuun saakka.
- Hyväksyttiin vuoden 2016 talousarvioraami ja merkittiin tiedoksi huhtikuun talouskatsaus.
- Hyväksyttiin kaupunki-, elinkeino- ja konsernistrategia.

- Käsiteltiin aloiteluettelo, jossa on sekä valtuusto- että kuntalaisaloitteet.
- Myönnettiin 300.000 euron määräraha Hiljalankadun peruskorjaukseen.

Kaupunginvaltuusto 28.9.15

- Hyväksyttiin hyvinvointikertomus 2014-15 ja suunnitelma vuodelle 2016.
- Päätettiin, että kaupunki käyttää itse päätösvaltaa kunnallis- ja kiinteistövero-rosta vapauttamisesta.
- Perustettiin varhaiskasvatuksen hallinnon virkoja, kun toiminta siirtyy takaisin kaupungille vuoden 2016 alusta alkaen.
- Käsiteltiin Karjalahden palvelukeskuk-sen ja paloaseman hankesuunnitel-mia, jotka jäivät pöydälle lisäselvityk-siä varten.
- Käsiteltiin asemakaavamuutokset, jotka koskivat uimahallia Ronkaalassa sekä Konikujan, Silatien ja Valtakadun liikennejärjestelyjä. Liikennejärjeste-lyjä koskeva asemakaavamuutos jäi pöydälle lisäselvityksiä varten.

Kaupunginvaltuusto 9.11.15

- Merkittiin tiedoksi elokuun talouskat-saus.
- Hyväksyttiin laajakaistaverkon raken-tamisen kuntarahoitus ja verkon rakentamisen pääperiaatteet.
- Päätettiin vuoden 2016 kunnallisvero-prosentiksi 22 % ja kiinteistöveropro-sentit, jotka säilyvät entisellään.
- Käsiteltiin kaupungin ja seutukunnan välistä yhteissopimusta aluekehitys- ja elinkeinopalveluista, joka jäi pöydälle lisäselvityksiä varten.

Kaupunginvaltuusto 14.12.15

- Hyväksyttiin Karjalahden palvelukeskuksen hankesuunnitelma.
  - Hyväksyttiin Konikujan, Silatien ja Valtakadun liikennejärjestelyjä koskeva asemakaavamuutos.
  - Hyväksyttiin peruspalvelukuntayhtymä Selänteen strategia 2016-2020.
  - Käsiteltiin aloiteluettelo, jossa on sekä valtuusto- että kuntalaisaloitteet.
  - Päätettiin muutoksista elinkeino- ja yrityspalvelujen hoidossa lisäämällä resursseja omassa kehitysyhtiössä.
- Ostopalvelut seutukunnalta jatkuvat nykyisen kaltaisina ainakin vuoden 2017 loppuun.
- Hyväksyttiin peruspalvelukuntayhtymän talousarviomuutokset vuodelle 2015, jotka lisäsivät kaupungin mak-suosuutta noin 900.000 euroa.
  - Hyväksyttiin peruspalvelukuntayhtymä Selänteen talousarvio ja vuosisopimus vuodelle 2016.
  - Hyväksyttiin kaupungin vuoden 2016 talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2017-2019.

1.3 Henkilöstötilinpäätös 2015

1. Käsitteitä

Henkilöstöllä tarkoitetaan tässä tilinpäätöksessä päätoimista henkilökuntaa työllistetyt mukaan lukien. Päätoimiseksi katsotaan henkilö, jonka työaika on vähintään puolet täydestä työajasta. Henkilöstöön kuuluu sekä kuukausi- että tuntipalkkaisia työntekijöitä / viranhaltijoita. Henkilökunnan palvelussuhteet ovat joko pysyviä, sijaisuuksia tai määräajan voimassa olevia.

Tiedot henkilöstön määrästä ja rakenteesta ovat vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaisia. Osa tiedoista, kuten poissaolo- ja koulutustiedot ovat koko vuodelta.

Henkilöstön määrä 31.12.2015

Kaupungin henkilökunnan määrä oli 31.12.2015 yhteensä 330. Vakinaista henkilökuntaa 187, naisia 136 ja miehiä 51. Koko kaupungin henkilökunnasta toimi sijaisena tai projektissa 18, määräaikaisena 123, työllistettynä 2 eli yhteensä 143

Luvusta puuttuvat kaupungin kesätyöntekijät, joita viime vuonna työllistettiin 105.

Taulukko 1. Henkilökunnan määrä 2013-2015

	2015	2014	2013
HALLINTO			
Vakinaiset	4	4	4
Määräaikainen	2	1	1
Työllistetyt	2	6	11
Yhteensä	8	11	16
SIVISTYSTOIMI			
Vakinaiset	137	142	140
Sijaiset ja määräaikaiset	128	132	136
Työllistetyt			
Yhteensä	265	274	276
TEKNINEN TOIMI			
Vakinaiset	46	49	49
Sijaiset ja määräaikaiset	11	8	7
Työllistetyt			
Yhteensä	57	57	56
Kaikki Yhteensä	330	342	348

Vakinaisen henkilökunnan ikä- ja sukupuolijakautuma

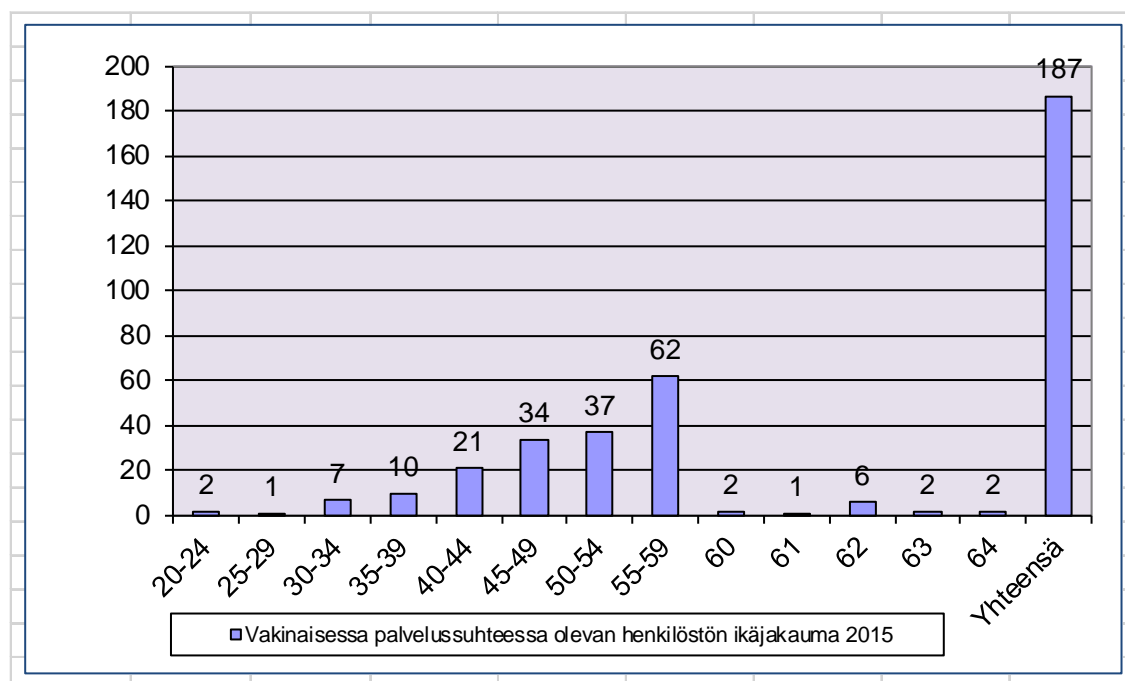
Vakinaisen henkilökunnan keski-ikä on 50,3 vuotta (miehet 50,2 ja naiset 50,6). Vakinaista henkilökuntaa on 187, naisia 136 ja miehiä 51. Vakinaisesta henkilöstöstä 72,7 % on naisia ja 27,3 % miehiä.

Vakinaista henkilökuntaa hallintopalveluissa 4, sivistyspalveluissa 137 ja teknisissä palveluissa 46.

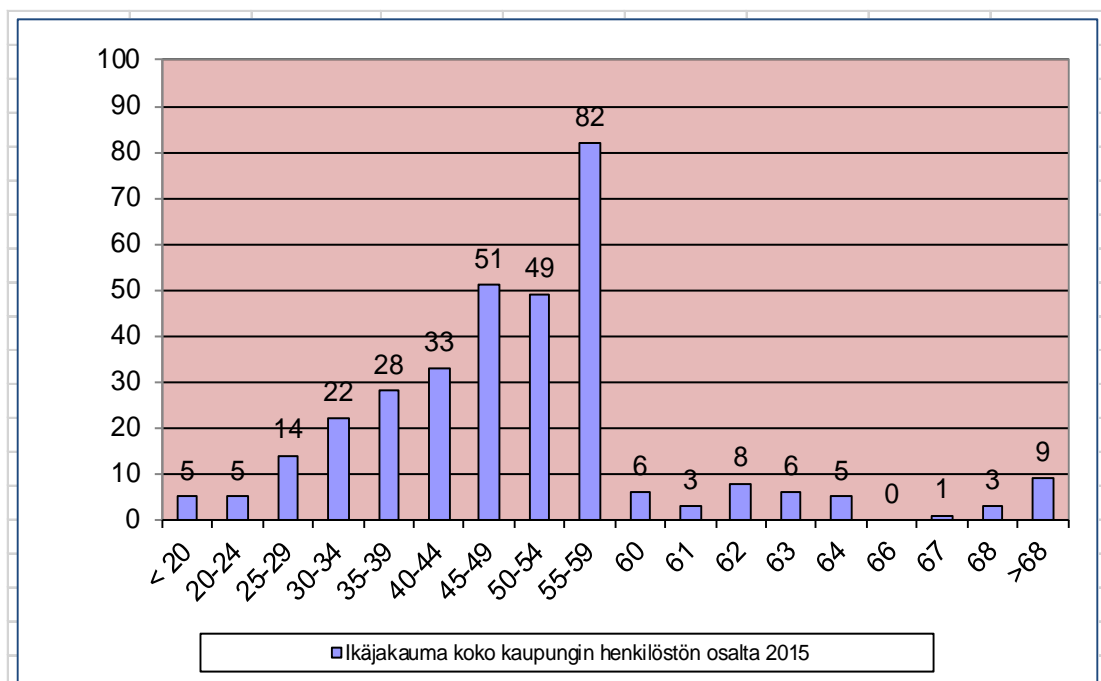
Taulukko 2	luku- määrä	keski-ikä
HALLINTO		
Mies	2	
Nainen	2	
Yhteensä	4	56,3
SIVISTYSTOIMI		
Mies	29	
Nainen	108	
Yhteensä	137	49,4
TEKNINEN TOIMI		
Mies	20	
Nainen	26	
Yhteensä	46	52,3
Kaikki Yhteensä	187	50,3

Suurin ikäryhmä on 50-59 -vuotiaat, joihin kuuluu 99 työntekijää eli noin 52,9 % vakinaisesta henkilökunnasta. Alle 50-vuotaita on 75 eli 40,1 %, 60-63 vuotiaita 11 eli 5,9 % ja kaksi 64 vuotiasta. Yli 60-vuotiaiden osuus on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna neljällä henkilöllä.

Kuva 1: Vakinaisessa palvelussuhteessa olevan henkilökunnan ikäjakauma vuonna 2015

Kuva 2; Ikäjakauma koko kaupungin henkilöstön osalta vuonna 2015, henkilökuntaa yhteensä 330

Koko kaupungin henkilökunnan osalta suurin ikäryhmä on 45-59 vuotiaat, joihin kuuluu 182 työntekijää eli 55,2 % koko kaupungin henkilökunnasta, alle 45- vuotiaita on 107 eli 32,4 % ja yli 60-vuotiaita 41 eli 12,4 %.

Ikääntyminen

Vuoden 2005 alusta voimaan tulleen eläkeuudistuksen myötä henkilö voi valintansa mukaan jäädä joustavasti eläkkeelle 63-68 –vuotiaana. Jos henkilökohtainen eläkeikä on alle 63-vuotta, voi henkilö jäädä eläkkeelle milloin tahansa sen täyttämisen ja 68 ikävuoden välillä. Taulukossa kolme on Kevan ilmoittamat henkilöt, jotka täyttävät vanhuuseläkkeensä vuoteen 2025 mennessä. Kertomusvuoden aikana vakinaisesta henkilökunnasta on neljä henkilöä osa-aikaeläkkeellä.

Taulukko 3. Vakinaisen henkilökunnan laskennallinen eläköityminen vuosina 2016-2025

Vuosi	Yhteensä
2016	3
2017	4
2018	4
2019	1
2020	6
2021	10
2022	7
2023	11
2024	6
2025	3
	55

Henkilökunnan vaihtuvuus

Vakinaisen henkilökunnan virka-/työsuhteita päättyi kertomusvuoden aikana yhteensä 9; seuraavista syistä:

- eläke 7
- irtisanoutuminen 2

Osaamisen kehittäminen

Ammattiyhdistys- ja muihin koulutuksiin osallistui 101 henkilöä (91 v.2014) ja koulutuspäiviä yhteensä 262 (196 v.2014) sekä 6 henkilöä (7 v.2014) oli opintovapaalla.

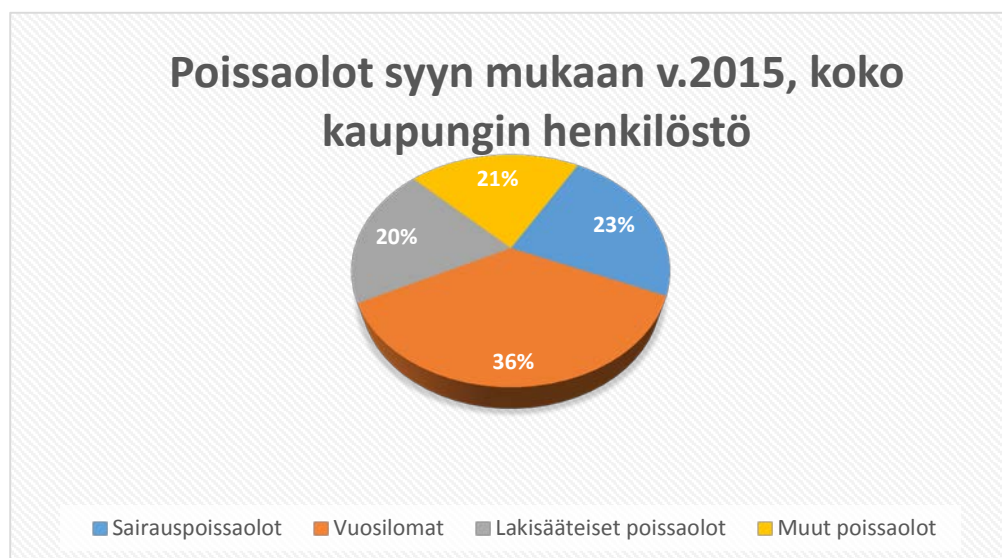
	Henkilöt	Päiviä
Ammattiyhdistyskoulutus	8	24
Koulutus	93	238
Opintovapaa	6	948

Poissaolot

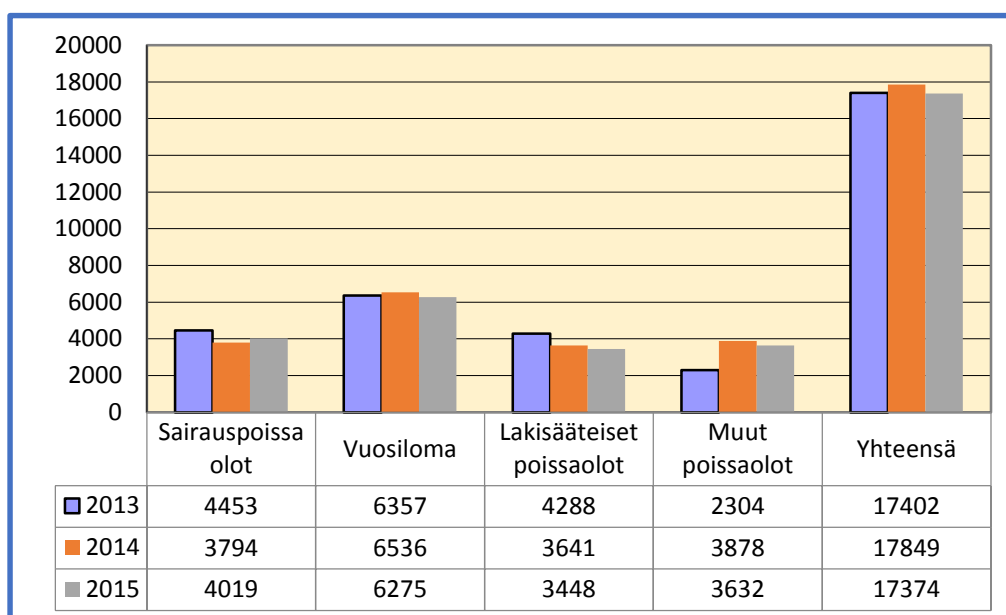
Koko henkilöstön poissaolopäiviä kertyi tilinpäätösvuonna 17374 kalenteripäivää, mikä laskennallisena virka-/työsuhteena on 48 virka-/työsuhdetta. Poissaoloista 36,1 % aiheutui vuosilomista ja 23,1 % sairauslomista.

Vuoteen 2014 verrattuna koko henkilökunnan sairauspoissaolot lisääntyivät 225 päivällä (5,9 %), pitkät sairauslomat (yli 11 pv) vähenivät 1,6 %. Lakisääteiset poissaolot sisältävät mm. hoito-, äitiys-, isyys-, opinto-, tilapäiset hoito- ja vuorotteluvapaat. Niiden määrä väheni 193 pv (5,3 %) ja myös vuosilomien määrä väheni. Muut poissaolot sisältävät kuntoutus-, koulutus-, ylityö- ja muut palkattomat työ- ja virkavapaat, joiden osuus väheni edelliseen vuoteen verrattuna 246 päivällä (6,3 %).

Kuva 3: Poissaolot syyn mukaan koko kaupungin henkilöstöllä 2015

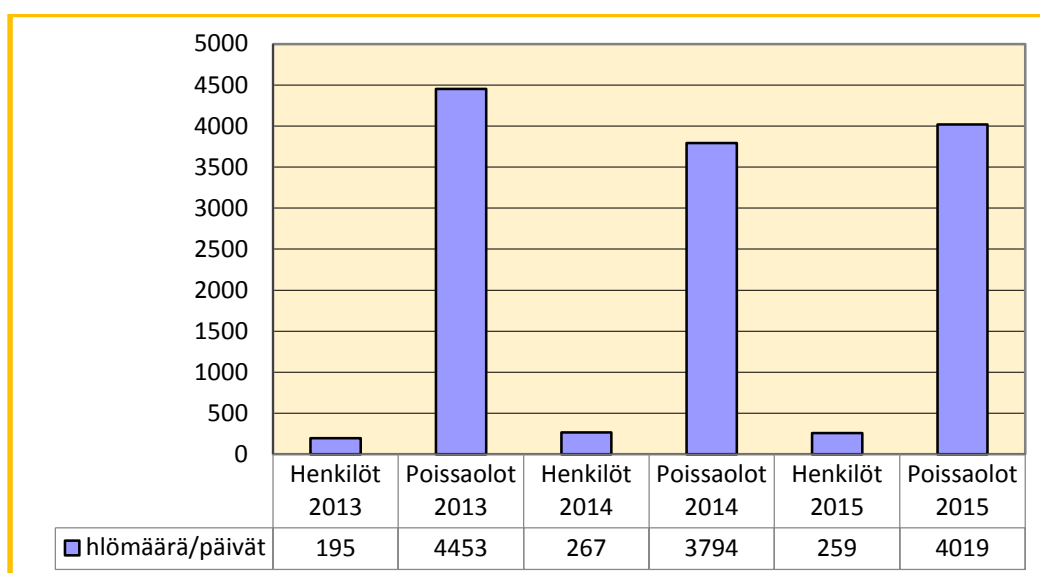
Kuva 4; Poissaolot koko kaupungin henkilöstö 2013-2015

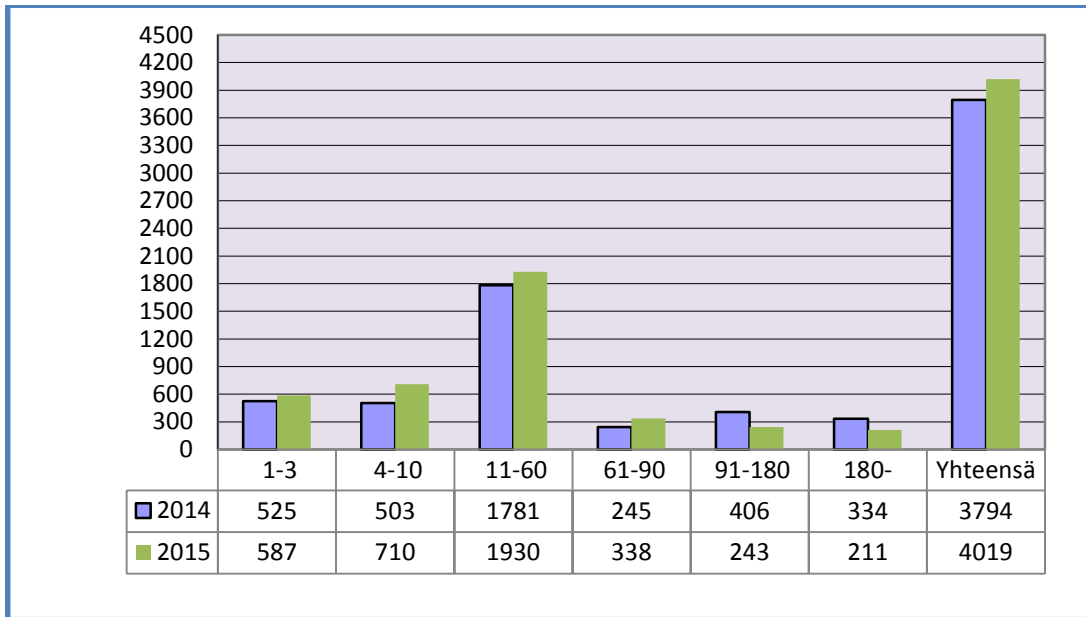
Henkilöstön sairastavuus koko henkilöstön sekä vakinaisen henkilöstön osalta

Sairauspoissaoloja oli yhteensä 4019 päivää, edelliseen vuoteen verrattuna sairauspoissaolot lisääntyivät 225 päivällä. Sairauslomapäivien määrä / henkilö oli keskimäärin 10,8 päivää koko henkilöstöllä ja em. määrä vuonna 2014 oli 9,8 päivää koko henkilöstöllä, eli lisäystä oli yksi päivä. Kuvasta kuusi selviää, että pitkien sairauslomien (11-90 pv) määrä on lisääntynyt, kun taas kaikkein pisimpien sairauslomien (yli 91) on vähentynyt.

Kuva 5. Koko kaupungin henkilöstön sairauslomat 2013-2015

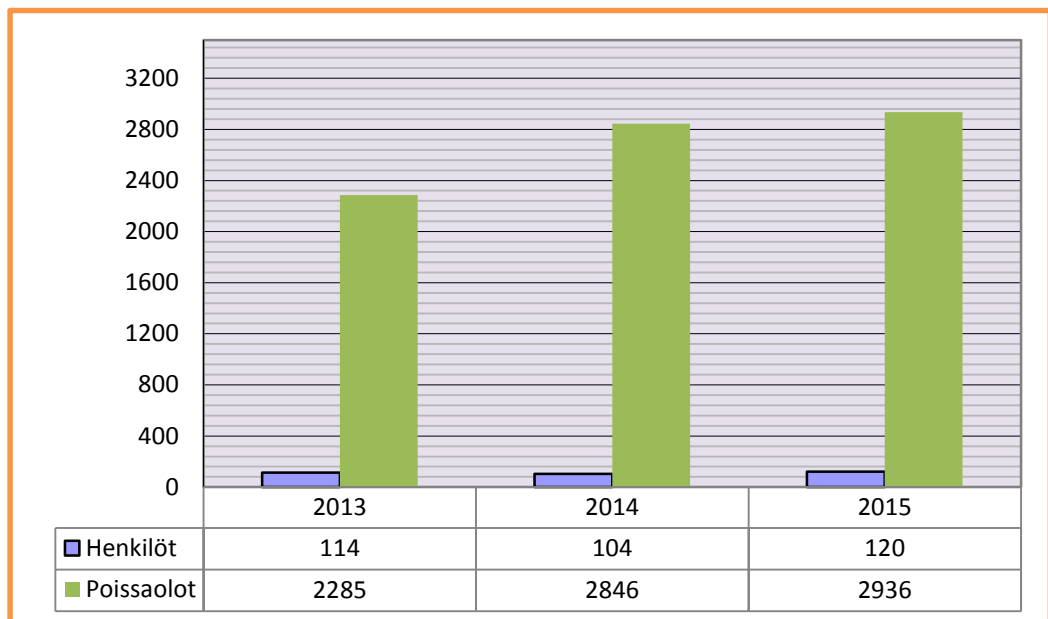
Kuva 6: Sairauspoissaolopäivien määrä pituuden mukaan 2015, koko henkilöstö

.Kuva 7: Vakinaisen henkilöstön sairauslomat 2013-2015

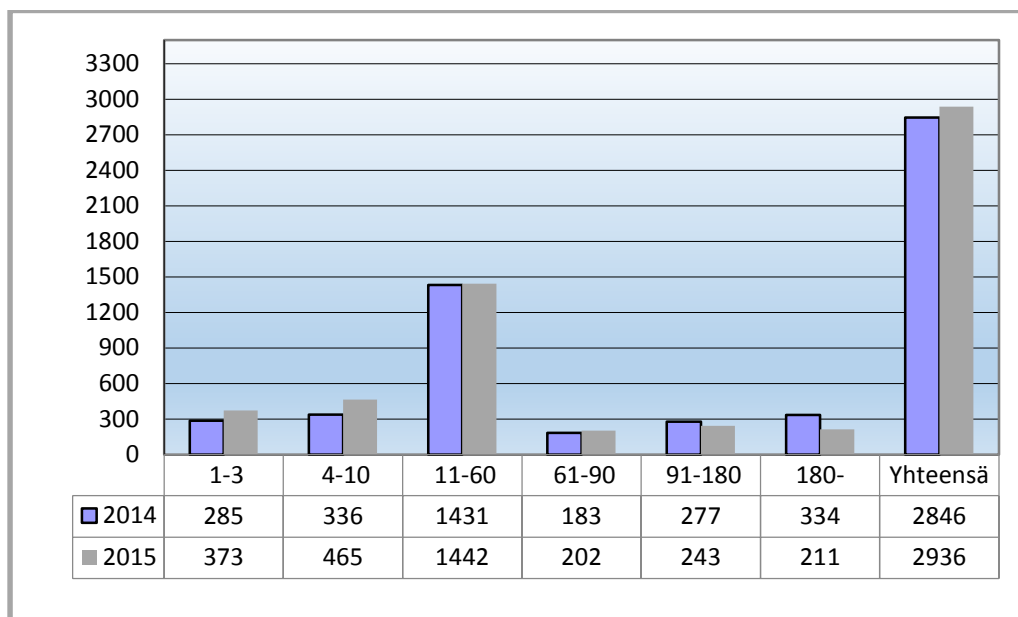
Vakinaisen henkilöstön sairauslomat olivat vuonna 2013 yhteensä 2285 päivää, vuonna 2014 yhteensä 2846 päivää ja vuonna 2015 yhteensä 2936 päivää.

Sairauslomapäivien määrä / henkilö oli keskimäärin 15,7 päivää vakinaisella henkilöstöllä ja vuonna 2014 se oli 14,6 päivää vakinaisella henkilöstöllä, eli lisäystä noin yksi päivä. Kuvasta kahdeksan selviää, että pitkät sairauslomat (11-90 pv) ovat vakinaisella henkilöstöllä hieman lisääntyneet 30 pv (1,9 %). Kaikkein pisimmät sairauslomat (yli 90 pv) ovat vähentyneet 157 pv (25,7 %).

Kuva 8: Sairauspoissaolopäivien määrä pituuden mukaan vakinaisella henkilöstöllä

Palkkakustannukset

Palkkakustannukset	2015	2014
Rahapalkat yhteensä	9.385.655	9.369.511
Eläkkeet yhteensä	852	848
Eläkevakuutusmaksut yhteensä	2.935.848	3.008.553
Muut henkilösivukulut yhteensä	508.668	515.477
Sv-ym. korvaukset yhteensä	- 87.570	- 86.671
Yhteensä	12.743.453	12.807.718
Luontaisedut yhteensä	67.922	72.022
Kaikki yhteensä	12.811.375	12.879.739

Työterveyshuolto ja työkykyä ylläpitävä toiminta

Kaupungilla on työterveydenhuollosta sopimus mikä kattaa myös sairaanhoidon. Kela maksoi työterveydenhuollon korvauksia kaupungille 77.713,90 euroa vuonna 2015. Kaupunki ostaa työterveydenhuollon palveluja Ppky Selänteeltä ja Ppky Kalliolta.

Henkilöstölle on tiedotettu pääsääntöisesti sähköpostilla ajankohtaisista asioista. Henkilöstön työhyvinvointia ja virkistäytymistä on tuettu, normaalien ilmaisten kuntosalivuorojen ja uimahallilippujen lisäksi, antamalla mahdollisuus ilmaiseen Jokilatvan opiston kurssiin tai vaihtoehtoisesti ylimääräisiin uimahallilippuihin. Näitä mahdollisuuksia käytti yli 100 henkilöä. Lisäksi henkilökunnalle järjestettiin syksyllä työhyvinvointitapahtuma iltapäivä, jossa oli hyvinvointipisteitä ja informaatiota, makkaranpaistoa ym. eväitä, lenkkeilyä luontopolulla sekä Eetan (Eeva-Liisa Hamari) luento väreistä ja nauruterapiaa. Tilaisuudessa oli noin 40 henkilöä. Kaupungin henkilöstön pikkujoulu järjestettiin muualla kuin kaupungin omissa tiloissa, ja pikkujouluun osallistui noin 100 henkilöä.

Vuoden aikana toimintaan kuuluivat säännölliset kuntosalivuorot monitoimitalolla kaksi kertaa viikossa ja uimahallin 20 ilmaista käyttökertaa. Uimahallivuoroja on käytetty seuraavasti:

2015	467 uintikertaa
2014	393 uintikertaa
2013	361 uintikertaa

Verven järjestämä kuntoutus päättyi vuoden 2015 alkupuolella. Kuntoutukseen osallistujat valitsi Kela/ työterveyshuolto. Kaupungin henkilökunnasta siinä on mukana seitsemän henkilöä.

Lisäksi kaupungin työntekijöillä oli mahdollisuus osallistua Keski-Pohjanmaan Liikunnan ja Suomen Kuntoliikuntaliiton organisoimaan liikunta kampanjaan.

Yhteistyötoimikunta on kokoontunut kertomusvuoden aikana neljä kertaa. Varhaiskasvatuksen siirtymistä Selänteeltä kuntien organisaatioihin on käsitelty yhteistyötoimikunnan kokouksissa. Työsuojelutoimikunta on kiinnittänyt huomiota kaupungin kiinteistöjen sisäilmaongelmiin ja valtuusto päätti talousarviokokouksessaan, että kiinteistöjen ilmastointiin kiinnitetään huomiota ja käyttöaikaa jatketaan osateholla myös yöaikaan. Kiinteistöjen ilmastointilaitteiden käytöstä ja käyttöajoista on sovittu alkuvuodesta 2016. Harkinnanvaraista palkattomien virka- ja työvapaiden periaatteiden käytäntöä jatkettiin. Kaupunginhallitus on päättänyt erilaisiin kuntoutuksiin ja virka-/työvapaisiin liittyvistä periaatteista.

1.4. Toiminnan ja talouden kehitys

Yleinen talouden kehitys

Maailmantalouden kasvunäkymät ovat suotuisat ja kokonaistuotanto nousee vuonna 2016 likimain pitkän ajan keskiarvovauhtia. Kiinan talouden rakennemuutoksen ja Yhdysvaltojen keskuspankin koronnoston onnistunut toteutus ovat merkittävimmät sudenkuopat.

Yhdysvaltojen kasvu jatkuu hyvän työllisyystilanteen siivittäessä kulutusta ja rakentamista. Vahva dollari, Kiina-huolet ja nousevat korot heikentävät teollisuuden näkymiä. Euroalueella investointien ennustetaan viimein vilkastuvan.

Keskuspankit kulkevat eri suuntiin, kun Yhdysvallat nostaa ohjauskorkoa ja EKP ja Japanin keskuspankki jatkavat kevyttä rahapolitiikkaa. EKP tuskin laskee korkoja enää, elleivät inflaatio-odotukset putoa lisää.

Suomen talous lähtee vähitellen loivaan nousuun, ellei vientimarkkinoiden vahvistuminen yllättäen heikkene tai työmarkkinakiistat hyydytä tuotantoa.

Työmarkkinat pysyvät hauraina ja pitkäaikaistyöttömyys uhkaa nostaa rakenteellista työttömyyttä. Inflaatio nousee hieman, mutta matalat korot helpottavat edelleen kotitalouksien asemaa.

Valtion velka kasvaa edelleen ja luottoluokitukset luultavasti heikentyvät, ellei uudistuksia viedä eteenpäin ja kasvunäkymä kohennu.

Vuosi 2015 alkoi positiivisissa tunnelmissa ja maailmantalouden odotettiin lähtevän laaja-alaiseen nousuun. USA:n talouskasvu hidastui vähän syksyllä, mutta IMF:n mukaan talous kasvaa 2,6 % sekä tänä että ensi vuonna. Ennuste on hieman heikompi kuin lokakuussa tehty.

USA:n tuotanto kasvoi pitkään euromaita nopeammin, mutta kasvu pysähtyi vuoden 2014 loppulla. USA:n pörssikurssit ovat pudonneet vuodenvaihteesta noin 10 %, mikä ei johtune reaalityloudesta.

Euroalueen tavaravienti piristyi marraskuussa, mutta teollisuustuotanto polki paikallaan. USA:n ja Aasian vienti hiipui. Venäjän rupla heikentyi joulukuussa edelleen 10 % raakaöljyn hinnan vetämänä. Arvioiden mukaan Venäjän öljytuloilla kerätyt puskurirahastot riittävät nykyisellä öljyn hintatasolla korkeintaan kuluvan vuoden loppuun.

Kiinassa pörssikurssit ovat jälleen syöksyneet ja

maa luopui automaattisia kaupankäynnin keskeytyksiä tuottavasta järjestelmästä. Kiinan velkaantuminen jatkui vuonna 2015.

Suomessa työpaikat lisääntyivät rakennusalalla ja liikenteessä, mutta kokonaistyöllisyys palasi joulukuussa entisille sijoilleen. Kausitasoitettu työttömyysaste oli hiukan alla 10 %. Työ- ja elinkeinoministeriön tilastoissa työttömien määrät eivät ole vähentyneet. Joulukuussa määrät olivat edellisien kuukausien tasolla.

Inflaatio pysyi joulukuussa negatiivisena. Hinnat alentuivat joulukuussa keskimäärin 0,2 % edellisvuodesta. Koko vuoden keskiarvo jäi myös hieman miinukselle. Hintoja alensivat asuntolainojen korkojen ja polttonesteiden hintojen lasku. Hintoja puolestaan kohottivat marraskuun tapaan ajoneuvoverojen, vuokrien ja vastikkeiden kallistuminen. Inflaatio on Suomessa viime kuukausina kohonnut, jos kehitystä tarkastellaan ilman energian hintoja. Euroalueella inflaatio on nopeampaa, mutta ilman energiaa tarkasteltuna erot ovat vähäisempiä.

Suomen Pankki ennustaa vuosille 2016 ja 2017 vain 0,7 % ja 1,0 % verran bruttokansantuotteen kasvua. Saman tasoisia ovat muutkin tuoreet ennusteet. Suomen Pankin ennusteessa investointien on laskettu tuottavan kasvusta yli puolet.

Rahapolitiikan kiristyminen nostaa rahoituskustannuksia maailmanlaajuisesti, mutta monien muiden keskuspankkien elvytyksen jatkuminen ja politiikkamuutoksen yllätyksettömyys pehmentävät vaikutuksia alussa. Sijoitusmarkkinoilla ja valuutoissa voidaan kuitenkin nähdä suuriakin liikkeitä koronnostojen jatkuessa 2016. Erityisesti kehittyvät markkinat ovat tyypillisesti alttiita Yhdysvaltojen koronnostolle.

EKP:n odotetaan pitävän rahapolitiikan muuttumattomana 2016, mutta tarvittaessa lisäkevennyskin on mahdollinen, jos euro vahvistuu liikaa tai inflaatio-odotukset yhä laskevat. Lyhyet korot pysyvät matalalla tasollaan vuoteen 2017, mutta pitkissä koroissa nähtäneen loivaa nousua Yhdysvaltojen korkojen vanavedessä.

Heikon taloustilanteen varjossa kuntien palkkakustannukset kasvavat aikaisempiin vuosiin nähden varsin maltillisesti. Valtionvarainministeriön ennusteen mukaan kunta-alan ansiotasoindeksi

nousee vuonna 2015 kuitenkin sopimuskorotusten osoittamia lukemia korkeammaksi eli 1,1 prosenttiin. Vuonna 2016 ansiotasoindeksi arvioidaan pysyvän samoissa kasvulukemissa. Kuntien arvioidaan jatkavan omia säästötoimia ja sopeuttavan henkilöstömenojaan 2015. Valtaosa sopeutuksesta tehdään hyödyntämällä luonnollista poistumaa, vähentämällä sijaisten ja määräaikaisten käyttöä sekä järjestelemällä töitä uudelleen.

Väestön ikääntyminen lisää kuntatalouden sosiaali- ja erityisesti terveystalouden kysyntää. Kuntatalouden kehitysarviossa ikärakenteen muutoksen arvioidaan kasvattavan palvelujen tarvetta 2016 – 2019 vajaalla prosenttiyksiköllä vuosittain. Kokonaisuutena kuntien kustannuspaineet pysyvät hyvin maltillisina vaimeiden talousnäkökymien alla. Kunta-alan kustannustaso kohosi vuonna 2014 peruspalvelujen hintaindeksillä mitattuna vain 0,8 prosenttia, kun se sitä edellisellä vuonna oli 1,8 prosenttia. Tätä ennen peruspalvelujen hintaindeksi liikkui useana vuonna 2 – 3 prosentin tuntumassa.

Kuntien verotuloista keskimäärin 85 prosenttia kertyy kunnallisveroista. Kiinteistövero on noussut kahdeksalla prosentillaan jo toiseksi suurimmaksi

kuntien veroksi, mutta lähes tasavahvana sen jälkeen tulee yhteisövero noin seitsemän prosentin suuruisena.

Kuntien verotulojen kehitys on kärsinyt voimakkaasti heikosta talouskasvusta ja nousevasta työttömyydestä. Lisäksi kuntien verotuloihin vaikuttavat myös hallituksen päätökset veroperusteista ja kuntien omat päätökset veroprosenteista. Vuonna 2014 kuntien verot yhteensä kasvoivat 2,5 %. Kunnallisvero lisääntyi vain 1,3 %, kun taas yhteisövero ja kiinteistövero kasvoivat n. 11 %:lla.

Kuntatalousohjelman tuloennusteen mukaan kuntien verotulot kasvavat 2015 yhteensä 1,9 %. Kunnallisveron samaa suuruusluokkaa oleva vaimea kasvu johtuu mm. kunnallisverotuksen vähennyksiin, kuten kunnallisverotuksen eläketulovähennykseen ja perusvähennykseen, tehdyistä korotuksista. Vuoden 2015 alussa noin kolmannes kunnista nosti tuloveroprosenttiaan, minkä seurauksena kuntien verotulot lisääntyivät n. 100 miljoonalla eurolla.

(lähteet: EK:n ja Danske Bankin talouskatsaukset sekä Suomen Kuntaliiton tiedotteet)

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Haapajärven kaupungin toimintaan ja talouteen vaikuttavia asioita on tapahtunut päättyneen tilikauden aikana ja sen jälkeen seuraavasti:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 23.2.2015 Liikekeskustan asemakaavamuutoksen. Loppuvuodesta kyseisellä paikalla alkoi vanhan linja-autoaseman kiinteistön purkutyöt. Uusi kauppakeskus rakennetaan paikalle vuonna 2016. Samassa kokouksessa valtuusto hyväksyi Lastensuojelusuunnitelman 2013 – 2016.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.4.2015 Sauviinmäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 15.6.2015 mm. Haapajärven kaupunki-, elinkeino- ja konsernistrategian 2020, Uimahallin hankesuunnitelman muutoksen siten, että uuden uimahallin sijoituspaikka on Ronkaalan urheilualue, Hil

jalankadun rakentamiseen 300.000 euron määrärahan sekä kaupungin ja Ppky Selänteen tilinpäätökset ja toimintakertomukset vuodelta 2014.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 28.9.2015 Hyvinvointikertomuksen 2014 – 2015 ja suunnitelman vuodelle 2016.

Kaupunginvaltuusto vahvisti 9.11.2015 vuoden 2016 tuloveroprosentiksi 22,00 sekä päätti kiinteistöveroprosenttien suuruuden. Samassa kokouksessa valtuusto päätti varata laajakaistaverkon rakentamiseen vuosille 2016 – 2017 investointisuunnitelmaan 300.000 euroa/vuosi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.12.2015 Selänteen vuosisopimuksen ja talousarvion vuodelle 2016 sekä kaupungin talousarvion 2016 ja talous-suunnitelman 2017 – 2019.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.12.2015 yhteistyösopimuksen aluekehitys- ja elinkeinopalveluista. Samoin valtuusto hyväksyi Ppky Selänteen

strategian 2016 – 2020. Myös Karjalahden palvelukeskuksen hankesuunnitelman valtuusto hyväksyi samassa kokouksessa.

Kaupunginhallitus päätti 8.12.2015 työllistämiseen ja pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon liittyvistä toimenpiteistä.

Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon

Kaupunginhallituksen menot kokonaisuudessaan toteutuivat 100,68 % ja tulot toteutuivat 89,79 %. Nettona toteutuma oli 100,81 % eli nettoylitys oli 259.565 euroa. Ylitys johtui Ppky Selänteen maksuosuuden arvioitua suuremmasta toteutumisesta, Selänteen maksuosuuden ylitys oli 209.773 euroa. Selänteen kustannuspaikalle kirjatuisissa eläkemenoperusteisissa eläkemaksuissa syntyi säästöä n. 36.000 euroa ja ns. Taipaleen eläkeselvitykset olivat n. 20.000 euroa johon ei oltu varauduttu talousarviossa. Kaupunginhallituksen kohdalla muut hallintopalvelujen kustannukset kokonaisuudessaan olivat nettona arvioitua suuremmat yleishallinnon osalta n. 30.000 euroa (työllistäminen), työterveyshuollon menot ylittyivät n. 32.000 euroa ja tulot ylittyivät n. n. 19.000 euroa, ja maaseutupalveluissa menot ylittyivät n. 20.000 euroa. Elinkeinopalveluissa menot olivat arvioitua pienemmät n. 10.000 euroa.

Sivistyspalvelujen menot toteutuivat 99,73 % ja tulot toteutuivat 92,37 %. Nettona oli ylitystä n. 210.000 euroa eli netto toteutuma oli 101,79 %. Nettoylitys johtui siitä, että tulojen kertyminen jäi n. 250.000 euroa alle arvion. Menojen ylitystä oli perusopetuksessa n. 160.000 euroa. Menot jäivät alle arvioidun Jokilatvan opistossa n. 58.000 euroa ja ruokapalveluissa n. 142.000 euroa. Tulot jäivät alle arvioidun ruokapalveluissa n. 205.000 euroa ja liikunta- ja nuorisopalveluissa n. 17.000 euroa.

Teknisten palvelujen menot toteutuivat 98,50 % ja tulot toteutuivat 102,23 %. Nettona syntyi säästöä n.200.000 euroa eli netto toteutuma oli vain 48,82 %. Menoissa oli säästöä yhdyskuntatekniikan osalta n. 76.000 euroa ja kiinteistötoimessa oli tulojen ylitystä n. 112.000 euroa.

Käyttötalouden kokonaismenot toteutuivat 100,17 % eli ylitystä oli 90.346 euroa ja tulot toteutuivat 98,08 % eli 170.279 euroa alle arvioidun. Nettona kokonaisylyitys oli 260.625 euroa eli nettototeutuma oli 100,59 %. Yksityiskohtaisemmin päävastualueiden toteutuminen on selvitetty kohdassa ”Talousarvion toteutuminen”.

Investoinneissa tonttien ja maa-alueiden myynteihin oli varattu talousarviossa 50.000 euroa ja toteutuma on 16.908 euroa. Osakkeiden ostamiseen käytettiin rahaa 10.000 euroa, määräraha-va- rausta tähän ei ollut.

Talonrakennuksessa uimahallin peruskorjaukseen oi varattu määrärahaa 30.000 euroa ja toteutuma oli 3.457 euroa. Ronkaalan uuteen uimahalli hankkeeseen oli varattu 600.000 euroa ja sitä käytettiin 422.697 euroa. Karjalahden palvelukeskukseen oli varattu 50.000 euron määräraha ja sitä käytettiin 122.117 euroa, tuloihin oli varattu 15.000 euroa ja se jäi toteutumatta. Muihin talonrakennushankkeisiin varattua 271.000 euron määrärahaa käytettiin 168.875 euroa.

Ouluntien tiealueen infraan tuli takautuvia rahoitusosuuksia 53.519 euroa, tähän ei ollut varattu tuloarviota. Lujabetonin liittymän rakentamiseen oli varauduttu 105.000 euron määrärahalta ja 40.000 euron tuloarviolla, toteutuma oli 4.602 euroa (liittymää ei rakennettu) ja valtionosuuspää- töstä ei vielä saatu.

Katujen rakentamiseen oli varattu 100.000 euroa ja määrärahasta käytettiin 26.981 euroa. Katujen päällystämiseen varattua 10.000 euron määrärahaa ei käytetty. Kauppakadun peruskorjaukseen oli varattu 700.000 euroa ja toteutuma oli 695.915 euroa. Hiljalankadun peruskorjaukseen oli varattu 140.000 euroa ja toteutuma oli 123.273 euroa. Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden muihin hankkeisiin oli varattu määrärahaa 111.000 euroa ja toteutuma oli 51.546 euroa. Teknisten palvelujen koneisiin ja kalustoon oli varattu 15.000 euroa ja sitä käytettiin 6.943 euroa.

Investointien määräraha kokonaisuudessaan nettona oli 2.003.000 euroa ja toteutuma oli 1.520.540 euroa eli yhteensä nettototeutuma jäi alle arvioidun 482.459 euroa eli nettoinvestointien toteutuma oli 75,91 %.

Verotulokertymä kokonaisuudessaan oli 99,71 %

eli 67.956 euroa alle arvioidun. Valtionosuuksia kertyi 215.663 euroa arvioitua enemmän. Korkokulut lainoista olivat 180.515 euroa alle arvioidun,

muut rahoituskulut olivat 56.141 euroa yli arvioidun ja muita rahoitustuottoja kertyi 620.901 euroa arvioitua enemmän.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupunginvaltuusto hyväksyi syyskuussa 2014 talousohjelman päivityksen, jolla talouden tasapainottamistoimenpiteitä lisättiin vuoden 2013 ennätyksellisen huonon tilinpäätöksen takia. Talousohjelman mukaiset tavoitteet ovat osin toteutuneet vuoden 2015 tilinpäätöksessä ja vuoden 2016 talousarviossa. Toiminnallisia muutoksia kaupungin omassa toiminnassa sekä erityisesti peruspalvelukuntayhtymä Selänteen järjestämässä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa on kyettävä tekemään jatkossakin.

Kaupungin on myös jatkettava kehittämistoimia yritysten toimintaedellytysten parantamiseksi eli tonttitarjonnassa, toimitilojen rakentamisessa ja elinkeinoneuvonnassa. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi kaupungin oman kehitysyhtiön resursseja ja toimintoja lisätään ja kehitetään valtuuston jouluuudessa tekemän periaatepäätöksen mukaisesti. Myös kaupungin tarjoamat omakoti- ja rivitalotontit uusilla alueilla luovat pohjaa kehitykselle.

Kaksi isoa liikerakennusta valmistuu vuoden 2016 puolella ja todennäköisesti lisäksi myös yksi pienempi liikerakennus, jossa on myymälä- ja verkokauppatilat samassa rakennuksessa. Uudet investoinnit vahvistavat Haapajärven asemaa lähialueen kaupallisten palvelujen keskuksena.

Kaupunki tukee myös omilla talonrakennus- ja kunnallistekniikan investoinneilla paikkakunnan kehittämistä. Lähivuosina valmistuvia kohteita ovat uimahalli ja Karjalahden palvelukeskus. Torialueen valmistuminen liikekeskuksen viereen lisää keskustan viihtyisyyttä ja vetovoimaa. Myös keskustan ns. poikkikatujen peruskorjaussuunnitelmat ovat valmiina.

Kaikilla edellä mainituilla kehittämistoimenpiteillä on tavoitteena parantaa kuntakuvaa ja luoda edellytyksiä uudelle yritystoiminnalle ja sitä kautta uusille työpaikoille, mikä osaltaan kääntää väestökehityksen suuntaa positiiviseksi.

Suunnitteilla oleva maakuntahallintouudistus, joka sisältää myös sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisen ja tuottamisen, voidaan nähdä kuntien kannalta myös mahdollisuutena. Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten aiheuttama odottamaton menojen kasvu ei jatkossa vaikeuta kuntien toiminnan ja talouden suunnittelua ja siten voidaan suunnitella vakaamaalla pohjalla paikkakunnan elinvoimaisuuteen liittyviä hankkeita.

1.5. Konsernitarkastelu

Toiminta

Kaupungin tytäryhtiöitä ovat mm. Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalot, Haapajärven Kehityskeskus Oy, Haapajärven Lämpö Oy ja Haapajärven Vesi Oy.

Vuokrataloyhtiö huolehtii kaupungin vuokra-asunnoista ja niiden rakentamisesta. Yhtiöllä on selkeä ja itsenäinen toimiala. Vuokra-asuntotoiminta pystytään hoitamaan toiminnasta saaduilla vuokratuloilla.

Myös kehityskeskuksella ja lämpö- sekä vesiyhtiöillä on selkeä ja itsenäinen toimiala. Toimialan asioiden hoitaminen yhtiöissä on nähty myös joustavaksi päätöksentekotavaksi. Etenkin kehityskeskuksen toiminnassa korostuu tarve pystyä valmistelemaan yritysasiakkaiden hankkeita luottamuksellisesti, ja se on katsottu voitavan hoitaa paremmin yhtiön toimesta kuin kaupungin omissa päätöksentekokoelimityksissä. Lämpö- ja vesiyhtiöt ovat itsenäisiä myös taloudellisesti; ne rahoittavat toimintansa käyttö- ja liittymämaksuilla.

Haapajärven muut elinkeinopalvelut tuottaa Nivala-Haapajärven seutu Nihak ry, joka vastaa myös alueellisesta edunvalvonnasta sekä seutukuntamme elinkeinoelämää kehittävästä ja edistävistä hankkeista. Yksittäisen kunnan yritystoimintaa palvelevan infrastruktuurin (toimitilat, kunnallistekniikka jne.) tai muun kuntakohtaisen vetovoi-
matekijän rakentamiseen se ei kuitenkaan osallistu, vaan näiltä osin kunnilla tulee edelleenkin

Toteutuminen:

Kaupunginvaltuusto päätti joulukuussa tarkistaa elinkeino- ja yritysneuvonnan palvelujen järjestämistä. Kaupungin oman kehitysyhtiön resursseja lisätään ja tavoitteena on oman paikkakunnan elin- ja vetovoimaisuuden kehittäminen. Kehitysyhtiön toimialaan kuuluvat edelleen myös yritysten toimitilapalvelut. Haapajärvi ostaa edelleen ainakin vuoden 2017 loppuun asti elinkeino- ja yritysneuvonnan palveluja myös Nivala-Haapajärven seutu Nihak ry:ltä. Nihak vastaa myös alueellisesta edunvalvonnasta ja muista aluekehitykseen liittyvistä kehittämistoimista- ja hankkeista.

olla myös omat strategiansa ja tavoitteensa.

Yhteisenä tavoitteena konsernissa on konsernin koko velkamäärän pienentäminen. Kaupunki antaa edelleenkin takauksia tytäryhtiöiden lainojen vakuudeksi, mutta pienehköjä investointeja yhtiöiden tulee jatkossa toteuttaa myös omilla vakuusjärjestelyillä.

Tytäryhtiöiden toimintaa esitellään edelleen luottamushenkilöille vuosittain maaliskuun loppuun mennessä valtuuston iltakoulussa. Riittävän suurissa asioissa tullaan iltakouluja järjestämään erikseen.

Yhtiöiden hallitusten jäsenten valinnassa huomioidaan Kuntaliiton ohjeet siitä, että ainakin osalla hallitusten jäseniä on yhtiön toimialaan liittyvää kokemusta tai koulutusta.

Yhtiöiden keskinäistä yhteistyötä hallinnollisissa ja muissa toiminnallisissa asioissa kehitetään jatkuvasti. Säännöllistä konsernipalaverikäytäntöä jatketaan. Hallinnollisten toimintojen kehittämistä jatketaan ja hallitusten työjärjestysten sekä taloussääntöjen yhdenmukaistaminen saatetaan loppuun. Yhtiöiden hallinnollisten tukipalveluiden (esim. osto- ja myyntilaskutus sekä palkanlaskenta) yhteistyötä kehitetään edelleen.

Konsernin yhteisissä tavoitteissa, velkamäärän pienentämisessä, on onnistuttu. Kaupungin velkamäärä pieneni 2,7 milj.euroa. Asukasta kohden vähennystä oli 337 euroa. Koko konsernissa lainamäärä väheni n. 3,37 miljoonaa euroa.

Konserniyhtiöistä Haapajärven Kehityskeskus Oy, Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalot, Haapajärven Lämpö Oy ja Haapajärven Vesi Oy, ovat esitelleet toimintaansa kaupunginvaltuustolle iltakoulussa keväällä 2015.

Kaupunginhallitus on antanut keväällä 2015 ohjeet suurimpien tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajille yhtiökokousta varten.

Tytäryhtiöillä kertynyttä alijäämää on Haapajärven Kehityskeskus Oy:n tilinpäätöksessä, minkä kattaminen on tulevina vuosina huomioitava kuntalain

mukaisen alijäämän kattamisvelvollisuuden perusteella. Myös Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratulojen taloustilanne on haasteellinen, koska asuntojen käyttöaste on alentunut viime vuosina.

Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratulot

Tavoitteet ja riskit:

Toimintatavoitteet:

- 1) käyttöaste yli 95 %
- 2) asukkaiden vaihtuvuus alle 38 %

Kiinteistöjen kunnossapitoa tehdään korjausten PTS:n pohjalta vuokrissa kerättävien vuosikorjaus- ja investointimäärärahojen puitteissa sekä lainarahoituksella. Kiinteistönpidon kehittämistä jatketaan v. 2014 valmistuneen kehittämissuunnitelman pohjalta mm. syventämällä huoltokirjan hyödyntämistä ja kehittämällä konserniyhteistyötä.

Yhtiö tarkastelee kiinteistöjen omistusta sekä peruskorjaustarpeita kunnon lisäksi myös kysyntätilanne huomioiden. Käyttöasteen muutoksiin vastataan ylläpidettävän asuntokannan sopeuttamisella kysyntää vastaavaksi.

Riskit:

Yhtiön toiminnan suurin riski on käyttöasteen aleneminen ja siitä aiheutuvan tulovajauksen negatiiviset vaikutukset talouteen, ylläpitokorjauksiin ja investointeihin (korjausvelan kasvu). Käyttöasteeseen vaikuttavat lähes välittömästi muutokset väestömäärän kehityksessä sekä työ- ja opiskelupaikkojen määrässä paikkakunnalla.

Toteutuminen:

Asuntojen käyttöastetavoite ei toteutunut. Käyttöaste oli 91,7 %. Paikkakunnan vuokra-asuntokysyntä heikentyi edelleen muuttotappion sekä vallitsevan yleisen talouskehityksen takia. Kysyntä kohdistui pääosin pienasuntoihin ja vajaan käyttösuuriin asuntoihin. Asunnonhakijoiden määrä väheni. Paikkakunnalla vallitsee vuokra-asuntojen ylitarjontatilanne. Yhtiöllä on vireillä erilaisia käyttöasteen parantamiseen tähtäviä hankkeita. Asukkaiden vaihtuvuus oli 34 % eli tavoite on toteutunut. Vaihtuvuus pysyi ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna.

PTS kunnossapito: Korjauksia on tehty vuokrissa kerättyjen vuosikorjausmäärärahojen puitteissa sekä lainarahoituksella. Suurin investointi oli Viti-kankulmassa, jossa toimintavuonna jatkettiin asunto kerrallaan tehtäviä esteettömyysmuutoksia yhdessä vammaispalvelun kanssa asukkaiden tarpeiden mukaisesti ja muunnettiin yhteistiloja esteettömiksi mm. saunaosasto. Kiinteistössä aloitti toimintavuonna myös ikääntyville virkistystoimintaa tarjoava Virikevintti.

Yhteen rivitaloon tehtiin saunaosaston remontti ja huuhdeltiin muutaman kiinteistön salaojat sekä maalattiin Lämpökoti 1-2 julkisivujen betoniosat. Lisäksi kiinteistökannassa tehtiin muita pienempiä asuin- ja yleistilakorjauksia.

Riskien toteutuminen: Käyttöaste laski reilusti alle tavoitetason. Asuntokannan sopeuttamistoimien valmisteluita on tehty vuonna 2015 hakemalla Aran purkulupa Reissintartano 1-vaiheelle. Purkamista ei suoritettu toimintavuonna, koska loppuvuosi neuvoteltiin koko kiinteistön vuokraamisesta turvapaikanhakijoiden käyttöön. Toimintavuonna väestön vähenemisen vaikutukset jatkuivat ja loppuneljänneksellä käyttöaste heikkeni edelleen. Vajaan käytön tulonmenetykset heikensivät yhtiön taloutta sekä kiinteistöjen ylläpitokorjauksien toteutusta ja investointeja.

Rahoituskulujen riskejä on vähennetty suojaamalla isoimpia vaihtuvakorkoisia rahoituslainoja kiinteäkorkoisella korkosuojauksella, jotka ovat voimassa vielä n. 2-3 vuotta. Aravalainojen laina-ehdotus on saatu vuodesta 2016 alkaen.

Tavoitteet ja riskit:

Haapajärven Kehityskeskus Oy:n tehtävänä on Haapajärven elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittäminen tuottamalla yrityksille erilaisia toimitilapalveluja, osallistumalla ja/tai rahoittamalla erilaisia kehittämishankkeita sekä tuottamalla muuta elinkeinotoimintaa edistävää palvelua. Ns. perinteiset elinkeinoneuvontapalvelut tuottaa Nivala-Haapajärven seutu Nihak ry.

Toiminnallisina tavoitteina Kehityskeskuksella on pystyä tarjoamaan yrityksille toimitiloja sekä lyhyellä että pitkällä aikajänteellä. Sen lisäksi yhtiön tavoitteena on edistää paikkakunnallamme jo olevien, tänne syntyvien ja tänne siirtyvien yritysten toimintaedellytyksiä, olemalla mukana erilaisten hankkeiden valmistelussa ja hallinnoinnissa.

Haapajärven kaupungin ja Kehityskeskuksen haasteellisimpia tavoitteita ovat Haavikas –kaup-

pakeskuksen toteutuminen kaupungin ydinkeskustaan sekä uuden teollisuushallin rakentaminen Ouluntien teollisuusalueelle.

Toiminnallisten tavoitteiden lisäksi yhtiön tavoitteena on talouden pitäminen tasapainossa.

Pääasiassa kiinteistöjen hallintaa harjoittavan yrityksen taloudelliset riskit aiheutuvat tulipalon tai muun vahingon lisäksi myös tilanteesta, jossa yritystoimintaa varten rakennetut tilat jäävät syystä taikka toisesta tyhjiksi. Omaisuusvahinkojen varalta yrityksellä on kilpailutettu vakuutus, mutta tilojen "tyhjiillään oloon" ei ole olemassa järkevää vakuutusturva.

Muut elinkeinopalvelut tuottaa Nivala-Haapajärven seutu Nihak ry. Sille on määritelty omat kunnittaiset tavoitteet, joita ovat mm. perustetut yritykset, yrityskontaktit, yrityskehityshankkeet, kehittämiseen liittyvät tilaisuudet ja tapahtumat.

Toteutuminen:

Hallitilojen vuokrausaste vuoden aikana oli noin 82 % ja yhtiö pystyi tarjoamaan toimitiloja myös välittömään ja lyhytaikaiseen tarpeeseen.

Toimintavuoden aikana käytiin n. 120 kehityskeskustelua 74 eri yrityksen kanssa. Keskusteluissa selviteltiin yritysten kehittämishankkeita ja niiden rahoitusmahdollisuuksia.

Vuoden aikana järjestettiin kymmenkunta yrityksille suunnattua aamukahvi-, koulutus- ja verkostoitumistilaisuutta yhteistyössä Haapajärven kaupungin, -yrittäjien ja N-H seutu Nihak ry:n kanssa. Olimme mukana myös kaikissa yrittäjien vuosittain järjestämässä neljässä yleisötapahtumissa.

Toimintavuoden lopussa pitkään odotettu liikekeskuksen rakentaminen varmistui. Kaupungin ydinkeskustaan, keskeiselle paikalle valmistuu kulu- van vuoden aikana reilun 3.200 bruttoneliön suuruinen liikekeskus. Kiinteistöön tulee viisi eri toimijaa ja liikehuoneistoa.

Myös Ouluntien uudelle teollisuusalueelle suunniteltu Sepänkujan halli sai lopullisen rakentamispäätöksen vuoden lopussa, ja kulu- van vuoden

syksyllä alueelle valmistuu n. 1000 m²:n suurinen teollisuushalli. Hallista tulee modulaarinen, helposti jaettava ja eri toimialoille soveltuva nyky- aikainen tuotantotila.

Tällä hetkellä yhtiöllä on olemassa olevaa hallitilaa reilut 4 000 m², josta vuokrattuna reilut 80 %.

Vuosikorjauksia toimintavuonna tehtiin noin 15.000 euron verran.

Kehityskeskuksen yhtenä pitkäaikaisena tavoitteena on ollut talouden tasapainottaminen. Kuluneena vuotena ns. hallitoiminnan tulos oli edelleen positiivinen, mutta kokonaistulos tappiollinen.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin suunnitellun mukaisesti n. 93.000 euroa. Taseeseen kertynyt alijäämä – noin 260.000 euroa - on katettava kuntalain mukaisesti tulevana vuosina, mikä on huomioitava myös kaupungin talousarviomäärärahoissa.

Joulukuussa kaupunginvaltuusto päätti lisätä kehityskeskuksen resursseja, jotta yhtiö voi hoitaa myös elinkeino- ja yritysneuvonnan palveluja. Yhteistyötä Nihakin kanssa jatketaan elinkeino- ja yritysneuvonta palveluissa sekä aluekehityspalveluissa.

Haapajärven Lämpö Oy

Tavoitteet ja riskit:

Haapajärven Lämpö Oy tuottaa asiakkailleen kaukolämpöä uusiutuvalla energialla. Kaukolämpö tuotetaan lähes kokonaan Haapajärven teollisuuslaitoksilta saatavilla polttoaineilla. Tällä hetkellä suurkuluttajien ryhmässä lämpöyhtiön tuottama energia on halvinta, pien- ja keski suurten kuluttajien ryhmässä neljän edullisimman energiantuottajan joukossa koko maan mittapuutteissa.

Tavoitteena on, että kaukolämmön hinta pidetään edelleen kaikissa kuluttajaryhmissä kilpailukykyimpien joukossa, sekä valtakunnallisesti ja myös Haapajärvellä muihin lämmitysmuotoihin verrattuna.

Verkoston laajentamista jatketaan kaava-alueella kannattavilta osin. Savimäen kaukolämpöverkkoa tarkastellaan ensimmäisen lämmityskauden ajan ja sen perusteella katsotaan onko laajentuminen

mahdollista. Koivuhaan alueella jatketaan verkoston saneerausta Virpi- ja Itikankujan osalta.

Uusi valtioneuvoston asetus, koskien polttoainetehtaan alle 50 megawatin energiatuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksia, lisäävät seuraavalle kolmelle vuodelle kustannuksia. Raskeanpolttoöljyn käyttö tulee loppumaan ja kaikki vara- ja huipputehokattiloiden polttoaine vaihdetaan kevyelle polttoöljylle. Nämä ja monet muut muutokset jaksottuvat seuraavalle kolmelle vuodelle. Asetus astuu voimaan 1.1.2018.

Strategian tekeminen on aloitettu hallituksen kanssa ja se saatetaan loppuun 2015. Tarkoituksena on luoda yhtiölle pitkän tähtäimen suunnitelman strategia jossa käydään läpi mahdolliset tulevaisuuden vaihtoehdot koskien koko toimintaa

Toteutuminen:

Vuoden 2015 tavoitteet täyttyivät kaikilta osin. Kaukolämmön energian hinta oli koko maahan verrattuna 2. halvinta ja suurkuluttajissa halvinta.

Verkostoon liitettiin kuluttajia lähinnä keskustan alueella ja saneeraaminen jatkui Koivuhaan- ja keskustan alueilla. Koivuhaan saneeraus on saatu suurimmalta osin päätökseen. Uutta kaukolämpölinjaa rakennettiin 136 m ja saneerattiin 583 m.

Ensimmäinen vaihe PIPO –asetuksen tuomasta muutoksesta toteutettiin 2015 kesällä muuttamalla kolme raskaanpolttoöljyn poltinta kevyelle polttoöljylle.

Strategian osalta tehtiin selvityksiä mahdollisesta uuden toimijan tulosta Haapajärvellä. Tämä tulee samalla myös mahdollisesti muokkaamaan yhtiön strategiaa, joka tarkoittaa sen nopeutumista

Haapajärven Vesi Oy

Tavoitteet ja riskit:

Haapajärven Vesi Oy:n tavoitteet ovat seuraavat:

- asiakkaille myytävän veden mikrobiologinen laatu täyttää jatkuvasti viranomaisten talousveden laadulle asettamat normit
- veden laadusta ei tule asiakasvalituksia
- veden paine on riittävän korkea kaikilla verkoston osilla
- jätevesiverkoston vuotovesimäärä on korkeintaan 50 prosenttia jäteveden puhdistamolle toimitettavasta jätevedestä
- yhtiön tilinpäätöksen tulos varsinaisen liiketoiminnan osalta ei ole tappiollinen

- jatketaan tehdyn selvityksen pohjalta yhteistyössä kaupungin kanssa jätevesiverkoston vuotovesien vähentämistä.

Arvio yhtiön riskeistä on koottu Vesihuollon valmiussuunnitelmaan. Suurimmat riskit ovat vaikea häiriötilanne, suuronnettomuus ja poikkeusolot. Riskeihin varaudutaan mm. verkostojen saneerauksella sekä kaukovalvonnan ja ohjauksen kehittämisellä.

Toteutuminen: Haapajärven Vesi Oy:n tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitellulla tavalla. Mitään riskejä ei ole toteutunut

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Haapajärven kaupunkikonsernin yhtiöiden toimintaan vaikuttaa paikkakunnan yleinen kehitys. Väestökehitys sekä teollisuus- ja omakotirakentaminen heijastuvat suoraan yhtiöidenkin kehitykseen.

Kehityskeskuksen laajennettu toimiala myös elinkeino ja yritysneuvontapalveluihin parantaa paikkakunnan yritysten palveluja ja yritystoiminnan kehittymisen kautta luodaan uusia työpaikkoja paikkakunnalle. Toimitilapalveluja tarjotaan edelleen niin tuotannollisille kuin palveluyrityksillekin. Ouluntien uudella teollisuusalueella on hyviä tontteja erikokoisille yrityksille. Pitkän aikavälin strategisena toimintana tehdyt maa-alueiden hankinnat luovat pohjaa mahdollisille uusille isommillekin tuotannollisille yrityksille.

Vuokratalojen asuntojen kysyntä ja vuokrausaste tulisi saada pysymään riittävänä, koska yhtiön tulot ovat pääsääntöisesti asukkailta perittäviä vuokratuloja. Rakennukset vaativat edelleen suunnitelmallisia perus- ja vuosikorjauksia, koska rakennukset on pääosin rakennettu 1980- ja 1990-luvuilla.

Lämpö- ja vesiyhtiöiden toimintojen perusta ja asiakaskunta pysyvät pääosin nykyisellään, mutta elinkeinojen kehittämistyöllä on tavoitteena lisätä yritysten ja työpaikkojen määrää. Lisääntynyt rakentaminen heijastuu kummankin yhtiön toimintaan lämmön ja veden kulutuksen lisääntymisenä ja verkoston laajentumisena.

1.6 Kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vuonna 2015

1. Kuvaus järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet päävastuualueille vuosittain talousarviossa. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kolme kertaa vuodessa, joista viimeinen on toimintakertomus kuluneelta vuodelta.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 14.11.2011 sisäisen valvonnan ohjeen liitteineen. Päävastuualueet tekevät valvontasuunnitelman kahdeksi

vuodeksi ja siitä raportoidaan vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 24.2.2014. Kaupunginhallitus on hyväksynyt 3.9.2013 § 218 kaupungin riskienhallintasuunnitelman.

2. Arvio merkittävimmistä riskeistä

Riskienhallintasuunnitelman mukaan strategisia riskejä ovat esimerkiksi toimintaympäristön merkittävät muutokset, mm. väestö- ja elinkeinorakenteen muutokset. Myös suuronnettomuudet, asukkaiden terveyteen laajasti vaikuttavat asiat sekä ympäristöuhat voivat olla strategisia uhkia.

Muita merkittäviä riskejä ovat mm.:

- tietoturvaluusuriskit
- suurimpien rakennusten aineelliset vahingot (taloudellisesti merkittävien), kuten esim. tulipalo, vesivahinko tai ilkivalta
- tapaturmat, joita sattuu henkilöstölle ja asiakkaille (todennäköisimpiä, mutta eivät taloudellisesti niin suuria)

- toiminnan keskeytysriskit suurimmissa toimipisteissä

Näihin riskeihin on varauduttu mm. seuraavilla vakuutuksilla: kiinteistöjen täysarvovakuutus, lakisääteinen tapaturmavakuutus, julkisyhteisön vastuuvakuutus, toiminnan keskeytyksen lisäkuluvaakuutus koulutoimessa sekä kunnantoinnissa ja kaupunginviraston tiedostojen uudelleenluontivaakuutus.

Riskienkartoituksen päivitys on tehty päävastuualueittain vuonna 2015 ja kaupunginhallitus on merkinnyt riskienhallinnasta tehdyn yhteenvedon vuodelta 2015 tiedoksi 9.2.2016.

3. Sisäisen valvonnan valvontasuunnitelmien toteutuminen

a. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus antoi vuoden 2015 aikana kaksi päätöstä kaupunginvaltuuston tai -hallituksen päätöksistä tehdyistä valituksista. Valitukset on hylätty. Korkein hallinto-oikeus antoi kahteen valitukseen päätökset, joilla valitukset hylättiin. Kuusi valitusta on Pohjois-Suomen hallinto-

oikeudessa käsittelyssä. Kaupunginvaltuuston päätöksistä vuoden 2015 aikana on tehty kaksi valitusta hallinto-oikeuteen ja päätökset koskivat asemakaavan muutosta.

b.Tavoitteiden toteutuminen ja varojen käytön valvonta

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu päävastuualueittain toimintakertomuksessa.

Talousarvion mukaisten määrärahojen ylitykset ja säästöt on selvitetty toimintakertomuksessa. Päävastuualueittain tarkasteltuna määrärahat ylittyivät nettona kaupunginhallituksen päävastuualueella, koska Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen kustannuspaikalla oli nettoylitystä n. 0,2 m€, muutoin hallintopalveluissa oli nettoylitystä n. 50.000 €. Siivistyspalveluissa syntyi nettoylitystä n. 210.000 €, jossa suurimpana tekijänä oli ruokapalvelujen tulojen jääminen alle arvioitun. Teknisissä palveluissa syntyi nettosäästöä n. 200.000 €, jossa

suurimpana tekijänä olivat menojen säästö yhdyskuntatekniikassa ja tulojen ylitys kiinteistötoimessa. Kokonaisuutena toimintakate ylittyi n. 260.000 € (0,59 %). Edelliseen vuoteen verrattuna toimintakate pieneni n. 81.000 € (0,2 %).

Käyttötaloudessa kokonaisuutena suurimpana taloudellisena riskinä on Ppky Selänteen kustannusten hallinta. Selänteen kustannusten nousun pysäyttämisen kannalta on ensisijaisen tärkeää saada toiminnallisissa rakenteissa aikaan riittävästi muutoksia. Riskiksi on osoittautunut kuitenkin se, että kaikilta kunnilta ei saada yhtenäisiä päätöksiä rakenteiden muutoksiin.

c.Riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunginhallitus on hyväksynyt riskienhallintasuunnitelman. Riskienhallintasuunnitelman mukainen riskienkartoitustyö on tehty vuonna 2014 ja vuonna 2015. Riskienhallinnasta tehdyt yhteenvedot on kaupunginhallitus merkinnyt tiedoksi.

Vakuutukset on kilpailutettu vuonna 2013. Kilpailutuksen suoritti Marsh Oy ja kilpailutus käytiin yhtä aikaa Ppky Selänteen vakuutusten kilpailutusten kanssa. Vakuutuskilpailutuksen voitti Pohjola Vakuutus. If vakuutusyhtiö valitti päätöksestä, mutta syksyllä 2014 markkinaoikeus hylkäsi valituksen.

Suurimmissa kiinteistöissä on käytössä murtohälytys- ja palohälytysjärjestelmät. Rakennusautomaatiojärjestelmien käyttöönottoa jatketaan.

Merkittäviä rahoitusriskejä sijoitustoiminnassa ei toteutunut. Sijoitusten myyntivoittoja ja arvonalennumisten palautuksia voitiin kirjata arvioitua enemmän. Korkotason ollessa alhaalla koko vuoden syntyi huomattava säästö lainojen korkokuluissa. Myös käytössä olevilla korkosuojausinstrumenteilla on varauduttu korkoriskeihin.

d.Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Käyttöomaisuuden myynneistä tuli myyntivoittoja n. 6.300 euroa ja myyntitappioita n. 2.700 euroa.

Kaupunki on myynyt entisen Linja-autoasema Liikekeskuskiinteistö Oy:n osakkeet 10.000 eurolla. Metsää myytiin aiottua enemmän.

e.Sopimustoiminta

Kaupungilla on käytössä asiakirjanhallintaohjelmistoon liittyvä sopimuksenhallintajärjestelmä, jolla voidaan seurata mm. sopimusten voimassa-

olon päättymistä. Vanhojen sopimusten tallentaminen sopimuksenhallintajärjestelmään on osittain vielä kesken.

f. Arvio sisäinen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti kaupunginjohtaja voi määrätä päävastuualueen ulkopuolisen

henkilön suorittamaan sisäistä tarkastusta. Kulu-neena vuonna sisäistä tarkastajaa ei ole määrätty.

4. Riskienhallinnan kehittäminen

Kaupunginhallitus on hyväksynyt riskienhallinta-suunnitelman vuonna 2013. Riskienhallintasuunni-telmassa on todettu eri riskilajit, joita ovat: strate-giset-, toiminta-, henkilö-, toimitila-, sopimus- ja vastuuriskit sekä omaisuusriskit. Riskienkartoituk-sessa käydään läpi kaikki riskilajit ja kartoitetaan niiden suuruus ja todennäköisyys sekä selvitetään torjuntaperiaatteet.

Riskienkartoitusta on tehty päävastuualueittain ja siitä on tehty riskienhallinnan yhteenveto. Yhteen-veto vuodelta 2014 on merkitty tiedoksi kaupun-ginhallituksessa kesäkuussa 2014 ja vuodelta 2015 se on merkitty tiedoksi helmikuussa 2016.

Taloudellisten riskien toteutuminen ja niihin varau-tuminen on ollut seuraavanlaista:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi syksyllä 2013 uuden talousohjelman vuosille 2013 – 2016. Kaupungin-valtuusto hyväksyi syksyllä 2014 talousohjelman päivityksen vuosille 2014 – 2017. Talousohjelman mukaiset toimenpiteet on huomioitu talousarvi-ossa ja –suunnitelmassa.

Ppky Selänteen maksuosuus ylittyi nettona n. 0,2

m€ vuonna 2015. Suurimmat ylitykset olivat vam-maispalveluissa, kotiin annettavissa palveluissa, asumispalveluissa ja erikoissairaanhoidossa. Se-länteen kustannukset Haapajärven kaupungille olivat 0,3 % pienemmät vuonna 2015 kuin edelli-senä vuonna, jos poistaa edellisen vuoden lu-vuista peruspääoman korjauksesta tehdyt toimen-piteet.

Selänteen palvelutasosuunnitelma ja talousarvio ovat keskenään sidoksissa toisiinsa, joten muu-tokset palvelutasossa eivät voi olla vaikuttamatta talousarvioon. Tämän johdosta talousarvion seu-ranta ja sen määrärahojen riittävyys ovat erittäin tärkeitä, jotta palvelutasosuunnitelmassa voidaan ottaa huomioon taloudellinen kestävyys.

Haapajärven kaupungin keskeinen ja suuri riski on siis talouden epävarmuus ja suurimpana syynä tä-hän on Selänteen kustannusten huono ennustet-tavuus.

Ppky Selänne teki selvityksen rakenteiden ja ta-louden osalta vuoden 2014 alkupuoliskolla, jota pyritään jatkossa noudattamaan.

1.7 Konsernijohdon selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä vuonna 2015

1. Konsernin toiminnan ohjaus ja vastuunjako

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kesäkuussa 2015 uuden kaupunki-, elinkeino- ja konsernistrategian. Kaupunginvaltuusto hyväksyi joulukuussa 2011 Haapajärven kaupungin konserniohjeet, joissa on määrätty, että kaupunginhallitus johtaa konsernia. Kaupunginjohtaja vastaa operatiivisesta johtamisesta kaupungin osalta ja seuraa omistajapolitiikan sekä konsernin tavoitteiden toteutumista.

Kaupunginvaltuusto valitsee kuntayhtymien valtuustojen ja kuntayhtymäkokousten jäsenet ja varajäsenet toimikautensa alussa. Kuntayhtymien valtuustot valitsevat kuntayhtymien hallitukset.

Kaupunginhallitus valitsee tytä- ja osakkuusyhtiöiden yhtiökokousedustajat. Yhtiöiden hallituksen jäsenet valitaan yhtiöiden yhtiökokouksissa.

Tiedonkulku suurimmista tytäryhtiöistä omistajalle on ollut riittävää, sillä edellä mainitun ohjauksen lisäksi on järjestetty kaupunginvaltuuston iltakoulu neljän suurimman tytäryhtiön (Haapajärven Kehityskeskus Oy, Haapajärven Lämpö Oy, Haapajärven Vesi Oy ja Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratilat) toiminnasta, sekä yhtiöiden hallitusten kokousten esityslistat on toimitettu kaupunginjohtajalle.

Neljässä suurimmassa tytäryhtiössä toimii tilintarkastajana kaupungin tilintarkastaja.

2. Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Kaupunginhallitus on ohjeistanut kirjallisesti tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajaa seuraavasti: Haapajärven Lämpö Oy:n yhtiökokousedustajaa 14.4.2015 ja 12.5.2015, Haapajärven Vesi Oy:n ja Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratilojen yhtiökokousedustajaa 17.3.2015 sekä Haapajärven Kehityskeskus Oy:n yhtiökokousedustajaa 12.5.2015.

Muiden yhteisöjen yhtiökokous- ja muiden kokousten edustajia on kaupunginjohtaja ohjeistanut suullisesti.

Pääsääntöisesti suurimpien tytäryhtiöiden hallituksen jäsenet ovat kaupunginhallituksen jäseniä.

Ohjeiden anto on ollut riittävää ja tarkoituksenmukaista.

3. Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Konserniohjeiden mukaisesti talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa on hyväksytty suurimpien tytäryhtiöiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu toimintakertomuksen kohdassa konsernitarkastelu. Haapajärven Vesi Oy:n konsernitavoitteiden raportointi on ollut muita yhtiötä niukempaa.

4. Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Neljän suurimman tytäryhtiön osalta toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi tapahtuu edellä olevien kohtien mukaisesti. Vuonna 2013 on ryhdytty pitämään säännöllisiä konsernipalavereita joissa käydään läpi myös yhtiöiden talouteen ja toimintaan

liittyviä kehittämissasioita. Näiden palavereiden pitoa on jatkettu vuosina 2014 ja 2015. Muiden yhtiöiden ja kuntayhtymien osalta seuranta ja raportointi on ollut vähäistä.

5. Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Konserniohjeissa määrätään, että kaupunki ja suurimmat tytäryhtiöt tekevät yhteistyötä rahoituksen hankinnassa ja sijoitustoiminnassa.

Myös vakuutukset voidaan kilpailuttaa yhteistyössä säännöllisin väliajoin. Yhtiöt huomioivat toiminnassaan kaupungin vastaavan toiminnan ja yhteistyötä harjoitetaan aina kun se on mahdollista. Esimerkiksi suurimpien palvelujen ja tarvikkeiden hankinnassa järjestetään yhteisiä kilpailutuksia.

Yhtiöt vastaavat omasta tiedotustoiminnastaan. Konsernia koskevasta tiedotustoiminnasta vastaa kaupunginjohtaja. Yhtiöt noudattavat toiminnassaan kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita. Henkilöstöhankinnassa otetaan huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet. Osa yhtiöistä

on jäsenenä Kunnallisessa työmarkkinalaitoksessa ja Kuntien eläkevakuutuksessa.

Tytäryhtiöiden toimistohenkilöstöä on alettu käyttää yhteisesti eri yhtiöissä ja yhteinen toimisto on toteutunut vuonna 2014 vuokratilojen, kehityskeskusten ja lämpöyhtiön kesken. Haapajärven Vesi Oy pyritään saamaan myös mukaan yhteiseen toimistoon.

Kaupunki on myöntänyt omavelkaisia takauksia tytäryhtiöiden lainoille.

Yhteisiä kilpailutuksia ja yhteistyötä on järjestetty kaupungin ja Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratilojen kesken sähkönhankinnassa ja kiinteistön- ja ulkoalueiden hoidossa.

6. Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Haapajärven Kehityskeskus Oy:llä on hallitilaa reilut 4 000 m², josta vuokrattuna oli reilut 80 %. Kuluneena vuotena ns. hallitoinnin tuotto oli positiivinen, mutta kokonaistulos oli tappiollinen. Kehityskeskusten pitkäaikaisten lainojen määrä pieneni suunnitellusti n. 93.000 eurolla vuoden aikana.

Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratilojen käyttöaste on laskenut vuonna 2015 ja oli 91,7 % (93,4 % ed.vuonna). Käyttöasteen pienentymiseen ovat vaikuttaneet asukkaiden muuttotappio, vallitseva yleinen talouskehitys sekä paikkakunnalla vallitseva vuokra-asuntojen ylitarjontatilanne. Yhtiöllä on vireillä erilaisia käyttöasteen parantamiseen tähtäviä hankkeita. Sopeuttamistoimenpiteitä ovat mm. Aran purkulupa Reissinkartano I -vaiheelle. Vajaakäytön tulonmenetykset heikentävät

yhtiön taloutta sekä kiinteistöjen ylläpitokorjauksien toteutusta ja investointeja. Rahoituskulujen riskejä on vähennetty suojaamalla isoimpia vaihtuvakorkoisia rahoituslaitoslainoja kiinteäkorkoisella korkosuojauksella, jotka ovat voimassa vielä 2-3 vuotta. Aravalainojen lainahtomuutos on saatu vuodesta 2016 alkaen.

Haapajärven Lämpö Oy:n toiminta on mennyt vuonna 2015 suunnitelmien mukaisesti. Koivuhaan kaukolämpöverkoston saneeraus on saatu suurimmalta osalta päätökseen. Ensimmäinen vaihe PIPO -asetuksen tuomasta muutoksesta toteutettiin 2015 kesällä, muuttamalla kolme raskaanpolttoöljyn poltinta kevyelle polttoöljylle. Riskejä ei realisoitunut. Haapajärven Vesi Oy on pääosin saavuttanut tavoitteensa. Vesi -yhtiölläkään ei ole riskejä realisoitunut.

7. Riskienhallinnan kehittäminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Haapajärven kaupunki-, elinkeino- ja konsernistrategian kesäkuussa 2015. Haapajärven kaupungin konserniohjeet kaupunginvaltuusto hyväksyi joulukuussa 2011.

Kaupungin riskienhallintasuunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 3.9.2013. Tytäryhtiöt tekevät omaa riskienhallintaa työtään toimitusjohtajan ja hallituksen johdolla.

Tytäryhtiöiden konsernipalaverissa suunnitellaan kaupunkistrategian mukaisten tavoitteiden toteuttamista ja toimenpiteiden yhteensovittamista tytäryhtiöiden kesken sekä kaupungin ja tytäryhtiöiden välillä. Konsernin yhteistyötä on kehitetty mm. yhteistoimiston perustamisella, mikä on vähentänyt osaltaan tytäryhtiöiden henkilöriskejä.

Konsernipalaverikäytäntöä jatketaan edelleen.

Haapajärven kaupunki-, elinkeino- ja konsernistrategian on uudistettu ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa vuonna 2015. Yhteisissä strategiaseminaareissa ovat valtuutettujen lisäksi olleet myös tytäryhtiöiden toimitusjohtajat ja kaupungin keskeisten sidosryhmien edustajat. Enemmistö tytäryhtiöiden hallituksen jäsenistä on myös valtuutettuja, joten strategian mukaiset kehittämistavoitteet

ovat heille tuttuja asioita.

Valtuustolle järjestetään edelleen vuosittain myös iltakoulu, jossa esitellään tytäryhtiöiden edellisen vuoden toiminta ja keskeisimmät toiminnalliset muutokset kuluvalle vuodelle ja lähivuosille.

1.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Haapajärven kaupungin vuosikate vuodelta 2015 on 3.212.410,06 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvон alentumiset ovat yhteensä 1.624.911,47 euroa. Tilikauden tulokseksi muodostuu 1.587.498,59 euroa. Kertynyttä poistoeroa (ST-tuote/työkeskus, Oksavan koulu ja yläaste) tuloutetaan 85.466,04 euroa.

Valtuusto on hyväksynyt syyskuussa 2014 Talousohjelman päivityksen vuosille 2014 - 2017. Talousohjelman mukaisesti käyttötalouden menojen vähennysten ja tulojen lisäysten vaikutus talouteen on vuoteen 2017 mennessä n. 10,298 miljoonaa euroa. Kyseinen summa sisältää myös tuloveroprosentin noston 22,00 %:iin vuodelle 2015, mikä on toteutettu, sekä Ppky Selänteeltä rakenteellisia muutoksia.

Investoinnit olivat vuonna 2015 nettona n. 1,5 miljoonaa euroa ja vuoden 2016 nettoinvestoinnit ovat talousarvion mukaan 3,031 miljoonaa euroa, josta 2,627 miljoonaa euroa katetaan sijoituksia tulouttamalla. Vuodelle 2017 nettoinvestoinnit ovat 3,185 miljoonaa euroa, josta katetaan sijoituksia tulouttamalla 2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2015 käyttötaloudessa oli menojen osalta ylitystä n. 90.000 euroa ja tulot jäivät alle arvion n. 170.000 euroa. Nettona ylitystä oli n. 260.000 euroa (sis. Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen maksuosuuden ylityksen n. 0,2 milj. euroa). Toimintakate pieneni edellisestä vuodesta 0,2 % (n. 81.000 euroa).

Verotulot alittuivat budjetoidusta n. 68.000 euroa

ja valtionosuudet ylittivät budjetoidun n. 215.000 euroa. Korkokanta pysyi alhaalla ja korkokuluja kertyikin n. 180.000 euroa budjetoitua vähemmän. Muita rahoitustuottoja kertyi n. 621.000 euroa arviotua enemmän. Vuoden 2015 ylijäämä oli kaikkiaan 1.672.964,63 euroa.

Taseessa on aikaisemmilta vuosilta kertynyttä alijäämää 1.674.909,32 euroa.

Talousarvioon 2016 sisältyy talousohjelman mukaiset toimenpiteet.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen talouden tasapainottamisselvitys valmistui vuoden 2014 aikana. Kaupunginvaltuusto hyväksyi syksyllä 2014 talousohjelman päivityksen vuosille 2014 – 2017.

Aikaisemmilta vuosilta on alijäämää ja kuluneelta vuodelta 2015 tuli ylijäämää lähes saman verran, joten taseessa oleva alijäämä on yhteensä vain 1.944,69 euroa. Eli alijäämä tulee katettua vuoden 2016 talousarvion mukaisella ylijäämällä. Vuoden 2015 aikana tuli kuitenkin toimintakatteessa lievää talousarvion ylitystä, joten toimintaa ei ole saatu vielä sopeutettua riittävän hyvin tuloihin nähden. Vuoden 2015 hyvä tulos johtuikin hyvästä kehityksestä rahoitustuotoissa ja korkotason alhaisesta tasosta. Talouden heilahtelut ja epävarmuus Selänteen kustannusten suhteen on siis syytä pitää mielessä, jotta ehditään reagoida muutoksiin ajoissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen 1.587.498,59 € käsittelystä kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

- tuloutetaan kertyneitä poistoeroja suunnitelman mukaan 85.466,04 euroa,
- jätetään tilikauden ylijäämä 1.672.964,63 euroa yli-/alijäämätalille, mikä kattaa suurimman osan edellisten tilikausien alijäämästä
- jäljelle jäävä edellisten tilikausien alijäämä 1.944,69 euroa katetaan vuoden 2016 talousarvion mukaisella ylijäämällä

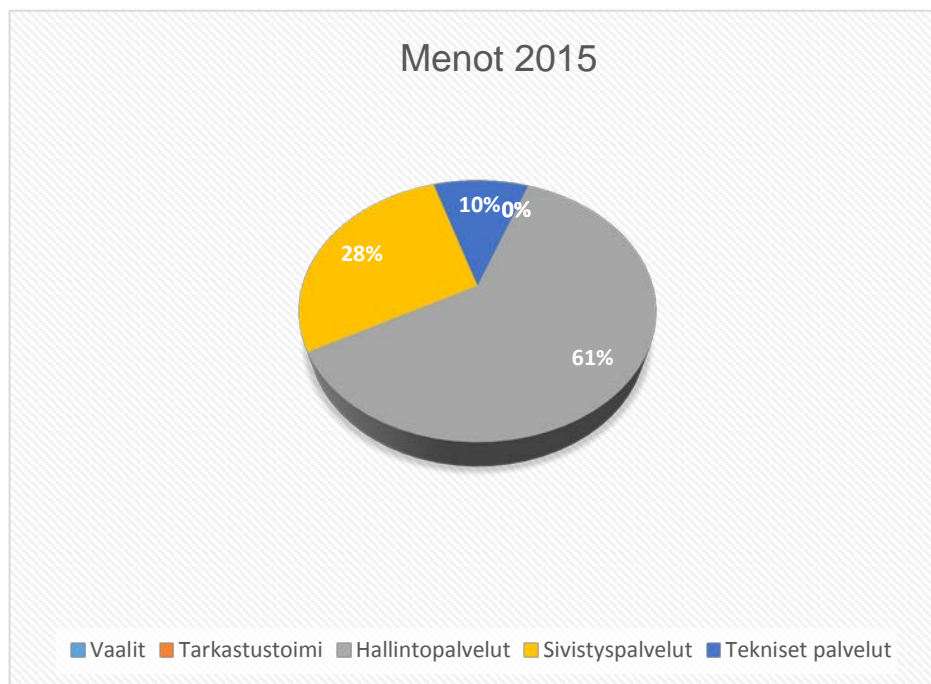
Talousarvion toteutumisvertailu/Käyttötalousoasa

	TP2014 euro	TA2015 euro	TA-MUUTOS	TA YHTEENSÄ	TP2015 euro	JÄLJELLÄ	TOT.%
KESKUSVAALILAUTAKUNTA							
11 Vaalit							
Tulot	11 284,00	11 500,00	0,00	11 500,00	11 726,40	-226,40	101,97
Menot	-10 244,97	-11 930,00	0,00	-11 930,00	-9 306,10	-2 623,90	78,01
Netto	1 039,03	-430,00	0,00	-430,00	2 420,30	-2 850,30	-562,86
TARKASTUSTOIMI							
12 Tilintarkastus							
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
Menot	-14 321,63	-20 930,00	0,00	-20 930,00	-15 364,26	-5 565,74	73,41
Netto	-14 321,63	-20 930,00	0,00	-20 930,00	-15 364,26	-5 565,74	73,41
KAUPUNGINHALLITUS							
13 Hallintopalvelut							
Tulot	400 325,35	342 700,00	16 000,00	358 700,00	322 094,14	36 605,86	89,79
Menot	-32 500 240,63	-32 534 390,00	-50 000,00	-32 584 390,00	-32 807 349,68	222 959,68	100,68
Netto	-32 099 915,28	-32 191 690,00	-34 000,00	-32 225 690,00	-32 485 255,54	259 565,54	100,81
SIVISTYSLAUTAKUNTA							
44 Sivistyspalvelut							
Tulot	3 115 819,75	3 280 570,00	0,00	3 280 570,00	3 030 381,17	250 188,83	92,37
Menot	-15 079 996,91	-15 051 317,00	0,00	-15 051 317,00	-15 011 340,11	-39 976,89	99,73
Netto	-11 964 177,16	-11 770 747,00	0,00	-11 770 747,00	-11 980 958,94	210 211,94	101,79
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
56 Tekninen palvelukeskus							
Tulot	5 005 745,00	5 225 600,00	0,00	5 225 600,00	5 341 889,35	-116 289,35	102,23
Menot	-5 680 451,74	-5 526 810,00	-91 000,00	-5 617 810,00	-5 533 363,62	-84 446,38	98,50
Netto	-674 706,74	-301 210,00	-91 000,00	-392 210,00	-191 474,27	-200 735,73	48,82
*** RAPORTTI YHT.							
Tulot	8 533 174,10	8 860 370,00	16 000,00	8 876 370,00	8 706 091,06	170 278,94	98,08
Menot	-53 285 255,88	-53 145 377,00	-141 000,00	-53 286 377,00	-53 376 723,77	90 346,77	100,17
Netto	-44 752 081,78	-44 285 007,00	-125 000,00	-44 410 007,00	-44 670 632,71	260 625,71	100,59

TP2015

Vaalit
Tarkastustoimi
Hallintopalvelut
Sivistyspalvelut
Tekniset palvelut
Yhteensä

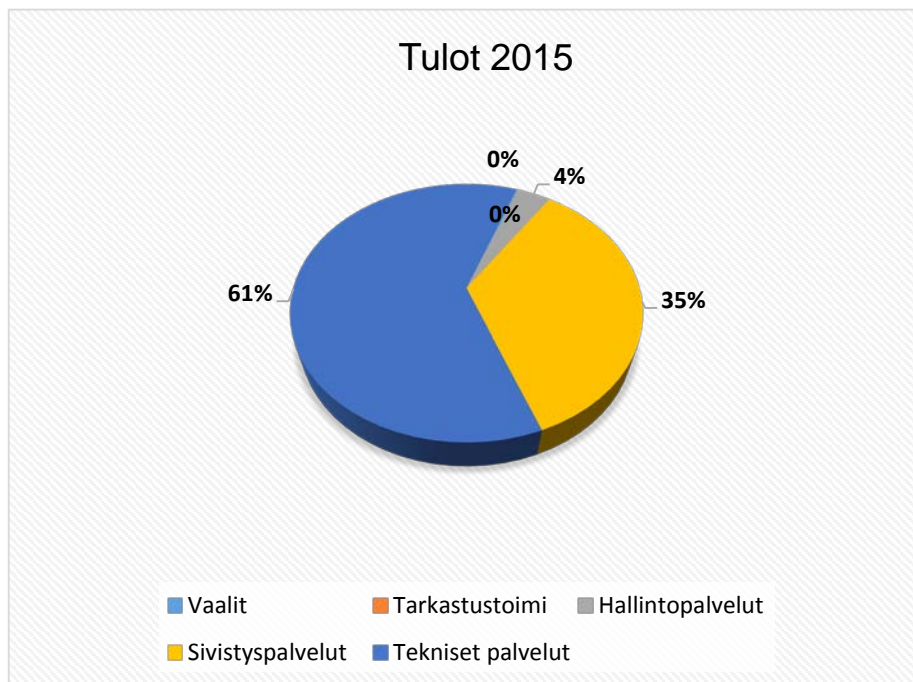
	Menot	Tulot	
	€		%
Vaalit	9 306	11 726	0,0
Tarkastustoimi	15 364	0	0,0
Hallintopalvelut	32 807 350	322 094	61,5
Sivistyspalvelut	15 011 340	3 030 381	28,1
Tekniset palvelut	5 533 364	5 341 889	10,4
Yhteensä	53 376 724	8 706 091	

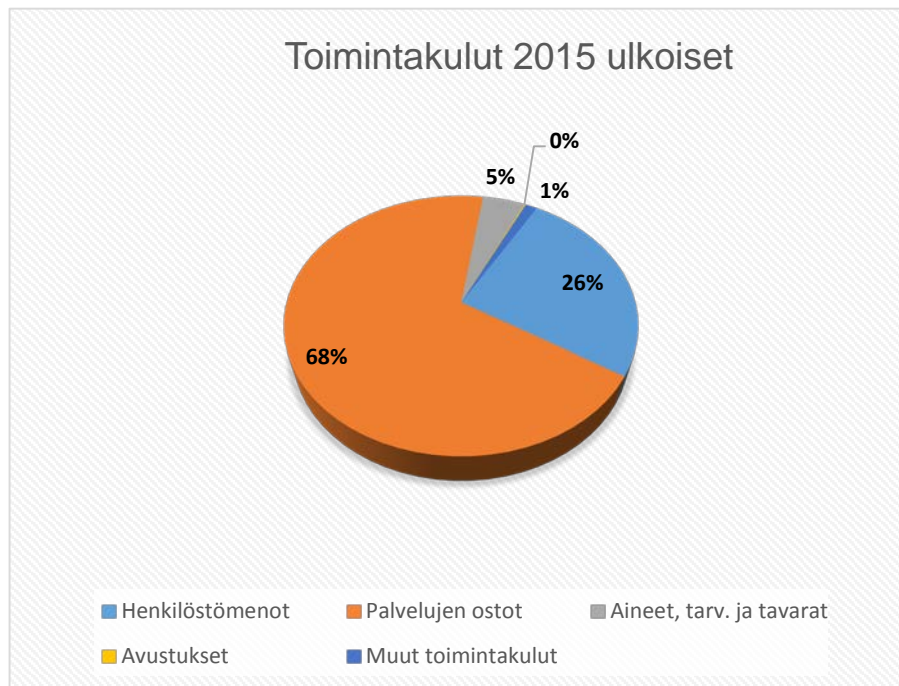
TP2015

Vaalit
Tarkastustoimi
Hallintopalvelut
Sivistyspalvelut
Tekniset palvelut
Yhteensä

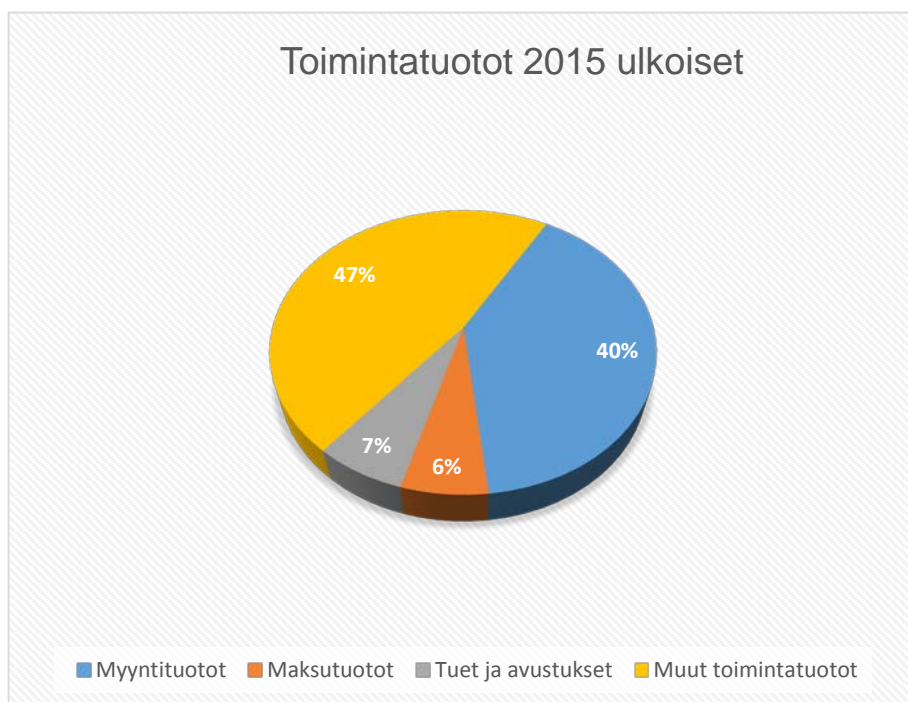
	Menot	Tulot	
		€	%
Vaalit	9 306	11 726	0,1
Tarkastustoimi	15 364	0	0,0
Hallintopalvelut	32 807 350	322 094	3,7
Sivistyspalvelut	15 011 340	3 030 381	34,8
Tekniset palvelut	5 533 364	5 341 889	61,4
Yhteensä	53 376 724	8 706 091	

	TP2015	
	€	%
Henkilöstömenot	12 724 376	25,5
Palvelujen ostot	34 098 512	68,5
Aineet, tarv. ja tavarat	2 280 790	4,6
Avustukset	63 987	0,1
Muut toimintakulut	636 176	1,3
Toimintakulut yhteensä	49 803 841	

	TP2015	
	€	%
Myyntituotot	2 049 568	39,9
Maksutuotot	317 062	6,2
Tuet ja avustukset	334 944	6,5
Muut toimintatuotot	2 431 634	47,4
Toimintatuotot yhteensä	5 133 208	

Vaalit

Vastuualueet: kunnalliset ja valtiolliset vaalit
Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Eduskuntavaalit

Toiminnan kuvaus:

Keskusvaalilautakunta huolehtii kunnan vaaliviranomaisena vaalien toteuttamisesta määräysten mukaisesti ja luotettavasti. Vaalilain mukaan kotimaan yleisistä ennakkoon äänestyspaikoista kunnassa määrää kaupunginhallitus.

Oikeusministeriö suorittaa valtiollisissa vaaleissa äänioikeutettujen lukumääriin perustuvan korvauksen, jolla katetaan vaalien järjestämisestä kunnille aiheutuneita menoja, oikeusministeriö vahvistaa euromäärän aina ennen vaaleja. Ennakkoon äänestys on järjestetty kaupungintalolla, ja se on näin ollen tullut jo tutuksi äänestäjille. Sähköinen äänioikeusrekisteri /sähköinen vaaliluettelo oli ensimmäisen kerran vaalipäivän äänestyksessä käytössä vuoden 2012 kunnallisvaaleissa, jonka käyttöä jatketaan myös eduskuntavaaleissa 2015. Äänestysalueita on yksi, 001 Haapajärvi, äänestyspaikkana kaupungintalo.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Äänestysalueita on yksi; Haapajärvi. Ennakkoon äänestys järjestetään kaupungin omana toimintana kaupungintalolla vaalilain määräysten mukaisesti ja luotettavasti. Vaalipäivän äänestyksessä käytetään sähköistä äänioikeusrekisteriä/ sähköistä vaaliluetteloä. Vuonna 2015 järjestetään eduskuntavaalit - vaalipäivä on 19.4.2015, ennakkoon äänestys 8.-14.4.2015.

Toteutuminen: Vaalipäivän äänestyspaikkana oli Haapajärven kaupungintalo. Vaalilautakunta käytti vaalipäivänä sähköistä äänestysluetteloä.

Ennakkoon äänestyspaikkoina oli ensimmäisen kerran kolme markettia (Halpa-Halli, S-Market, K-Supermarket) kaupungintalon lisäksi. Äänestäminen koettiin marketeissa helpoksi. Myös markettia äänestyksessä oli käytössä sähköinen äänestysluettelo.

Äänestysaktiivisuus:

Eduskuntavaalit	2011	2015
Ennakkoon	1881	1894
Vaalipäivänä	1765	1594
Äänestys%	64,5	62,5

Keskusvaalilautakunnan talousarvion toteutuminen:

	TP13	TP14	TA15	TP15	Tot %
Menot	0	10 245	11 930	9 306	78,01
Tulot	0	11 284	11 500	11 726	101,97
Netto	0	1 039	430	2 420	-562,86

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta tuottaa palveluja valtuustolle, arvioi kaupungin hallinnon ja talouden hoitoa, antaa niiden tuloksista raportteja kaupunginhallitukselle ja – valtuustolle ja antaa arviointikertomuksen valtuustolle. Talousarviossa on varauduttu 8 kokoukseen ja 3 arviointikertomuksen laatimistilaisuuteen vuonna 2015.

Toiminta ja tavoitteet

Arvioinnin tavoitteena on kaupungin eri sektoreita tarkastelemalla saada aikaan

Toteutuminen:

Tarkastuslautakunnan kokouksia vuonna 2015 lautakunta pitänyt 8 kpl. Arviointikertomus luovutettiin kaupungin edustajille 4.6.2015.

Lautakunta on kuullut kaupungin viranhaltijoita toimialueittain. Kuulemisissa on huomioitu

oikein järjestetty ja hyvä hallinto sekä taloudenhoito.

Toimenpiteet

Tarkastuslautakunta arvioi joka päävastuualueiden ja lautakuntien toimintaa. Edelleen joka vuosi arvioidaan kaupunginhallituksen ja –valtuuston päätöksiä ja täytäntöönpanoa sekä keskushallinnon toimintaa. Muu arviointi suoritetaan oman lautakunnan oman työohjelman mukaisesti.

painopistealueet.

Hallinnon ja talouden tilintarkastajana on toiminut KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy. Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHTT, KHT Elina Pesonen ja 1.12.2015 alkaen JHTT Helena Järvenpää. Vuoden 2015 tarkastukseen oli varattu 12 päivää.

Tarkastuslautakunnan talousarvion toteutuminen:

	TP13	TP14	TA15	TP15	Tot %
Menot	19 420	14 322	20 930	15364	73,41
Tulot					
Netto	19 420	14 322	20930	15364	73,41

Valtakunnan XIII virallinen kylähulluksi valittiin Arja Huovinen Leppävirran Soinilansalmelta

Vuoden 2015 haapajärviseksi valittiin Minna Huhmarniemi

Hallintopalvelut

Vastuualueet: yleishallinto, elinkeinotoimi ja Selännepalvelut

Toimielin: kaupunginhallitus

Kaupunkistrategian mukaiset yleiset tavoitteet: Haapajärvellä on hyvä asua, ympäristö on hyvin hoidettu, palvelut ovat tasokkaat ja riittävät, täällä on hyvä yrittää ja kehittää yritystään, väestö huolehtii kaikkina ikäkausina terveydestään ja kunnostaan, kaupungin talous on tasapainossa, olemme koulu-, urheilu-, kulttuuri- ja bioenergiakaupunki

Palvelutuotannon periaatteet:

1. Kaupungin omana toimintana tuotettavat palvelut
  - asiakirjahallinnan ja muut hallintopalvelujen toimistopalvelut
2. Kuntayhtymältä ostettavat palvelut
  - kirjanpito ja palkanlaskenta
  - it –palvelut
3. Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut
  - maaseutupalvelut
  - talous- ja velkaneuvonta
4. Yksityisiltä palvelujen tuottajilta ostettavat palvelut
  - elinkeinojen neuvonta- ja kehittämisspalvelut
5. Valtion tuottamat palvelut
  - yleinen edunvalvonta
  - kuluttajaneuvonta

Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Haapajärven kaupunki-, elinkeino- ja konsernistrategia 2015
- Konserniohjeet
- Henkilöstöohjelma
- Lastensuojeluohjelma

- Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointiohjelma
- Terveyden edistämishjelma
- Sisäisen valvonnan ohjeet
- Riskienhallintasuunnitelma
- Hankintaohjeet
- Tietoturvapoliittikka
- Maapoliittinen ohjelma

Yleishallinto

Vastuullinen viranhaltija: kaupunginjohtaja sekä talous- ja hallintojohtaja

Toiminnan kuvaus: Valtuusto päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisen, talouden ja rahoituksen perusteista.

Hallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja talouden hoidosta, sen ohjauksesta ja seurannasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kaupungin etua.

Keskushallinto vastaa keskitetystä asiakirjahallinnon ja monistuksen tehtävistä. Lisäksi se huolehtii kaupunginhallituksen ja –valtuuston kokousasioista.

Henkilöstöhallinto sisältää kaupungin työntekijöiden työterveyshuollon, yhteisen koulutuksen sekä työsuojeluorganisaation ja yhteistyötoimikunnan toiminnan.

Talous- ja velkaneuvonnan palvelut ostetaan Ylivieskan kaupungilta.

Maaseutupalvelut ostetaan Pyhäjärven kaupungilta, jossa toimii kuntien yhteinen

maaseutulautakunta (Pyhäjärvi, Haapajärvi ja Reisjärvi).

Tavoitteet ja toimenpiteet: Talousarviossa on varauduttu 17 kaupunginhallituksen kokoukseen, kahdeksaan kaupunginvaltuuston kokoukseen ja kuuteen iltakouluun.

Hallintopalvelut ovat mukana Taloushallinto Selman toiminnan sekä Abilita –järjestelmän kehittämisessä. Sähköistä asiointia ja sähköisiä palveluja kehitetään edelleen, mm. asiointitilin käyttöä lisätään.

Kaupungin avustuksiin järjestöille on varattu 11.000 euron määräraha. Avustuksia saavat 4H-yhdistys 8.000 euroa, vapaaehtoisten järjestöjen yhteinen kirpputoritoiminta 1.200 euroa ja lisäksi avustuksiin on varattu 1.800 euroa, mikä jaetaan kaupunginhallituksen erillisellä päätöksellä. Yksityiskohtainen luettelo haetuista ja myönnettyistä avustuksista on talousarvion liitteenä.

Ajankohtaisista asioista tiedotetaan henkilökunnalle mm. sähköpostilla ja tarvittaessa kuulumiset –tiedotteella ja asioita käsitellään säännöllisesti yhteistyökunnassa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Terveydenhuoltolain edellyttämän Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman. HYTE-työryhmä on työstänyt em. ohjelmasta ikäryhmittäiset tavoitteet ja toimenpiteet. Kolmas sektori merkittävänä yhteistyökumppanina ja toimijana on edustettuna työryhmässä. Vastuutahot on nimetty. Vuoden mittaan pidettävissä kokouksissa seurataan toimenpiteitten toteutumista. Kerran valtuustokaudessa työryhmä valmistelee hyvinvointikertomuksen valtuustolle. Hyvinvointikertomus kuvaa sekä hyvinvointitilannetta että kaupungin oman hyvinvointipolitiikan toteutu-

mista ja tuloksia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiaa raportoidaan kaupunginvaltuustolle iltakoulussa vuosittain.

Kaupunginvaltuusto on 11.11.2013 hyväksynyt hyvinvointisuunnitelman 2013 – 2016.

Hyvinvointikertomus on sähköisessä muodossa ja eri päävastuualueet käyttävät tätä EVA-työvälineenä kuntasuunnittelun eri vaiheissa. Toimenpide-ehdotukset otetaan huomioon talousarviossa ja –suunnitelmassa mahdollisuuksien mukaan. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen kaupunki on panostanut mm. rakentamalla frisbee-golf –radan sekä investoimalla koulujen monitoimikenttiin joista osa on jo valmistunut.

Kaupungin henkilöstöä kannustetaan huolehtimaan terveydestään ja hyvinvoinnistaan mm. ilmaisina uimalipuin ja kuntosalivuoroin. Haapajärven kaupunki on julistautunut savuttomaksi työpaikaksi 1.9.2013. Henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen on varattu 5.000 euron määräraha.

Työllisyysasiat ovat hallintopalveluiden talousarviossa, mistä lähetetään nettolasutus muille päävastuualueille työllistettyjen suhteessa. Kesätyöntekijöitä varten on varattu määräraha 50 koululaisen/opiskelijan kesätyöhön (à 280 euroa). Kuntouttavaa työtoimintaa jatketaan yhdessä Reisjärven kunnan kanssa ja tarkoitukseen on varattu määräraha kaupunginhallituksen kustannuspaikalle. Kaupunki on joutunut vastaamaan v.2013 alusta alkaen omalta osaltaan myös nuorten yhteiskuntatakuun tuomista velvoitteista. Tarkoitusta varten on perustettu työryhmä ja talousarviossa on varauduttu tähän mm. Ompu ja Jampat –hankkeella.

Toteutuminen: *Kaupunginhallituksen kokouksia on ollut 13, valtuustokokouksia 6 ja iltakouluja 9. Kaupungin ja Taloushallinto Selman välillä on pidetty yhteyttä ja*

Abilita –järjestelmässä on korjattu mm. lomapalkkavarauksen laskentaa. Dynastyssa on jatkettu TOJ –järjestelmän käyttöottoa. Avustuksia on maksettu järjestöille päätösten mukaisesti.

Henkilökunnalle on lähetetty tietoa ajankohtaisista asioista sähköpostilla. Yhteistyötoimikunta on kokoontunut vuoden aikana 4 kertaa käsittelemään henkilöstöä koskevia ja muita ajankohtaisia asioita.

Terveyden- ja hyvinvoinnin työryhmä on kokoontunut säännöllisesti. Työllistämisasiat on hoidettu normaalisti ja laskutettu

päävastuualueilta työllistettyjen suhteessa. Koululaisia on palkattu kesätyöntekijöiksi 105 henkilöä joista on välitetty Selänteelle 18 henkilöä. Suomenselän Osuuspankki antoi kesätyöntekijöiden työllistämiseen 8.500 euroa ja Inwido Finland Oy (Tiivi) antoi 5.000 euroa kesätyöntekijöiden työllistämiseen. Kuntouttavaa työtoimintaa on jatkettu ja kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen toiminnan vakinaistamisesta sekä työllisyydenhoidon toimenpiteistä mm. työllistämistuesta yrityksille.

Mittarit

	TP13	TP14	TA15	TP15
Hallintopalvelujen henkilökunta	4	4	4	4
Kaupungin vakinaisen henkilökunnan vakanssien lkm	225	222	224	224
Työterveyshuollon nettomenot	45 802	54 434	42 500	67 396
Valtuuston kokouksia	8	6	8	6
Hallituksen kokouksia	14	13	17	13

Elinkeinotoimi

Vastuullinen viranhaltija: kaupunginjohtaja

Toiminnan kuvaus: Kaupunki ostaa elinkeinoelämän toimitilapalveluja ja toimitusjohtajan palveluja Haapajärven Kehityskeskus Oy:ltä sekä elinkeino- ja kehittämispalveluja Nivala- Haapajärven seutukunta Nihak ry:ltä. Hankkeet ja projektit sisältävät kaupungin maksusuodet muiden hallinnoimiin projekteihin. Vuonna 2015 ei ole varauduttu kaupungin hallinnoimiin projekteihin.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Elinkeinoelämän edistämässä tavoitteena on turvata olemassa olevien yritysten toimintaedellytyksiä ja edistää uusien työpaikkojen syntymistä. Seutukunnalle maksetaan elinkeinojen kehittämistehtävien hoidosta 79.220 euroa. Toimitusjohtajan tehtävien hoidosta kaupunki maksaa osan suoraan Haapajärven Kehityskeskus Oy:lle. Kehityskeskus raportoi konserniohjeen mukaisesti kaupunginhallitukselle toiminnastaan ja Haapajärveä koskevista elinkeinopalveluista. Kaikkien tytäryhtiöiden asi-

oista pidetään iltakoulu valtuustolle maaliskuussa.

Kaupungin sijoitusten nettotuotto lisää sijoitusten pääomaa. Sijoituksia käytetään tarvittaessa valtuuston erikseen päättämiin, pääsääntöisesti investointikohteisiin.

Hankkeissa ja projekteissa, jotka kohdistuvat eri kohderyhmiin ja toimialoihin, tavoitteena on kehittää kaupungin elinkeinoelämää, asukkaiden osaamista ja elinympäristön tilaa. Yksityiskohtainen luettelo projekteista on talousarvion liitteenä.

Kaupungin osallistumisesta projekteihin päättää kaupunginhallitus. Kaupunginjohdaja tai päävastuualueen johtaja voi kuitenkin päättää osallistumisesta projektiin, jos sen kuntaosuus koko hankkeen ai-

kana on enintään 6.000 euroa. Edellytyksenä on, että talousarvioon on varattu määräraha tarkoitusta varten.

Toteutuminen: Seutukunnalle on maksettu elinkeinojen kehittämistehtävien hoidosta vuoden aikana 79.297 euroa. Haapajärven Kehityskeskukseen on maksettu toimitusjohtajan tehtävien hoitamisesta 29.000 euroa. Valtuusto päätti vuoden lopulla elinkeinoelämän lisäresursseista. Hankkeissa ja projekteissa on maksettu kuntaosuudet talousarvion mukaisesti Keski-Piste Leaderille, Kerttu Saalasti säätiölle ja Jedulle. Vuoden aikana valmistui myös Laajakaistaverkon esiselvitys-hanke, josta jäi kaupungin maksuosuudeksi 15.858 euroa. Kaupunginvaltuusto päätti valokuituverkon rakentamiseen vuosille 2016 – 2017 varata kuntaosuutta yhteensä 600.000 euroa.

Mittarit

	TP13	TP14	TA15	TP15
Väkiluku	7 612	7 492	7 600	7 438
Nettomuutto	-29	-124	*	-41
Työpaikat	3 135	3 165	*	3155
Työttömyysaste (%)	10,8	13,1	*	13,7
Vuosikate €/asukas	-211	187	317	428
Verotulot €/asukas	2 837	2 996	3 029	3 126
Valtionosuudet €/asukas	3 008	3 072	3 059	3 155
Projektien nettomenot (€)	53 575	70 219	114 650	101 199

* -merkinnällä ei vielä virallista tilastotietoa

Selännepalvelut

Vastuullinen viranhaltija: kaupunginjohtaja

Toiminnan kuvaus: Kaupunki ostaa Peruspalvelukuntayhtymä Selänteeltä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, erikoissairaanhoidon palvelut sekä ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun, maanaineslain, rakennusvalvonnan ja korjausneuvonnan palvelut. Lisäksi kaupunki ostaa Selänteeltä (Tukipalveluyksikkö Selma) kirjanpidon ja palkanlaskennan palvelut sekä it-palvelut.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Palvelut ostetaan palvelutasosuunnitelman ja vuosittaisen vuosisuunnitelman mukaisesti. Kaupungin maksuosuus Ppky Selänteelle vuodelle 2015 on 29.989.460 euroa.

Lisäksi sosiaali- ja terveystoimelle sekä ympäristöterveydenhuollolle, ympäristönsuojelulle ja rakennusvalvonnalle aikaisemmin kuuluneita eläkemenoperusteisia

eläkemaksuja ja varhe –maksuja sisältyy hallintopalvelujen talousarvioon 873.700 euroa.

Toteutuminen: Kaupunginvaltuusto hyväksyi loppuvuodesta Ppky Selänteelle talousarviomuutoksina lisämäärärahaa 917.600 euroa. Tämän lisäksi Selänteeseen loppulasku kaupungille vuodelta 2015 oli 915.417 euroa. Ylitystä Selänteeseen talousarviossa oli Haapajärven osalta 414.330 euroa. Loppulasku sisälsi mm. erikoissairaanhoidossa kalliinhoidon tasausta 264.000 euroa ja lomapalkkavarauksen muutoksen korjausta edellisiltä vuosilta 136.000 euroa. Ylitystä oli mm. vammaispalveluissa, kotihoidossa, asumispalveluissa, terveyden ja sairaanhoidon hallinnossa ja erikoissairaanhoidossa. Selänteeseen maksuosuus yhteensä oli 30.199.232,82 euroa.

Mittarit

Maksuosuus euroa/asukas	TP13	TP14	TA15	TP15
Hallinto ja tukipalvelut	127,80	80,54	107,64	99,82
Lasten ja perheiden palvelut	577,60	545,65	582,81	577,09
Psykososiaaliset palvelut	577,94	612,10	622,71	682,22
Hoito- ja vanhustyöpalvelut	1 022,78	1 049,38	879,87	1033,14
Terveyden- ja sairaanhoidon avopalvelut	1 774,92	1 651,73	1 546,59	1614,66
Ympäristöpalvelut	49,27	51,68	58,71	53,20
Maksuosuus yht. euroa/asukas	4 130,31	3 991,08	3 798,33	4060,13

Hallintopalveluiden talousarvion toteutuminen:

	TP13	TP14	TA15	TP15	Tot %
Menot	34 174 207	32 500 241	32 584 390	32 807 350	100,68
Tulot	416 782	400 325	358 700	322 094	89,79
Netto	33 757 424	32 099 915	32 225 690	32 485 256	100,81

Martinmäen koulun 2. luokkalaisten vierailevat lukiolla

Comeniusvieraat toukokuussa Väliojan koululla

Haapajärven yläasteen joulunäytelmä

Uimahallilla kuhisee

Kumisevan koulu

K.J.Ståhlbergin syntymästä 150 v.

Sivistyspalvelut

Vastuualueet: perusopetus, lukio, vapaa-ajan koulutus, vapaa-aikapalvelut, ruokapalvelut sekä tukipalveluna koulutoimisto/joukkoliikenne.

Toimielin: sivistyslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet:

- Toisen asteen oppilaitosten kehittäminen ja oppilasmäärien kasvattaminen
- Tyytyväinen kuntalainen
- Työhyvinvointi
- Nuorten poismuuton vähentäminen ja paluumuuton lisääminen
- Kulttuurikaupungin maineen kehittäminen
- Koulu-, urheilu-, kulttuuri- ja bioenergia-kaupunki

Toimenpiteet: Erityisesti lasten ja nuorten elinoloja ja elämänhallinnan edellytyksiä parannetaan käytännön yhteistyöllä eri sidosryhmien kanssa osana Haapajärven kaupungin Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmaa.

Sivistyspalveluissa näihin toimiin vastataan mm. ostamalla kouluterveyskysely joka toinen vuosi (2015). Sen tuloksien mukaan tehdään linjanvetoja lähivuosien strategioista. Koulupsykologi yhdessä koulukuraattorin, -terveydenhoitajan ja -lääkärin kanssa muodostavat oppilashuollon kannalta olennaisen ytimen.

Sivistyspalvelut on kehittämässä oppilas- ja opiskelijahuoltoa Pohjois-Suomen Lasten Kaste -hankkeessa.

Palvelutuotannon periaatteet:

1. Kaupungin omana toimintana tuotettavat palvelut

Perusopetus

Varhaiskasvatus siirretään PPKY Seälänteeltä sivistyspalveluiden toiminnaksi 1.1.2016 lukien.

2. Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut

- Toisen asteen koulutuksen ylläpitojärjestelmä
- Ruokapalvelut tuotetaan omana tuotantona tai alueellisesti
- Kansalaisopisto (Jokilatvan opisto), musiikkiopistopalvelut ja avoin yliopisto
- Kirjasto
- Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut tuotetaan omana tuotantona tai alueellisesti
- Joukkoliikenne
- Selvitetään kaupungin omana toimintana tuotettavien palvelujen tuottamista yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa

Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Perusopetuksen opetussuunnitelma (päivitys 2014)
- Lukion opetussuunnitelma (päivitys 2014)
- Esiopetussuunnitelma (päivitys 2014)
- Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma
- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma (päivitys 2013)
- Kiri-kirjastojen strategia 2010 - 2015

- Nivala-Haapajärven ja Ylivieskan seutukuntien kuntien liikuntatoimien ja – palveluiden kehittämissuunnitelma
- Jokilatvan opiston perussopimus 2010
- Selänne kuntien perusopetuksen laatukäsikirja (päivitys 2013)

Koulutoimisto

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Koulutoimisto huolehtii koulutuksesta ja sen suunnittelusta sekä Haapajärven kaupungin ylläpitämien oppilaitosten toiminnasta. Koulutoimisto sisältää hallinto- ja toimistopalvelut, joukkoliikenteen ja erilaisten hankkeiden hallinnoinnin.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Haapajärven kaupunki panostaa koulutukseen kaikissa ikä- ja väestöryhmissä ja koulutus on Haapajärven tärkeä kehittämisväline.

Koulutoimisto koordinoi tätä toimintaa huolehtimalla suunnittelu- ja kehittämistyön jatkuvuudesta, seurannan toteuttamisesta ja tulosten analysoinnista sekä henkilöstöresurssien ja taloudellisten toimintaedellytysten turvaamisesta. Se on aloitteellinen ja aktiivinen palvelukeskus.

Joukkoliikenteen suunnittelua jatketaan eri yhteistyötahojen (mm. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Liikenneturva, alueen muut kunnat, peruspalvelukuntayhtymä Selänne, kaupungin eri hallintokunnat, asukkaat) kanssa. Tavoitteena on nykyisen palvelutason säilyttäminen.

Mittarit

	TP13	TP14	TA15	TP15
Lautakunnan kokouksia	9	8	8	9

Haapajärven kaupunki on mukana Nivala-Haapajärven seudun liikenneturvallisuustoimija hankkeessa.

Toteutuminen: Sivistyslautakunta hyväksyi esiopetusjärjestelyt lukuvuodelle 2015 – 2016, Haapajärven peruskoulujen oppilashuoltosuunnitelman, Haapajärven lukion opiskelijahuoltosuunnitelman ja Selänne koulujen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön strategian liitettäväksi Haapajärven perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmiin.

Lisäksi lautakunta hyväksyi, että Haapajärven peruskoulujen uusi tuntijako otetaan asteittain käyttöön 1.8.2016 alkaen.

Lautakunta päätti, että Kumisevan koulualueen oppilaiden lähikoulu on 1.8.2015 alkaen Martinmäen koulu.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi sivistyslautakunnan esityksen, että uuden uimahallin sijoituspaikka on Ronkaalan urheilualue.

Valmisteltiin varhaiskasvatuksen siirtymistä PPKY Selänneeltä sivistyspalveluihin 1.1.2016 alkaen.

Sivistyslautakunta solmi Haapajärven Jääurheilukeskus Oy:n kanssa jäänkäytösopimuksen ajalle 1.1.2015 – 31.5.2016.

Haapajärvi on mukana Nivala-Haapajärven seudun liikenneturvallisuustoimijahankkeessa.

Perusopetus

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Perusopetus muodostaa yhtenäisen toiminnallisen kokonaisuuden. Perusopetusta annetaan Haapajärvellä yläasteella, Martinmäen koululla ja kyläkouluilla (5).

Esiopetusmahdollisuus tarjotaan koko ikäluokalle. Esiopetusta annetaan Haapajärven hajautetun mallin mukaisesti erillisissä esiopetusryhmissä Martinmäen koululla, Parkkilan ja Tiiton kyläkouluilla sekä alkuopetuksen yhteydessä Kumisevan ja Väliojan kyläkouluilla.

Martinmäen koulun yhteydessä toimii kehitysvammaisten opetus- ja päivähoitoyksikkö (harjaantumisopetus) ja pienryhmäopetus.

7. – 9. vuosiluokkien erityisoppilaat on pääosin integroitu yleisopetuksen ryhmiin. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään erillisen suunnitelman mukaisesti Martinmäen koululla. Kyläkouluilla järjestetään iltapäivätoimintaa, mikäli ryhmään ilmoittautuu sitovasti vähintään 8 lasta.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Perusopetuksen tavoitteena on antaa oppilaille omien kykyjensä mukainen jatko-opintokelpoisuus. Kasvatuksen tavoitteena on omaa elämäänsä hallitseva kansalainen. Oppimaan oppimisen taidot ovat tärkeä painopiste perusopetuksessa.

Opettajan rooli kiinnostuksen ja tiedollisen uteliaisuuden herättäjänä ja innostajana on lapsen ja nuoren elämässä keskeinen (toimiva opettaja-oppilas -suhde). Lähes kaikki perusopetusta koskevat kehittämisen tehtävät ovat luonteeltaan yhteistyötä edellyttäviä, uusien yhteisten käytäntöjen ja ajattelutapojen luomista.

Kouluverkkoa tarkastellaan ja kehitetään siten, että oppilaille voidaan tarjota hyvät työskentelyolosuhteet ja samalla saavuttaa kouluverkon ylläpidossa mahdollisimman taloudellinen ratkaisu.

Ensisijaisena toimenpiteenä peruskoulujen tulosyksiköistä muodostetaan yhteistoiminta-alueita ja kouluverkkoa tiivistetään todellista tarvetta vastaavaksi:

Yhtenäisen peruskoulun periaatetta toteutetaan käyttämällä luokanopettajia yläasteella ja aineenopettajia kyläkouluilla ja Martinmäen koululla sekä sijoittamalla oppilaita ja opetusryhmiä joustavasti (esim. erityisopetus, kielten opetus, yhteiset opettajat, virkojen sijoituspaikat).

Haapajärvi hakee opetusministeriöltä erityisavustusta opetusryhmien koon pienentämiseen ja koulujen välisten erojen kaventamiseen.

Kouluverkkoa ja virkojen määrää tarkistetaan kaupunginvaltuuston hyväksymän talousohjelman 2013 – 2016 mukaisesti. Yksi (1) kyläkoulu lakkautetaan 1.8.2015 kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaisesti.

Esiopetusta kehitetään koulujen välisellä yhteistyöllä.

Rekrytoinnin ja täydennyskoulutuksen avulla varmistetaan ammattitaitoinen ja pätevä henkilöstö.

Erytisopetuksen ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus turvataan.

Koululaisten ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään erillisen suunnitelman mukaisesti.

Kansainvälisiä yhteistyöverkostoja ja käytännön opetustyötä kehitetään ja uudistetaan jatkuvasti

Kaikki peruskoulut jatkavat valtakunnallisessa KivaKoulu-hankkeessa ja kerhotoiminnan kehittämishankkeessa. Martinmäen koulu on mukana yhteispelihankkeessa.

Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris-verkostossa ovat mukana Haapajärven lukio ja yläaste sekä Martinmäen koulu.

Väliojan koulu osallistuu CIMO:n (elinikäisen oppimisen ohjelma) tukemaan Comenius hankkeeseen, jossa on mukana kouluja Espanjasta, Puolasta, Italiasta, Turkista ja Unkarista.

Tieto- ja viestintätekniikan (TVT) kehittäminen ja vakiinnuttaminen on koulujen yhteinen painopiste (esimerkkejä: Tietoyhteiskuntaosaamista kouluille Selänteellä hanke, koulujen TVT-hankinnat). Lisäksi kouluilla on omia painopistealueita.

Koulurakentamisella ja kouluympäristön kehittämisellä varmistetaan ajanmukaiset ja toimivat oppimisympäristöt.

Toteutuminen: Koulujen yhteisenä painopistealueena oli lv. 2014 - 2015 ja lv. 2015 – 2016 tieto- ja viestintätekniikan (tv) kehittäminen. Kouluilla on myös omia painopistealueita.

Koulujen perushankinnat painottuivat talousarviovuoden alkuun.

*Esiopetus jatkui ns. Haapajärven hajaute-
tun mallin mukaisesti. 1. ja 2. vuosiluokan
sekä pienryhmien oppilaille tarkoitettu
aamu- ja iltapäivätoiminta järjestettiin
Martinmäen koululla.*

Kaikki peruskoulut jatkoivat valtakunnallisessa KivaKoulu-hankkeessa, ja Martinmäen koulu osallistui myös Yhteispeli-

hankkeeseen. Lisäksi koulut ovat mukana valtakunnallisessa Kerhotoiminnan kehittämishankkeessa ja 6. luokkalaiset Pohjois-Pohjanmaan Yrityskylähankkeessa.

Haapajärvi sai Opetus- ja kulttuuriministeriöltä erityisavustusta opetusryhmien koon pienentämiseen lv. 2014–2015 ja lv. 2015 – 2016. Avustus käytettiin resurssiopettajien palkkaukseen. Lisäksi avustusta saatiin koulunkäynninohjaajien palkkaukseen ja täydennyskoulutukseen.

Haapajärvi sai Opetus- ja kulttuuriministeriöltä avustusta esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämiseen vastamaan tulevaisuuden haasteita ajalle 1.4.2015 – 31.12.2016.

Haapajärvelle myönnettiin avustusta Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris-verkoston yhdessä tekemään YTE II – rauha kasvaa hankkeelle ajalle 1.8.2015 - 31.12.2016.

Martinmäen koulu on mukana opettajien pedagogisten ICT-taitojen kehittämishankkeessa sekä oppimisympäristöjen kehittämis- ja monipuolistamishankkeessa.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto myönsi Haapajärvelle avustusta Tietoyhteiskuntaosaamista Selänteellä II hankkeelle.

Haapajärven yläaste sai uusittua kestävän kehityksen sertifikaatin erinomaisin arvioin.

Haapajärvi on mukana Nivala-Haapajärvi ja Ylivieskan seutukuntien Osaava-opettajien täydennyskoulutushankkeessa. Haapajärven yläaste ja lukio jatkoivat yhteistyötä Venäjän Belomorskin koulu nro 1 kanssa.

Väliojan koulu osallistui CIMO:n (elinikäisen oppimisen ohjelma) rahoittamaan

Comenius-hankeeseen, jossa on mukana kouluja Espanjasta, Puolasta, Italiasta, Turkista ja Unkarista. Hanke päättyi 31.5.2015.

Kumisevan koulu lakkautettiin 1.8.2015 ja

oppilaat siirtyivät Martinmäen kouluun.

Esi- ja perusopetuksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet hyvin.

Mittarit

	TP13	TP14	TA15	TP15
Tehokkuus				
€/ oppilas (*	7150	7450	7400	7550
Toiminnan laajuus (oppilaiden lukumäärä)				
0 – 6 luokat	751	734	731	739
7 – 9 luokat	348	339	342	316
Tunnit/ oppilas				
0 – 6 luokat	1,72	1,76	1,76	1,72
7 – 9 luokat	1,99	1,97	1,97	2,09
Opetusryhmien keskipöytä				
0 – 6 luokat	18,1	17,2	17,2	17,6
7 – 9 luokat	19,4	19,0	19,0	18,6
Erityisopetuksen osuus opetustunneista (%)				
	13,1	12,2	12,2	12,4

Lukio

Vastuullinen viranhaltija: Lukion rehtori

Toiminnan kuvaus: Haapajärven lukio on yleissivistävä, ylioppilastutkintoon johtava ja jatko-opintoihin valmentava päivälukio. Haapajärven lukio kuuluu Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkostoon (eLukio). Etälukion kautta tarjotaan lukio-opintoja myös Haapajärven ammattiopiston opiskelijoille ja paikkakunnan aikuisopiskelijoille.

Yhdistelmästudion suorittamiseksi on suunniteltu opintopolku Haapajärven ammattiopiston opiskelijoille. Opinnot johtavat 3 – 3,5 vuoden aikana suoritettuina kaksoistutkintoon tai 4 vuoden opintoina kolmoistutkintoon.

Haapajärven lukio on mukana alueen lukioiden ja ammattikorkeakoulun yhteistyöyhtistyksen Eleven+ ry:n toiminnassa. Yhdistyksen tavoitteena on kehittää alueen koulutuksellista yhteistyötä ja koordinoita Oulun eteläisen alueen lukioiden, Centria Ammattikorkeakoulun ja muiden korkeakoulujen koulutuksellisia yhteishankkeita.

Haapajärven lukio järjestää yhdessä Jokilatvan opiston ja perusopetuksen ammattilaisten kanssa ohjatut harrastekurssit, joita tarjotaan myös Haapajärven ammattiopiston opiskelijoille. Lukuvuonna 2015 – 2016 harrastekursseja tarjotaan seuraavissa aineissa: pesäpallo, palloilu/ jalkapallo ja jääkiekko.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Haapajärven lukion tavoitteena on, että valtaosa lukion käyneistä pääsee kohtuullisessa ajassa jatkamaan opintojaan yliopistoissa tai ammattikorkeakouluissa, ja että loput saavat paikan perustutkintoon tuottavissa tai niihin valmentavissa oppilaitoksissa. Keväällä ylioppilaaksi kirjoittaneiden jatko-opintoihin sijoittuminen selvitetään vuosittain.

Haapajärven lukion painopisteitä ovat kansainvälisyys, uusien oppimismenetelmien ja teknologian mahdollisuuksien hyväksi käyttäminen. Sähköisiin ylioppilas-kirjoituksiin valmistaudutaan muuttamalla oppimis- ja koetilanteita sähköiseen muotoon.

Lukio on yksi maamme Unesco-kouluista, joiden toiminnassa otetaan huomioon Unescoon liittyvät asiat kuten globaalit kysymykset, ihmisoikeudet ja kulttuuriperintö. Lukio on mukana Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris-verkoston Yhdessä tekemään-hankkeessa (YTEII).

Haapajärven ammattiopiston opiskelijoita opiskelee yhdistelmäutkintopolulla jo neljästä ikäluokasta. Ensimmäiset kaksoisutkinto-opiskelijat valmistuivat keväällä 2015. Opintojen rahoitus hoidetaan toteutuneiden kustannusten mukaan. Harrasteturssien osalta yhteistyö jatkuu entiseen tapaan.

Haapajärven lukio on edelleen mukana yhteistyökeskusteluissa alueen lukioiden ja Centria Ammattikorkeakoulun kanssa. Tulevana lukuvuonna järjestetään tapahtumia sekä urheilukilpailujen että matematiikkakilpailun merkeissä. Myös opinto-yhteistyötä kartoitetaan.

Haapajärven lukio oli kesään 2015 saakka mukana Saksalaisen Albert-Schweitzer-Gymnasiumin isännöimässä

neljän maan Comenius-hankkeessa. Lukio sai hankerahoitusta 16 000 euroa maiden välisiin liikkuvuuksiin vesiaiheiseen @WASsERLEBEN - @WAS TUN-projektiin.

Lukio on elokuusta 2015 lähtien mukana Oulun eteläisten lukioiden Uutishuone-hankkeessa. Hanketta koordinoi Raudaskylän Kristillinen Opisto, ja hanke saa rahoitusta Opetushallitukselta.

Haapajärven lukio tarjoaa opiskelijoille pakollisten kurssien ja pienten vieraiden kielten oppikirjat lainakappaleina. Oppikirjainvestointi on vaikuttanut omalta osaltaan opiskelijamäärän myönteiseen kehitykseen. Haapajärven lukion opiskelijamäärä lähti kasvuun syksyllä 2014. Syksyllä 2015 lukiopolun aloitti yli 50 opiskelijaa, kokonaisopiskelijamäärä kasvoi yli 150 oppilaaseen.

Lukiorakennus (Kirkkokatu 4) toimii päivälukion ja Jokilatvan opiston aikuiskoulutuksen käytössä. Jokilatvan opiston opetuksen osuus tiloissa on 10 % tilojen kokonaiskäytöstä.

***Toteutuminen:** Lukion toiminta on noudattanut painopisteiden mukaista linjaa. Kansainvälistä toimintaa on harjoitettu Comenius-hankkeen kautta. Tammi-kuussa kaksi opettajaa ja 10 opiskelijaa viettivät kansainvälisen viikon Budapes-tissä, Unkarissa. Toukokuussa vastaanotimme lähes 40 kansainvälistä vierasta neljästä eri maasta. Lisäksi yhteiskuntaopin 4-kurssin opiskelijat tekivät vuosittaisen omakustanteisen matkan Brysseliin ja yläkoulun ja lukion opiskelijat tekivät yhdessä matkan Belomorskiin.*

Lukio osallistui myös alueen lukioiden yhteismarkkinointihankkeeseen ja Bryssel-projekti teki lehden paikallislehden kanssa. Nämä toimet edesauttoivat lukion näkyvyyttä alueella.

Lukion markkinointi voidaan todeta onnistuneeksi. Kevään 2015 yhteishaussa lukioon kohdistui 53 ensisijaista hakemusta, ja sama opiskelijamäärä aloitti syksyllä opintonsa. Oppilasmäärän kasvu on pienentänyt oppilaskohtaista kustannusta ja vaikuttanut lukion taloudelliseen tehokkuuteen.

Investointimäärärahalla hankittiin kannettavia tietokoneita sähköisen oppimisen ja tulevien sähköisten ylioppilaskirjoitusten

tarpeisiin. Lukion yhteen luokkaan on rakennettu sähköisten kokeiden tila.

Kaksoistutkinto-opiskelijoiden lukuvuoden aikana suorittamat kurssit laskutetaan ammattiopistolta kaksi kertaa lukuvuodessa.

Lukion taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaan.

Mittarit

	TP13	TP14	TA15	TP15
Tehokkuus €/ oppilas (*)	8281	7863	8050	7527
Toiminnan laajuus (oppilaita) (**)	130	135(10)	149(10)	153(9)
Tunnit/ oppilas	1,6	1,55	1,44	1,40

(* sisäinen vuokra sisältää 10 % Jokilatvan opiston käyttöosuutta)
(** päivälukiolaiset + aikuisopiskelija (+ ammattiopiston kaksoistutkintoa suorittavat)

Vapaa-ajan koulutus

Jokilatvan opisto

Vastuullinen viranhaltija: kansalaisopiston rehtori

Toiminnan kuvaus: Koulutuspalveluja annetaan Jokilatvan opistossa. Jokilaaksojen musiikkiopisto ja Tanssiopisto Uusikuu toimivat itsenäisinä oppilaitoksina, joilla on oma hallinto ja rehtori.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Jokilatvan opisto tarjoaa toimialueensa väestölle monipuolisia ja korkeatasoisia opiskelumahdollisuuksia. Opetuksen saatavuus turvataan hajauttamalla opetus koko toiminta-alueelle ja pitämällä kurssimaksut kohtuullisina.

Opetuksen pääpaino on käden taidoissa ja taideaineissa, jossa pääpaino on musiikissa ja kuvataiteissa. Terveys- ja liikuntakasvatusta suunnataan laaja-alaisesti eri ikä- ja kohderyhmille, pääpaino on terveyttä ja hyvinvointia edistävässä opinnoissa. Kansalaisten tietoyhteiskunta-vaikutuksia edistetään järjestämällä mm. tieto- ja viestintätekniiikan opintoja. Kielten opetuksessa vastataan alueen koulutus-tarpeisiin.

Jokilatvan opisto tarjoaa toiminta-alueellaan kuvataiteen ja käsityön taiteen perusopetusta. Tanssitaiteen perusopetuksen tuottaa Tanssiopisto Uusikuu.

Toteutuminen: Opetusta on järjestetty vuoden 2015 aikana 773 kurssilla yhteensä 20 503 tuntia. Opiskelijoita (netto) on ollut vuoden aikana yhteensä 4 940,

joista 78% oli naisia. Kaikkiaan kurssilaisia (brutto) on ollut vuoden aikana 11 286.

Opetuksen pääpaino on ollut musiikissa (35% tunneista), käden taidoissa (25%), liikunnassa ja terveydessä (21%) kuvataiteissa (8%) ja kielten opetuksessa (6%).

Taiteen perusopetusta on järjestetty kuvataiteissa ja käsityössä. Musiikin ja tanssitaiteen perusopetus on toteutettu suunnitelman mukaisesti Jokilaaksojen musiikkiopiston ja Tanssiopisto Uudenkuun kautta.

Mittarit (koko opisto)

	TP13	TP14	TA15	TP15
Tehokkuus				
€/asukas	39,64	37,93	37,45	36,80
€/oppilas	204,90	201,02	195,98	202,71
€/tunti	49,08	48,87	50,45	48,84
Toiminnan laajuus				
Oppilaita	5 328	5 177	5 200	4 940
Opetustunnit	22 244	21 195	20 200	20 503
Valtionos perustetunnit (OPM)	18 884	19 111	18 400	17 937
Opetusryhmien keskikoko	14,0	14,6	13	14,6

Mittarit (Haapajärven osaston nettokustannukset)

	TP13	TP14	TA15	TP15
Tehokkuus				
€/asukas	13,41	8,32	7,79	8,02
€/oppilas	65,14	40,53	34,88	41,77
€/tunti	16,47	10,79	10,40	10,67
Toiminnan laajuus				
Oppilaita	1 566	1 568	1 700	1 463
Opetustunnit	6 195	5 887	5 700	5 728
Nettomaksuus	102 002	63 545	59 302	61 105

Jokilaaksojen musiikkiopisto, Haapajärven sivutoimipiste

Jokilaaksojen musiikkiopisto vastaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetuksen järjestämisestä. Opetus on tasolta toiselle etenevää koulutusta, joka muodostuu musiikin perusta-

son ja sille rakentuvan musiikkiopistotason opinnoista sekä niitä edeltävästä varhaisiän musiikkikasvatuksesta. Opetusta järjestetään laajasti eri soitinryhmille ja lauluun, eri kokoonpanoille sekä musiikin perusteiden, musiikkiteknologian ja sävellyksen oppilaille.

Jokilaaksojen musiikkiopisto toimii yhteistyössä alueen muiden kulttuurin toimijoiden ja oppilaitosten kanssa ja on verkostoitunut laajasti myös valtakunnallisella tasolla.

Haapajärven kaupunki on varannut laskennallisia oppilaspaikkoja vuodelle 2015 32 kappaletta.

Toteutuminen: Musiikkiopiston jäsenkunnissa on annettu vuonna 2015 yhteensä 16 967 opetustuntia, opiskelijoita 31.12.2015 yhteensä 690. Eläköitymisten ja muiden virkajärjestelyjen takia henkilöstökulut jäivät arvioitua pienemmiksi.

Mittarit (kustannukset on laskettu Haapajärven kaupungin kuntaosuuden mukaan, nettokustannukset)

	TP13	TP14	TA15	TP15
Kustannukset €/as	6,68	6,28	6,84	6,33
Kustannukset €/tunti	27,01	24,95	27,56	25,93
Oppilasmäärä	33	32	32	32
Kokonaisopp.määrä*	113	111		100
Menot/oppilaspaikka	1504,6	1468,58	1636	1471

*kokonaisoppilasmäärä sisältää myös ryhmäoppilaat

Kulttuuripalvelut

Vastuullinen viranhaltija: kansalaisopiston rehtori

Toiminnan kuvaus: Kulttuuripalvelut edistävät ja tukevat taiteen eri alojen harrastamista ja harjoittamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä ja paikallisen kulttuuriperinnön ja -ympäristön vaalimista ja edistämistä.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kulttuuripalveluiden tavoitteena on kuntalaisten henkisen ja sosiaalisen pääoman kasvattaminen ja osaltaan syrjäytymisen ehkäiseminen. Luodaan edellytyksiä omaehtoiselle kulttuurin harrastamiselle sekä haapajärvisen identiteetin ja perinteen vahvistumiselle.

Tuetaan järjestöjen järjestämiä tapahtumia antamalla asiantuntija-apua ja tiloja käyttöön. Tiedotetaan haettavista avustuksista ja apurahoista ja jaetaan niitä talousarviomäärärahan puitteissa. Osallistutaan Haapajärvi-viikon järjestelyihin. Järjestetään vuotuiset kulttuuritapahtumat

ja muita tapahtumia yhteistyössä kaupungin omien yksiköiden ja paikallisten toimijoiden, kuten seurakunnan, järjestöjen ja yhdistysten kanssa.

Kehitetään osallistavaa taidekasvatusta projektien ja työpajojen muodossa. Edistetään koulujen kulttuurikasvatusta. Ylläpidetään ja kehitetään K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseon toimintaa. Museo pidetään avoinna kesäkuun puolesta välistä heinäkuun loppuun ja muina aikoina sopimuksen mukaan.

Toteutuminen: Kirjastolla on järjestetty yhteensä 11 näyttelyä ja valtuustosalissa 1. Konserteja on järjestetty 6 ja teatterinäytöksiä 11. Muita tapahtumia yhteensä 13. Haapajärven seurakunnan ja järjestöjen kanssa on järjestetty veteraanijuhla ja itsenäisyysjuhla (2). Lastenkinossa oli joulukuun loppuun mennessä 9 näytöksessä yhteensä 809 katsojaa.

Yhdeksän tapahtumaa oli suunnattu suoraan koululaisille tai vanhustenkoteihin. Yleisölle avoimia tapahtumia on järjes-

tetty 22 kpl (poislukien näyttelyt ja lastenkinot).

Tapahtumayhteistyötä tehdään läpi vuoden nuorisopalveluiden, kirjaston, seurakunnan ja järjestöjen kanssa. Yhteistyössä järjestettyjä tapahtumia olivat

vuonna 2015 mm. Kaamoksen kulttuuri-illamat, Hiutalehipat, Satukätköily ja SeniorSurf-koulutuspäivä.

Kulttuuriavustukset olivat haettavina maaliskuussa.

Mittarit

	TP13	TP14	TA15	TP15
Tapahtumat (konsertit, näyttelyt, teatteriesitykset, lastenkinot)	66	68	60	53
Tapahtumissa osallistujia	8 308	10 110	13 000	8080
Teatterisalin käyttö/v (käytökerrat)	218	177	210	207
Kokoustilan käyttö/v (käytökerrat)	203	103	140	106
Museossa kävijöitä	675	321	400	204

Ruokapalvelut

Vastuullinen viranhaltija: ruokapalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Kaupungin ruokapalvelut on nettobudjetoitu vastuualue, joka toimii osana kaupungin sivistyspalveluja. Ruokapalvelujen vastuualue koostuu valmistus- ja palvelukeittiöistä. Tuotannon keskittämisessä edetään kaupunginvaltuuston hyväksymän talouden tasapainotamisohjelman mukaisesti.

Selänteiden perusturvapalvelujen kuntayhtymän Haapajärven yksiköihin tuotetaan niissä tarvittavat ateriapalvelut palvelusopimusten mukaisesti.

Ruoanvalmistuskeittiöitä on 3 kpl. Palvelukeittiöitä on 7 kpl. Kevennetyssä valmistuksessa on Karjalahden palvelukeskuksen keittiö.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Ruokapalveluyksikön tarkoituksena on ylläpitää ja edistää asiakkaitensa ravitsemuksellista hyvinvointia, tarjoamalla asiakkailleen monipuolista ja maukasta perusruokaa.

Sivistyspalvelujen asiakkaille tarjotaan ravitsemussuositusten mukaiset, monipuoliset ja maukkaat kouluateriat.

Selänteiden peruspalvelukuntayhtymän ruokapalvelut toimitetaan laadittujen palvelusopimusten mukaan.

Selänteiden peruspalvelukuntayhtymän asiakkaille tarjotaan ravitsemuksellisesti tasapainoiset ateriat sekä tuetaan kunkin yksikön toiminta-ajatusta. Kotipalveluaterioiden monipuolisuudella pyritään vaikuttamaan asiakkaan vireystilaan ja ylläpitämään asiakkaan yleiskuntoa. Tarvittaessa aterioiden rakennetta muunnetaan asiakkaalle sopivaksi (esimerkiksi pehmeä tai sosemainen ruokavalio).

Ruokatuotannossa käytetään kotimaisia ja lähialueilla tuotettuja elintarvikkeita hankintasopimukset huomioiden.

Ruokapalveluiden asiakkaille annetaan tietoa terveellistä elämäntavoista mm. hankkimalla julisteita ja muuta asiaa koskevaa aineistoa ruokasaleihin ja ohjaamalla oppilaita maistelemaan erilaisia salaatteja ja kasviksia. Ruokapalvelujen keittiöillä on käytössä kuuden viikon kiertävä ruokalista, joka vaihtuu vuosittain syyskuun alussa.

Ruokatuotantoa kehitetään ja keskitetään tehtyjen päätösten pohjalta. Työaikamitotukset pidetään ajan tasalla. Työvuorolistat otetaan käyttöön kaikilla valmistuskeittiöillä vuoden 2015 aikana. Palvelusopimukset ja palvelunkuvaukset määrittävät ruokapalveluiden toimintaa.

Toteutuminen: *Selänteen peruspalvelukuntayhtymän asiakkaille on toimitettu ruoka-annoksia palvelusopimusten mukaisesti. Kotiin toimitettavien aterioiden määrä on lisääntynyt vuoden 2015 aikana. Terveyskeskuksen osastolla on ollut vuoden 2015 aikana vähemmän ruokailijoita, kuin ennakkoon oli arvioitu. Selänteen kanssa on käyty palautepalaverit maaliskuussa, toukokuussa ja syyskuussa.*

Terveyskeskuksen keittiön salaattihuone meni remonttiin marraskuussa 2015. Terveyskeskuksen salaattit on remontin ajan valmistettu osittain yläasteen keittiöllä ja jonkin verran on jouduttu tilaamaan salaattitarpeita valmiiksi pienittynä. Suurin

hankaluus on ollut remonttiaikana ruokakuljetuksella (ruokakuljetukset kulkeneet remontin aikana eri ovesta) ja kylmiötilan vähentymisenä.

Kumisevan koulun sulkeuduttua keväällä 2015, keittiötoiminta Kumisevan koululla päättyi ja ruokapalveluiden palvelukeittiöiden määrä on nyt 6 kpl. Kumisevan koulun oppilaat siirtyivät opiskelemaan ja ruokailemaan Martinmäen koululle. Kumisevan keittiön laitteet, kalusteet ja astiat on hyödynnetty ruokapalveluiden muilla keittiöillä. Asiakastytyväisyyskysely tehtiin kouluille keväällä 2015.

Martinmäen koululle hankittiin uudet lautaset syksyllä 2015 ja entisistä lautasista hyväkuntoiset kierrätettiin kyläkoulujen käyttöön.

Yläasteen keittiöllä tehtiin kesällä 2015 remonttia, purettiin pois astianpesupaikan väliseinä ja poistettiin tarpeettomaksi käynyt patapesukone. Tällä remontilla saatiin keittiön ilmavaihto toimiaan paremmin ja astianpesupaikalle tuli kaivattua lisätilaa.

Uusi ruokalista otettiin käyttöön syyskuun ensimmäisellä viikolla kaikilla keittiöillä.

Työterveystarkastukset on tehty kaikille työntekijöille 2015 vuoden aikana. Kaikki vakituisessa työsuhteessa ruokapalveluilla olevat suorittivat työnohjauskoulutuksen (kesto 2 päivää) kesäkuun alussa.

Työvuorolistat ovat käytössä valmistuskeittiöillä.

Mittarit

	TP13	TP14	TA15	TP15
Suoritteet/vuosi/kpl				
perusturvapalvelut	283 308	273 680	254 651	248 345
sivistyspalvelut	269 882	259 900	270 000	254 048
Elintarvikemäärärahajat/v				
perusturvapalvelut	479 905	477 054	460 000	433 256
sivistyspalvelut	266 007	289 823	320 000	273 785
Suoritteen keskihinta/kpl				
perusturvapalvelut	3,94	4,11	4,26	4,26
sivistyspalvelut	2,56	2,84	3,29	2,98
Kouluaterian hinta	2,30	2,48	2,98	2,41

Vapaa-aikapalvelut

Vastuualueen johtaja: Kirjastotoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus: Vapaa-aikapalvelujen tehtävänä on huolehtia kaupungin kirjasto- ja tietopalvelujen sekä nuoriso- ja liikuntapalvelujen tuottamisesta osana kaupungin sivistyspalveluja.

Kirjasto- ja tietopalvelut

Vastuullinen viranhaltija: Kirjastotoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupunginkirjasto vastaa sekä Haapajärven että Pyhäjärven kaupunkien kirjastopalve-

luista. Kirjastopalveluja tarjotaan Haapajärvellä pääkirjaston ja Pyhäjärvellä Pyhäjärven kirjaston sekä molemmissa kaupungeissa lisäksi kirjastoauton ja internetin välityksellä. Yhteistyössä koululaitoksen kanssa toimitaan koululaisten lukemisharrastuksen edistämiseksi.

Kaupunginkirjasto vastaa Haapajärven ammattiopiston liiketalouden osaston kirjastopalveluista.

Kirjastoa kehitetään aktiivisesti osallistamalla alueellisiin ja valtakunnallisiin projekteihin ja hakemalla erilaisia kokeilu- ja kehittämisapurahoja.

Kirjasto pyrkii aktiivisella toiminnalla ehkäisemään syrjäytymistä kaikkien ikä- ja väestöryhmien keskuudessa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kirjasto on Haapajärven kaupungin kulttuuri- ja tietokeskus. Kirjasto tarjoaa pääsyn monipuolisiin tietopalveluihin, antaa valmiuksia tietoyhteiskunnan vaatimiin kansalaistaitoihin unohtamatta kirjaston perinteistä sivistys- ja kulttuuritehtävää.

Pääsääntöisesti Haapajärven kaupungin kirjasto on avoinna talvikaudella 49, kesällä 40 tuntia/viikko, Pyhäjärven kirjasto 49 tuntia talvikaudella ja kesällä 45 tuntia/viikko. Kirjasto on avoinna koko vuoden.

Haapajärven kirjastoauto toimii Haapajärven ja Pyhäjärven kaupunkien yhteisenä kirjastoautona. Pysäkkejä kirjastoautolla on yhteensä 101, aikataulu kahden viikon periodissa. Pysäkeistä 54 on Haapajärvellä, 47 Pyhäjärvellä ja lisäksi pysäkit Kärsämäellä Venetpalon ja Frosteruksen kouluilla. Kirjastoauto on poissa liikenteestä viisi viikkoa kesälomien aikana sekä koulujen syys- ja talvilomaviikot.

Omasta kokoelmasta puuttuva materiaali tilataan kaukolainaksi. Kaukolainapyyntö lähtee vuorokauden sisällä sen jättämisestä. Lähettäjäkirjaston perimä kaukolainamaksu siirretään asiakkaan maksettavaksi.

Lukemisharrastuksen tukemiseksi järjestetään kirjailijavierailuja. Lukudiplomin suorittamista painotetaan. Kirjasto järjestää kirjavinkkausta kouluille säännöllisesti sekä ylä- että alaluokille ja on käytettävissä koulujen vanhempainilloissa teemalla ”Lukemisharrastus koulun ja opiskelun tukena”. Kirjastonkäytön opetusta annetaan peruskoulun, lukion ja ammatitopiston oppilaille sekä muille tarvitseville.

Kotipalvelua annetaan asiakkaille, jotka sairauden tai vamman vuoksi ovat estyneet käyttämästä kirjastoa.

Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta haetaan apurahaa erilaisiin kokeiluihin sekä lasten ja nuorten lukemisharrastuksen tukemiseen.

Henkilökunta osallistuu aktiivisesti täydennyskoulutukseen.

Kirjaston tiloissa järjestetään taidenäytteilyitä yhteistyössä kaupungin kulttuuripalvelujen kanssa.

Arviointi toteutetaan tilastolukujen valossa kirjastopoliittisen ohjelman mukaisten tavoitteiden saavuttamisen osalta. Kokoelman sisällön osalta jatketaan itsearviointia. Talousarviovuonna jatketaan vanhentuneen aineiston poistamista.

Kirjastotoimenjohtajan palveluja myydään Kärsämäelle.

Projektit ja hankkeet: Vastataan itse tai toimitaan yhdessä kirikirjastojen kanssa opetusministeriön ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta saaduissa hankkeissa. Projekteilla kehitetään kirjastotoimintaa ja tuodaan uusia ulottuvuuksia peruskirjastotyön ohelle.

***Toteutuminen:** Haapajärven kaupungin kirjasto on ollut avoinna talvikaudella 49, Pyhäjärven kirjasto 49 tuntia viikossa. Kesällä Haapajärven kirjasto on ollut avoinna 40 tuntia, Pyhäjärven kirjasto 45 tuntia.*

Kirjastoauto on kiertänyt aikataulun mukaisesti. Omasta kokoelmasta puuttuva materiaali on kaukolainattu.

Vuosi aloitettiin Kaamoksen kulttuuri-ilmat tapahtumalla, joka järjestettiin yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa. Illan aikana kulttuurista kävi nauttimassa n. 180 kävijää.

Tammikuussa järjestettiin jo perinteeksi

muodostunut kirjastopyhä yhteistyössä seurakunnan kanssa sekä Haapajärvellä että Pyhäjärvellä.

Lainan päivänä helmikuussa valittiin vuoden lainaaja Haapajärven ja Pyhäjärven kirjastoissa.

Pyhäjärven kirjastossa järjestettiin jo perinteeksi muodostunut Kalevalanpäivän tapahtuma.

Tammikuussa seitsemäsluokkalaisille järjestettiin kirjastonkäytön opetusta, sekä kahdeksasluokkalaisille kirjavinkkausta.

Helmikuussa Pyhäjärven kirjasto osallistui Pyhäjärven lasten kulttuuriviikkoihin järjestämällä toiminnallisen satupäivän kirjastossa.

Maaliskuussa järjestettiin Haapajärvellä jo perinteeksi muodostunut Tarinan ilta, jossa puhujana oli Antti Tuuri.

Huhtikuussa lukuviikolla Haapajärven yläkoululla kävi nuortenkirjailija Jyri Paretskoi kertomassa kirjoistaan sekä kirjailijan työstä.

Molemmissa kirjastoissa on käynyt koulu- luokkia tutustumassa kirjastoon sekä kuuntelemassa kirjavinkkausta.

Lukudiplomien lukuaika lukuvuonna 2013-2014 loppui huhtikuun loppuun mennessä. Lukudiplomeja suoritettiin Haapajärvellä 439 ja Pyhäjärvellä 131.

Kesällä Haapajärven kirjastossa arvuuteltiin lintuja, Pyhäjärven kirjastossa oli yhteistyössä Pyhäjärven kulttuurin kanssa suunniteltu Kirjastohiiden seikkailut kilpailu.

Syksyllä Pyhäjärven kirjastossa juhlittiin kirjaston 150 vuotista taivalta juhlatiivillä, jonka ohjelmassa oli mm. lastenpäivä, kirjailijavieraita sekä tablettipaja.

Syyslomalla Haapajärvellä järjestettiin menestykseksi osoittautunut satukätköily yhteistyössä kirjakaupan kanssa.

Joulukuussa Pyhäjärvellä järjestettiin perinteinen käsityömyyntyttely.

Pyhäjärvellä ja Haapajärvellä järjestettiin joka kuukausi taidenäyttelyitä. Haapajärven taidenäyttelyistä kirjaston tiloissa vastasi kulttuuritoimi.

Kotipalveluasiakkaita on Haapajärvellä 1 ja Pyhäjärvellä 6.

Mittarit

	TP13	TP14	TA15	TP15
Lainoja				
-Haapajärven kirjasto	117 278	105 189	120 000	104 006
-Pyhäjärven kirjasto	77 860	67 539	80 000	68 575
-kirjastoauto	51 271	46 847	57 000	44 753
lainaa/asukas	18,74	17,79	19,00	16,7
kirjastokäyntiä/asukas	10,32	8,60	14,0	9,53
nettikäyntiä/asukas	15,0	n 2,0	10,0	n.2,0

Nuoriso

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupunki edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja elämänhallintaa moniammatillisella yhteistyöllä ja laadukkailla nuorisopalveluilla. Toiminnasta vastaa nuorisopalvelut. Suvaitsevuuksia ja erilaisuuden hyväksymistä edistetään kansainvälisyys- ja kulttuurikasvatuksen avulla. Nuorisopalvelut toteuttavat vilpittömästi välittävää varhaista puuttumista. Ennaltaehkäisevä päihdetyö on läsnä kaikissa nuorisopalveluiden toiminnassa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Pääasiallisena toimipaikkana on nuorisotalo Stolle. Nuorisotalo on auki lukukauden aikana yhteensä noin 60 h viikossa. Stolle tarjoaa harjoittelutiloja yhtyeille, AV-laitteita sekä tilavuokrausta yksityisille, yhteisöille ja ryhmille. Stollen toimintapuitteita parannetaan ja monipuolistetaan uusimalla ja kunnostamalla kalusteita ja välineistöä. Stollessa toimivien Setti-nuorisotiedotus- ja neuvontapalvelupisteen toimintaa kehitetään. Stollessa on kahvila nuorille avoimena joka keskiviikko, tätä toimintaa tullaan myös kehittämään.

Nuorisovaltuusto on näkyvä toimielin, joka vaikuttaa nuorten elinoloihin, esim. vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin, tuoden omia mielipiteitään julki ja toimien itse aktiivisena toimijana, sekä aloitteiden tekijänä. Uusi nuorisovaltuusto aloittaa toimintansa tammikuussa 2015. Uusi Lasten Parlamentti aloitti toimintansa syksyllä 2014.

Avustuksia jaetaan talousarviomäärärahan puitteissa.

Yhteistyötä kolmannen sektorin (yhteisöt, yhdistykset ja järjestöt), seurakunnan, viranomaisten, nuorten työpajan ja naapurikuntien kanssa jatketaan ja tiivistetään. Time out –toiminnassa nuorisopalvelut ovat vahvasti mukana vuodesta 2011 lähtien.

Kansainvälistä toimintaa monipuolistetaan. Yhteistyötä jatketaan jo tutuiksi tulleiden ystävyyskuntien (Värskan ja Belomorskin), Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen yhteistyöverkoston sekä Itävallan yhteistyöverkoston kanssa. Nuorten ryhmätapaamisen toteuttaja vuodelle 2015 on vielä auki.

Nuorten työpaja

Toiminnan kuvaus: Nuorten työpajapalvelut ostetaan Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:ltä.

Toteutuminen: *Uusi nuorisovaltuusto aloitti toimintansa keväällä, ensimmäinen kokous oli 9.2. Nuorisovaltuuston ja Lasten Parlamentin yhteistyö on ollut hyvää ja toimivaa. Nuorisovaltuusto on kesän ja syksyn aikana kokoontunut useaan otteeseen. Yhteistyössä Nuorisovaltuusto ja Lasten Parlamentti järjestivät Haagaan frisbeegolf-kilpailun 13.5., osallistujia oli noin 15-20. Lasten Parlamentti järjesti syksyn aikana piirustuskilpailun alakoululaisille, joka oli menestys.*

Nuorten ohjaus –ja palveluverkosto on kevään ja syksyn aikana keskittynyt kauppioiden kanssa PAKKA –toiminnan kehittämiseen. Tarkoituksena on kitkeä alkoholin ja tupakkatuotteiden välittämistä alaikäisille.

Nuorten harrasterahastosta on säännöllisesti tuettu ja kannustettu nuoria liikunnan ja muiden harrastusten pariin.

Settinetti –toimintaa on kehitetty ja tarkoituksena on tavoittaa alueen nuoria mobiililaitteiden avulla. Nyt on saatu valmiiksi uusi mobiili sovellus ”Settinetti tapahtumat”, joka löytyy Google Play kaupasta. Nuorten tiedotus tapahtuu nykyään yhä enemmän netissä.

Kesäkuun alussa järjestettiin lukuisten yhteistyötahojen kanssa perinteinen nuorten Eräleiri. Kävijöitä oli tänäkin vuonna yhteensä noin 40 ympäri Suomen. Syksyn aikana päätimme toteuttaa kyseisen leirin myös tulevana vuonna.

Yhteistyö seurakunnan ja koulujen kanssa on vilkasta ja jatkuvaa, tästä esimerkkinä koulupäivystykset, iltapäiväkerhot ja 6-seikkailu. Seurakunnan kanssa on kesän aikana järjestetty kolme lasten leiriä ja yksi reissu Power Parkiin. Reissu Särkänniemeen järjestettiin yhdessä 4H:n kanssa.

Luokkien oppilaita tuetaan kun he keräävät rahaa luokkaretkiä varten. Yläkoululla, lukiolla ja ammattikouluilla päivystystä on kevään aikana tapahtunut totuttuun tapaan.

Kevään aikana kokeiltiin seurakunnan ja nuorisopalveluiden yhteistä yökahvilaa lauantaina iltaisin. Alussa kiinnostusta nuorilla ei ollut mutta kevään aikana nuorten kiinnostus lisääntyi, teimme päätöksen jatkaa toimintaa myös syksyllä, lauantaisin kerran kuukaudessa. Syksyllä toiminta sai jatkoa myös tulevalle keväälle.

Ystävyyskunnasta Viron Värskasta meillä kävi vieraita heinäkuun toisella viikolla. Mukana oli myös samoja nuoria, joita näimme aikaisemmalla reissulla Virossa. Nuorisovaltuusto oli mukana järjestämässä toimintaa vieraille. Marraskuussa yläkoulu lähti yrittäjäyys-messuille ystävyyskuntaan Viron Värskaan. Nuorisopalvelut olivat reissulla mukana muutaman nuoren kanssa.

Nuorisovaltuuston aloitteesta liikkeelle lähtenyt Mika Myllylä patsas-hanke on edennyt suunnitelmien mukaan. Nuorisotalo Stollen kohdalla valmistelut syksyä varten ovat alkaneet ja järjestöjä on tiedotettu tilanteesta ja heille on uusia tiloja

kartoitettu. Syksyn aikana kaikille järjestöille/tahoille löytyivät tilat, jotka vastaavat käyttötarkoitusta. Bändit siirtyivät vanhaan elintarvikelaboratorioon ja monet järjestöt etsivät myös itse omat kokoontumistilansa. Kaupunki auttoi myös tilojen järjestymisessä. Syksyllä alkoi Pajan toiminta Stollessa, toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin ja siitä on tullut positiivista palautetta nuorilta.

Hpj Cruising –tapahtumaan otettiin ensimmäistä kertaa mukaan myös vanhat, ns. klassikkoautot. Tämä osoittautui erittäin hyväksi lisäksi jo perinteeksi muodostuneeseen tapahtumaan. Klassikkoautoja oli paikalla yli kymmenen! Nuorisovaltuusto oli tänäkin vuonna aktiivisesti mukana tukemassa tapahtuma

Mittarit

	TP13	TP14	TA15	TP15
Nuorisotalotoiminta				
Aukiolotunnit/vk	60	60	60	60
Avoimet ovet h/vk	21	21	21	17
Toimintapäivät/v	47	51	37	91
Kävijämäärä/v	8 790	7 371	7000	6327
Muu toiminta				
Erilaiset tapahtumat/v joissa osallistujia	25 6 725	34 3 870	35 5000	41 3624
Koulupäivystys-toiminta/v (Abiparkki, Termostaatti, Kuuloelin joissa osallistujia	57 1 206	61 1 732	50 1200	57 1529
Nuorisovaltuuston kokouk- sia/v	10	10	10	10

Liikunta

Vastuullinen viranhaltija: Liikuntas sihteeri

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupungin liikuntapalvelut mahdollistaa kaupunkilaisten monipuolisen liikunnan harrastamisen eri kohderyhmille. Liikuntapalvelut tukee erityisesti urheiluseurojen liikuntakasvatustyötä ja mahdollisuuksien mukaan muita vapaaehtoisjärjestöjen liikuntatoimintaa.

Liikunnan on todettu olevan yksi tärkeimmistä yksilötason hyvinvoinnin ylläpitäjistä.

Liikuntapalvelut on mukana koulujen ja päiväkotien liikuntakasvatustyössä, samoin terveystoiminnan ja vanhusväestön liikunnan suunnittelussa ja toteutuksessa muiden hallinto-kuntien ja eri yhdistysten kanssa.

Liikuntapalvelut suunnittelee ja toteuttaa teknisten palvelujen kanssa yhteistyössä liikuntapaikkojen ja -tilojen kunnossapidot, saneeraukset ja uudisrakentamiset. Liikunnan järjestämisessä ja tukemisessa

huomioidaan erityisesti sellaiset liikuntamuodot, joita voidaan harrastaa lähes kaikissa elämän vaiheissa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Liikuntapalvelut mahdollistaa monipuolisen liikuntaharrastamisen jakamalla liikuntavuoroja järjestöille ja yksityisille henkilöille, myöntämällä avustuksia urheiluseuroille ja tukemalla seurojen kautta myös SM-kiisoissa menestyneitä urheilijoita. Lisäksi tuetaan muita paikallisia yhdistyksiä, jotka huomioivat toiminnassaan liikunnan ja järjestävät esim. liikuntatapahtumia tai liikunnallista koulutusta.

Monitoimitalon ilta- ja viikonloppuvuorojen harjoitus- ja kilpailutapahtumia on vuodessa 3.200 ja tapahtumiin osallistujia on noin 27.000. Liikuntatunneilla monitoimitalon vuosittainen kävijämäärä on myös noin 27.000. Liikunnan päivä- ja iltakäytön yhteinen kävijämäärä on monitoimitalossa noin 54.000. Monitoimitalossa käytetään liikuntatoiminnan lisäksi mm. messujen, konserttien ja erilaisten juhlien järjestämisen pitopaikkana. Lisäksi monitoimitalossa on erilliset luokkatilat muulle harrastustoiminnalle. Erityisesti Jokilatvan opisto käyttää monitoimitalon liikunta- ja

luokkatiloja opintopiireissään.

Uimahallilla järjestetään kuntouinti-iltoja, vesivoimistelua, uintikampanjoita, uintikilpailuja ja laitesukellusta. Erityisesti haapajärvisille kilpauimareille luodaan mahdollisuus harjoitella kilpauintia myös hallin aukioloaikojen ulkopuolella.

Koulut käyttävät uimahallia luokka kohden noin 6 käyntikertaa vuodessa. Valitettavasti lastenallas on pois käytössä, joten pieneten lasten uimaopetusta ei uimahallilla voida toistaiseksi järjestää. Uimahalli uusitaan kokonaan tai siihen tehdään iso remontti, joten tästä johtuen käyttäjäluvut tulevat väliaikaisesti pienentymään huomattavasti aikaisempiin vuosiin nähden. Uimahalli on avoinna todennäköisesti vain kesään 2015 saakka, joten aukioloajaksi jää vain 750 tuntia ja kävijöitä sinä aikana on noin 10.000. Uimahallin kuntosali on avoinna yhtä aikaa uimahallin kanssa.

Annetaan asiantuntija-apua tarpeen mukaan urheiluseurojen suunnitellessa uusia liikuntapaikkoja ja rakennuksia. Tuetaan suunnistuskarttojen tekemistä. Seutukunnallista liikuntatoimien yhteistyötä jatketaan osallistumalla naapurikuntien yhteiseen, yli kuntarajojen kattavaan liikuntatoimintaan. Tarvittaessa tehdään myös yhteishankintoja.

Kannustetaan ja tuetaan urheiluseuroja ja muita paikallisia yhdistyksiä hakemaan ja toteuttamaan Haapajärvelle valtakunnallisia ja alueellisia liikuntatapahtumia.

Liikuntapalvelut hyödyntää mahdollisuuksien mukaan Haapajärven Kiilojen Someron majaa toiminnassaan.

Teknisten palvelujen kansa yhteistyönä taataan nuorille monipuolinen liikunnan harrastaminen ylläpitämällä erilaisia liikuntapalveluja ja liikuntakohteita, kuten esim. pidetään hyvässä kunnossa kaupungin sisäliikuntatilat, hiihtoladut, urheilukentät, jääkiekkokaukalo, luistelualue,

frisbeegolfradat, skeittiramppi. Myös uusia nuorten suosimia lajeja otetaan huomioon ja mahdollisuuksien mukaan nuorilta saadut toiveet toteutetaan.

Toteutuminen: *Haapajärvi tuli toiseksi KePLi:n Hyvän Olon Liikettä -kampanjassa 1.1. - 31.3.2015. Maakuntavies-teissä Haapajärveltä oli 3 joukkuetta hiihtämässä, jotka menestyivät hyvin.*

Irtaimistoinvestointihankkeen johdosta monitoimitalolle uusittiin vuoden 2015 alussa uusia laitteita: kuntopyöriä, juoksumatto ja soutuaitteita.

Maaliskuussa monitoimitalolla järjestettiin Lasten toimintatori. Tapahtuma oli ilmainen ja kävijöitä oli 500. Lisäksi monitoimitalolla on ollut päivän mittaisia salibandy-, lentopallo- ja futsal- turnauksia. Boxing night pidettiin monitoimitalolla helmikuun alussa. Monitoimitalon tilat ovat olleet tehokkaassa käytössä koko vuoden.

Menestyneitä urheilijoita palkittiin 15.3. vuosilta 2013–2014. Lajikirjo oli jälleen värikäs: mm. ampumahiihtoa, suunnistusta, kahvakuulailua, pesäpalloa, speedwayta. Palkittavia urheilijoita ilmoitettiin 53, joista valtaosa pääsi palkitsemistilaisuuteen mukaan.

Voimaa Vanhuuteen -hanke päättyi huhtikuussa, mutta työryhmä päätti jatkaa toimintaansa ja järjestää toukokuussa Tais-ton puiston Kevättempauksen tasapainoilun, voimailun ja tarkkuuslajien merkeissä. Somerossa hiihrettiin koululaisten hiihtokilpailut maaliskuussa ja toukokuun alussa Somerossa juostiin koululaisten maastojuoksut, joissa oli ennätysmäärä 258 juoksijaa.

Seurojen vuosi- ja stipendiavustus hakemuksia saapui yhteensä 14. Urheilualueiden käyttövuorohakemuksia saapui runsaasti kesälle 2015. Ruuhkaisimmaksi osoittautui Martinmäen koululla sijaitseva Jalmarin kenttä. Koivuhakaan saapui vain

kaksi vuorohakemusta Pesä-Kiiloilta. Ronkaalan vuoroja hakivat jalkapalloilijat. Vappuun mennessä tenniskentät olivat käyttökunnossa ja ne olivat ahkerassa käytössä koko kesäkauden. Vapulta starttasi postilaatikkopyöräily. Postilaatikoita sijoitettiin yhteensä 13 ja kampanja saikin hyvän suosion heti startattuaan.

Uimahallilla on toiminut Jokilatvanopiston ja eri järjestöjen jummat entiseen malliin. Uudelle uimahallille myönnettiin valtionavustusta 900 000 € vuodelle 2015. Uuden uimahallin suunnittelutyö on edennyt aikataulussa. Syksyllä tehtiin jo uuden uimahallin paalutustyöt. Mika Myllylä-patsashanke etenee. Patsaan paljastus on tarkoitus tapahtua vuonna 2019.

Mittarit

	TP13	TP14	TA15	TP15
Monitoimitalon aukiolotunnit	3 600	3 660	3 600	3 580
Uimahallin aukiolotunnit	1 450	1 216	750	1 390
Kilpailuja eri liikuntapaikoilla	350	1 200	350	500
Uimahallilla kävijöitä	18 200	15 621	10 000	15 405
Monitoimitalolla liikuntakävijöitä	52 200	54 115	54 000	56 000

Sivistyspalveluiden talousarvion toteutuminen:

	TP13	TP14	TA15	TP15	Tot. %
Menot	15 153 137	15 079 997	15 051 317	15 011 340	99,73
Tulot	3 216 007	3 115 820	3 280 570	3 030 381	92,37
Netto	11 937 129	11 964 177	11 770 747	11 980 959	101,79

Tekniset palvelut

Päävastuualueet: tekniset palvelut

Vastuualueet: hallinto, kaavoitus- ja mittauspalvelut, tilapalvelut, kunnallistekniikka ja suojelutoimi

Toimielimet: tekninen lautakunta ja yksityistielain mukaisissa asioissa tiejaos.

Tilivelvollinen viranhaltija: tekninen johtaja

Kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet: tekniset palvelut luo ja ylläpitää viihtyisän, virikkeellisen ja turvallisen asuin- ja työympäristön Haapajärven kaupungin asukkaille.

Palvelutuotannon periaatteet:

Teknisissä palveluissa omana toimintana tuotettavat palvelut:

- *Hallinto* tuotetaan kokonaan omana toimintana
- *Kaavoitus- ja mittauspalvelut* tuotetaan omana toimintana 3. kohdassa mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta
- *Tilapalveluiden* vuosikorjaus ja alueiden kunnossapito tuotetaan osittain omana tuotantona ja kiinteistönhoito ja siivouspalvelut pääosin omana tuotantona, pienet investointikohteet rakennetaan kaupungin omana työnä
- *Varikon* toiminnot pääosin kaupungin omana tuotantona
- *Liikenneväylien sekä puistojen ja urheilualueiden* kunnossapito pääosin kaupungin omana työnä

Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut:

- palo- ja pelastustoimi
- rakennusvalvonta, korjausneuvonta, ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhoito

Yksityisiltä palvelujen tuottajilta ostettavat palvelut:

- osittain ostettavia palveluja: vuosikorjaustyöt, kiinteistöjen alueiden kunnossapito, kaluston kunnossapito, liikenneväylien, puistojen ja urheilualueiden kunnossapito
- tarvittaessa myös mittaus- ja maaperätutkimukset
- rakennussiivous, lyhytaikainen siivoustyö
- suurimmaksi osaksi yksityisiltä ostettavia palveluja: suurten talonrakennuskohteiden rakentaminen, rakennusten suunnittelu, isojen kunnallistekniikan kohteiden suunnittelu ja rakentaminen
- kokonaan yksityisiltä tai valtiolta ostettavat palvelut: yksityisteiden talviauraus, kaavojen laatiminen, kiinteistönsinöörin palvelut, metsien hoito, vesihuolto

Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Kiinteistöhallinnan kehittäminen
- Tilahankkeiden suunnittelu- ja toteutusohjeet
- Tilamäärien ja hankkeiden hallinta
- Liikenneturvallisuuksuunnitelma
- Katujen peruskorjausohjelma
- Katuvalaistusohjelma
- Vesihuollon kehittämissuunnitelma

Hallinto

Vastuullinen viranhaltija: tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Hallinto tuottaa teknisten palveluiden ja lautakunnan tarvitsemat hallintopalvelut.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Teknisen palvelukeskuksen ostoreskontra ja laskutus hoidetaan siten, että viivästyskorkoja

ei synny. Tekniselle lautakunnalle saapuneet aloitteet ja esitykset käsitellään kuntalain edellyttämässä ajassa. Talousarvion seurantaan ja sisäiseen valvontaan liittyvät raportit tuotetaan vähintään kerran kuukaudessa. Tiedonohjaussuunnitelmien laatimista jatketaan.

Talousarvion toteutuma 31.12.2015:

Menot: 439.330 €, 90,46 %

Tulot: 41.040 €, 486,83 %

Tunnuslukuja laskettaessa on käytetty kaupungin väkilukuna 7600 vuoteen 2012 saakka, vuodesta 2013 väkiluku 7620 mukaan.

Mittarit:

	TP13	TP14	TA15	TP15
Nettomenot €/as	54,54	46,26	50,69	52,27

Kaavoitus- ja mittauspalvelut

Vastuullinen viranhaltija: tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Asemakaavat ja osayleiskaavat laaditaan MRL:n säännösten mukaisesti. Mittaustoiminnasta huolehditaan asiakkaiden ja yleisen tarpeen mukaisesti. Vastataan kiinteistörekisterinpidosta yhdessä maanmittauslaitoksen kanssa. Huolehditaan kaupungin maakiinteistöjen hallinnosta.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Keskeneneräisten asemakaavatoiden laatiminen hyväksymispäätöstä varten. Tonttijakojen laatiminen tarpeiden mukaan sekä lohkomisten (tontit, yleiset alueet) ja muiden kiinteistötoimitusten suorittaminen vastaamaan asiakkaiden tarvetta. Kiinteistörekisterin pito ja kiinteistöomaisuuden hallinto.

Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimistosta ostetaan kiinteistöinsinöörin palvelut.

Toteutuminen:

Ostoreskontra ja laskutus on hoidettu asianmukaisesti ja määrärahojen riittävyttä on seurattu kuukausittain. Tekninen lautakunta on kokoontunut 13 kertaa.

Toteutuminen:

Tonttijakoja on tehty yhteensä 303 kpl, lohkomisia on vireillä 15 kpl ja uudisrakennuksia on maastoon merkitty 10 kpl.

Kaupunginhallitus on päättänyt panna täytäntöön kaupunginvaltuuston 28.4.2014 hyväksymän Haapajärven keskustan osayleiskaavan 2035. Täytäntöönpanosta jäi pois kolme aluetta, joista on tehty kunnallisvalitus.

Kaupunginvaltuusto on 27.4.2015 hyväksynyt Sauviinmäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan. Ristiniityn ja Välikankaan tuulivoimapuistojen osayleiskaavat ovat vireillä.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt seuraavat asemakaavamuutokset:

*-23.2.2015 Liikekeskusta (kauppakeskus)
-27.4.2015 Palomäki, k505 ja 506 (Rautapojat)*

-28.9.2015 Ronkaala (uimahalli)

-14.12.2015 Karpalosuo (Lujabetoni)

Karpalosuon asemakaavamuutoksesta on valitettu. Asemakaavamuutoksia on vi-

reillä myös Roikolan kaupunginosan korttelissa 207 ja Ronkaalan kaupunginosan korttelissa 215.

Talousarvion toteutuma 31.12.2015:

Kaavoitus: 28.380 €, 118,75 %

Mittaus: menot 237.416 €, 91,50 %, tulot 29.952 €, 107,82 %

Mittarit:

	TP13	TP14	TA15	TP15
Asemakaavoitus, nettomeno €/as	2,72	3,50	3,14	3,72
Asemakaavaa ja yleiskaavaa ha	3800	3800	3800	3800
Asemakaavan laadinta vireillä ha	5,7	17,4	78,6	10,9
Osayleiskaavan laadinta vireillä ha	3449	3449	3449	5470
Mittaustoiminta, nettomeno €/as	26,54	26,88	30,40	27,23
Kiinteistötoimituksia kpl/v	19	19	15	15
Hyväksytyt tonttijakoja kpl	287	298	300	303

Metsien hoito

Vastuullinen viranhaltija: maanmittaus-
tekniikko

Toiminnan kuvaus: Kaupungin omistama metsäomaisuus hoidetaan hyvän metsänhoidon periaatteen mukaisesti.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Metsänhoito-
toimenpiteet suoritetaan metsätalou-
suunnitelman, talouden tasapainottamis-
ohjelman ja talousarvion mukaan.

Toteutuminen:

Tuloja saatiin budjetoitua enemmän. Poikkeuksellisista sääolosuhteista joh-
tuen metsävakuutuksesta saati myrskyva-
hinkokorvauksia 21.236 euroa. Myrskyva-
hingot lisäsivät myös puun myyntiä. Pys-
tykaupoissa on kahden vuoden korjuu-
aika. Puukaupoissa tuloutui vuoden 2014
"häntiä" ja vuoden 2015 myydyt pystylei-
mikot korjattiin suhteellisen nopeasti,
joista myös tulot tulivat valtaosin vuodelle
2015. Metsien hoito kilpailutettiin vuosille
2016 – 2018. Metsänhoitoyhdistys Pyhä-
Kala jatkaa metsien hoitoa.

Talousarvion toteutuminen 31.12.2015:

Menot: 52.363 €, 96,38 %

Tulot: 229.467 €, 165,08 %

Mittarit:

	TP13	TP14	TA15	TP15
Menot €/as	10,52	8,96	7,13	6,87
Tulot €/as	22,71	9,88	18,24	30,11

Tilapalvelut

Vastuullinen viranhaltija: kiinteistöpääl-
likkö

Toiminnan kuvaus: Tilapalvelut vastuualueen tehtävänä on pitää kaupungin omistuksessa olevat rakennukset tarkoituksen mukaisessa ja käytön vaatimuksia vastaavassa kunnossa. Työhön kuuluu ulkoalueiden kunnossapito, teknisten järjestelmien vuosihuollot ja -korjaukset, jätehuolto sekä rikkoutumisesta ja kuluneisuudesta johtuvat rakennustekniset työt sekä vuosikorjaukset. Ylläpidon osalta tehtäviin kuuluu kiinteistöjen lämpö-, sähkö- ja vesihuollosta vastaaminen, samoin siivouspalveluiden järjestäminen.

Kustannuslaskentaa suoritetaan mm. sisäisten ja ulkoisten vuokrien tason määrittämiseksi sekä erilaisten määrärahatarpeiden selvittämiseksi. Kustannusten perusteet annetaan tiedoksi eriteltyinä käyttäjähallintokunnalle.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Toiminnan tehostaminen päivitetyn kiinteistöhallintaprojektin ehdottamalla tavalla. Kiinteistöautomaation piiriin liitetään mahdollisuuksien mukaan lisää kiinteistöjä ja järjestelmää pyritään hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti mm. kiinteistöjen toimivuuden varmistamiseksi ja energian säästämiseksi.

Toteutuminen:

Kiinteistönhallinnan ja tilahankkeiden kehittämishjelma saatiin päätökseen loppukesästä.

Vanhan uimahallin peruskorjaussuunnittelua tehtiin vielä alkuvuodesta 2015. Sijaintipaikan vaihduttua Ronkaalaan aloitettiin suunnittelu uudelleen ja se vietiin suunnitteluvaiheen läpi urakkalaskentaan reilussa puolessa vuodessa. Rakennushankkeen toteutus käynnistettiin avustusehtojen mukaisesti maanrakennusurakalla marraskuussa 2015.

Palvelukeskuksen peruskorjauksen hankesuunnitelmaa tehtiin alkuvuodesta ja tekninen suunnittelu saatiin lähes valmiiksi vuoden lopulla.

Paloaseman tilojen osalta tehtiin alkuvuonna tarveselvitys, joka samalla laajennettiin hankesuunnitelmaksi. Hankesuunnitelmassa päädyttiin peruskorjaus/laajennushankkeeseen, josta tehtiin uudisrakennuksen osalta tekninen suunnittelu. Valtuuston päätöksen mukaisesti rinnalle tuli ottaa myös uudisrakennus vaihtoehto, joten niiltä osin suunnittelu alkoi alusta. Syksyllä järjestettiin yhdessä Vuokratalojen kanssa ulkoalueiden kesä- ja talvikunnossapidon kilpailutus.

Tilamäärä lisääntyi elokuun lopussa 133 hm2:llä Kauppakatu 31 siirryttyä kaupungin omistukseen.

Kiinteistöjen vuosikorjaukset

Vastuullinen viranhaltija: kiinteistöpäällikkö

Toiminnan kuvaus: Vuosikorjauksien avulla varmistetaan kiinteistöjen toimivuus ja turvallisuus sekä pidetään ne teknisesti tilojen käytön edellyttämässä kunnossa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Tavoitteena on pitää tilat rakennusteknisesti kunnossa käytettävissä olevin voimavaroin tai ostopalveluilla. Tarpeettomiksi jääneet rakennukset myydään tai puretaan hyväksytyin ”Tilamäärien ja -hankkeiden hallintaohjeiden hallintaohje” mukaisesti.

Toteutuminen:

Rakennusten normaalia kunnossapitoa on tehty vuoden aikana kahden kirvesmiehen voimin. Ostopalveluja on käytetty kiireellisyyden ja määrärahojen puitteissa. Ppky Selännettä on avustettu remontti kohteessa ja apuvälineiden asennuksessa.

Merkittävimmät investointikohteet vuoden aikana olivat Monitoimitalon ikkunoiden uusiminen ja terveyskeskuksen keittiö-osaston remontti.

Talousarvion toteutuma 31.12.2015:
Menot 233.377 €, 102,07 % (TA 228.650 €)

Mittarit

Vuosikorjauksen alaiset tilat rakennuskuutioiden mukaan.

	2012	2013	2014	2015
Suorassa omistuksessa	215 295	212 214	212 214	212 716

	TP13	TP14	TA15	TP15
Menot €/m ³	1,31	0,96	1,08	1,10

Kiinteistönhoito

Vastuullinen viranhaltija: kiinteistöpäällikkö

Toiminnan kuvaus: Kiinteistönhoito vastaa kaupungin omistamien rakennusten käyttökuntoisuudesta.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kiinteistöt pidetään siinä kunnossa, että tiloja voidaan käyttää turvallisesti ja taloudellisesti. Yhteistyötä vuokralojen kanssa jatketaan.

Kiinteistönhoitajien koulutusta jatketaan tarvittaessa.

Toteutuminen:

Rakennusten kiinteistönhoitoa ja -päivystystä on suoritettu entisen käytännön mukaisesti. Kiinteistönhoidossa oli alkuvuodesta kuusi henkilöä, kun Peruspalvelukuntayhtymä Selänteellä ollut kiinteistönhoitaja siirtyi alkuvuodesta kaupungille. Ppky Selänteelle on myyty terveyskeskuksen irtaimiston kunnossapitoon yhden henkilön 30 %:n työosuus. Kiinteistönhoidon tämänhetkinen vahvuus on 5,5 työntekijää yhden kiinteistönhoitajan siirryttyä elokuun alussa osa-aikaeläkkeelle.

Talousarvion toteutuma 31.12.2015:
Menot 417.025 €, 82,98 % (TA 502.560 €)
Tulot: 92.432 €, 93,21 % (TA 99.170 €)

Mittarit

Rm3	2012	2013	2014	2015
Suorassa omistuksessa	215 295	212 214	212 214	212 716
Vuokralatol Oy	69 884	68 814	68 814	68 814
Yhteensä	285 179	281 028	281 028	281 530
	TP13	TP14	TA15	TP15
Menot €/m ³	1,49	1,44	1,19	1,48

Siivouspalvelut

Vastuullinen viranhaltija: siivoustyönjohtaja

Toiminnan kuvaus: Tuotetaan keskite-
tyssä siivoustoimessa kaupungin kiinteis-
töille niiden päätoimintaa tukevaa siivous-
palvelua. Selänteen yksiköille tuotetaan
vuokran yhteydessä siivouspalvelua seu-
raaviin kohteisiin: Karjalahden palvelu-
keskus, Kirsikkakodin päivätoimintakes-
kus, eläinlääkäriin vastaanottotilat ja päi-
väkoti Satakieli. Huolehditaan siivoukselli-
sin keinoin kiinteistöjen kunnan säilymi-
sestä sekä osallistutaan siivoustoiminnan
kehittämiseen kaupungin organisaation
eri tulosalueilla.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Siivouspal-
veluita kehitetään siivoustyön ja työympä-
ristön suunnittelun avulla. Henkilöstön
ammattitaitoa pidetään yllä ja kehitetään
lisäämällä sisäistä koulutusta. Mikäli sii-
vouksen tasoa lasketaan tai ulkoistetaan
palveluja, niin asiasta on sovittava ensin
palveluja ostavan hallintokunnan kanssa.

Painopiste vuodelle 2015: Ergonomiaan
ja siivoustyön kuormittavuuteen
kiinnitetään huomiota. Työkohteissa
toteutetaan elvyttävää taukoliikunta

Talousarvion toteutuma 31.12.2015:
Menot: 921.410 €, 130,26 % (TA 707.380 €)
Tulot: 47.743 €, 95,49 % (TA 50.000 €)

Mittarit

Siivottava pinta-ala on 29.500 m², jonka lisäksi Vuokratalot Oy:n porrassiivous. Tunnuslu-
vut on laskettu 29 500 m²: n mukaan.

	TP13	TP14	TA15	TP15
Menot €/m ² /v	28,97	26,81	25,67	29,62

työpäivän aikana. Koulutusta siivoustyön
hallittavuudesta tulee lisätä. Huomioidaan
työajan tehokas käyttö. Vuoden 2011
alustan on siirrytty tekemään iltavuoroja
missä se työajan tehokkaan käytön
kannalta on tarkoituksenmukaista, jota
jatketään edelleen.

Teemat vuosille 2016 - 2018: Henkilös-
tön ja asiakkaan sitouttaminen joustavaan
yhteistyöhön tilakohtaisilla palvelusuunni-
telmilla. Palvelusopimukset otetaan käyt-
töön vuosina 2015 - 2016. Asiakastyty-
väisyyttä mitataan. Kilpailukykyistä ja am-
mattitaitoista siivouspalvelua tehostetaan
kustannuksia vertailemalla.

Toteutuminen:

*Siivouspalveluissa työhyvinvointiin ja
terveyteen on kiinnitetty huomiota.
Työfysioterapeutti on pitänyt luentoja
ergonomiasta ja siivoustyön
kuormittavuudesta. Syksyllä aloitettua
elvyttävää taukoliikuntaa työpäivän
aikana työn rasituksen vähentämiseksi on
jatkettu. Siivousvälineistöä ja koneita on
uusittu helpottamaan työn suorittamista.
Sijaismäärärahat ovat ylittyneet.*

Kunnallistekniikka

Vastuullinen viranhaltija: tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Viihtyisien ja turvallisten puisto- ja urheilualueiden sekä liikenneympäristön luominen ja ylläpitäminen.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Pidetään puistot viihtyisinä ja turvallisina virkistysalueina. Puistojen hoito järjestetään vastuuhenkilön sekä kesän ajaksi palkattujen koululaisten avulla.

Talousarvion toteutuma 31.12.2015:
Menot: 292.607 €, 100,65 % (TA 290.730 €)
Tulot: 146.575 €, 126,92 % (TA 115.490 €)

Mittarit

Työkoneiden tunnit/vuosi:
1794 h/traktori (2 kpl)
181 h/tiekarhu
697 h/avolavapakettiauto

	TP13	TP14	TA15	TP15
Menot €/as	35,41	39,10	38,15	38,40
Tulot €/as	15,91	16,65	15,16	19,24

Liikenneväylät

Vastuullinen viranhaltija: työnjohtaja

Toiminnan kuvaus: Katujen, katuvalojen ja sadevesiviemäreiden kunnossapito ja uusien rakennuttaminen.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kadut ja tiet pidetään liikennöitävässä kunnossa. Yksityisteiden talviauraus järjestetään kaupungin toimesta, asuutilta kiinteistöiltä peritään omavastuuosuus 50 euroa/talous.

Varikko

Vastuullinen viranhaltija: työnjohtaja

Toiminnan kuvaus: Tuottaa hallintokuntien tarvitsemat käyttäjäpalvelut, järjestää työkonekalustoa, huolehtia tavarahankinnasta ja varastoinnista.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kaupungin omistama kalusto pidetään toimintakuntoisena kaikissa tilanteissa.

Toteutuminen:
Tavoitteissa on pysytty.

Kaupunki osallistuu edelleen kuntaosuuksella sellaisten yksityisteiden peruskorjaukseen, jotka saavat valtionosuuden.

Toteutuminen:
Liikenneväylien menot ovat ylittyneet. Katuvalojen kustannuksia ei ole saatu alenemaan budjetoituun. Yksityisteiden omavastuuosuudet laskutettiin vuonna 2015 ja talviauraukset pystyttiin hoitamaan.

Talousarvion toteutuma 31.12.2015:

Liikenneväylät: menot 192.455 €, 138,86 % (TA 138.600 €)

Yksityistiet: menot 70.553 €, 70,55 % (TA 100.000 €)

tulot 38.113 €, 69,30 % (TA 55.000 €)

Mittarit

Ylläpidettäviä katuja 37 km.

	TP13	TP14	TA15	TP15
€/km/v	5530	4538	3746	5201

Ylläpidettäviä yksityisteitä 290 km.

	TP13	TP14	TA15	TP15
€/km/v	309,34	123,36	155,17	111,86

Urheilualueet ja puistot

Vastuullinen viranhaltija: työnjohtaja

Toiminnan kuvaus: Ulkoliikuntapaikkojen pitäminen käyttökunnossa, puistojen pitäminen viihtyisinä ja turvallisina virkistysalueina.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Someron, Pitkäkankaan, Haagan ja Ronkaalan valaistut ladut pidetään hiihdettävässä kunnossa. Urheilualueilla pidetään suorituspaikat ja -välineet kilpailukunnossa. Latu-

urat siistitään ja kunnostetaan vuosittain syyskesällä. Vuonna 2015 otetaan käyttöön liikuntapassi; vapaaehtoinen asiakasmaksu ulkoliikuntapaikoista esim. lauduista, urheilu- ja pesäpallokentästä ym. ulkoalueista.

Puistojen kalustamista jatketaan määrärahojen puitteissa.

Toteutuminen:

Urheilualueet on hoidettu tavoitteiden mukaan.

Liikuntapassimaksujen lunastus on ollut vähäistä, joten tulot eivät ole toteutuneet.

Talousarvion toteutuma 31.12.2015:

Menot: 253.835 €, 94,19 % (TA 269.490 €)

Tulot: 2.596 €, 12,98 % (TA 20.000 €)

Mittarit

	TP13	TP14	TA15	TP15
Nettomenot €/as	33,62	34,55	32,74	32,97

Hulevesiviemärit

Vastuullinen viranhaltija: tekninen johtaja

Kaava-alueella peritään hulevesimaksua, joka tuloutetaan tälle menokohdalle ja ko.

Talousarvion toteutuma 31.12.2015:
Menot: 74.852 €, 71,29 % (TA 105.000 €)
Tulot: 80.735 €, 76,89 % (TA 105.000 €)

Siirtoviemärit

Kumiseva-Ylipää siirtoviemäri kuuluu kaupungin hallintaan rahoituspäätöksen mukaisesti viiden vuoden ajan, jonka jälkeen

Talousarvion toteutuma 31.12.2015:
Menot: 3.689 €, 73,20 %
Tulot: -3.956 €
Vanhojen hulevesilaskujen hyvityksiä on kirjattu siirtoviemäriin.

Suojelutoimi

Pelastuspalvelut ostetaan Jokilaaksojen Pelastuslaitokselta palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Talousarvion toteutuma 31.12.2015:
Menot: 742.763 €, 100,04 % (TA 742.480 €)

Mittarit

	TP13	TP14	TA15	TP15
Menot €/as	84,97	97,29	97,44	97,48

Teknisiä palveluita koskevat ohjelmakauden toiminnalliset muutokset vuodelle 2015:

Tulojen lisäys:

- liikuntapassin käyttöönotto (asiaksmaksu ulkoilualueiden esim. latujen, urheilu- ja pesäpallokenttien ja muiden ulkoilualueiden hoidosta)
- metsänmyyntitulojen lisäys
- yksityisteiden aurauksen omavastuuosuus

Menojen vähennys:

- katujen kesä- ja talvikunnossapidon tason laskeminen
- katuvalojen käytön vähentäminen
- puistojen ja yleisten alueiden kunnossapidon tason laskeminen
- kiinteistönhoidon ja siivouksen vähentäminen

maksuilla pidetään kunnossa hulevesiviemärit ja katujen ja muiden yleisten alueiden avo-ojat.

Toteutuminen:

Hulevesityöt ajoittuivat loppuvuoteen. Vuoden 2015 hulevesimaksut on laskutettu.

se siir-tyy Haapajärven Vesi Oy:n hallintaan. Linjapumppaamoista (2 kpl) aiheutuu sähkökuluja.

Toteutuminen:

Paineviemäreiden pumppaamoissa on edelleen ilmennyt ongelmia.

Teknisten palveluiden talousarvion toteutuminen:

	TP13	TP14	TA15	TP15	Tot. %
Menot	-5 534 909	-5 743 813	-5 617 810	-5 533 364	98,50
Tulot	4 943 214	4 999 402	5 225 600	5 341 889	102,23
Netto	- 591 695	- 744 411	- 392 210	- 191 474	48,82

Koko kaupungin käyttötalous yhteensä:

	TP13	TP14	TA15	TP15	Tot %
Menot	54 876 901	53 285 256	53 286 377	53 376 724	100,17
Tulot	8 576 003	8 533 174	8 876 370	8 706 091	98,08
Netto	46 300 897	44 752 082	44 410 007	44 670 633	100,59

TULOSLASKELMA

	TA2015	Muutokset	Ta15 yhteensä	TP2015	Poikkeama
Toimintatulot	8 860 370	16 000	8 876 370	8 706 091,06	-170 278,94
Toimintamenot	-53 145 377	-141 000	-53 286 377	-53 376 723,77	-90 346,77
TOIMINTAKATE	-44 285 007	-125 000	-44 410 007	-44 670 632,71	-260 625,71
Verotulot	23 018 500	300 000	23 318 500	23 250 543,57	-67 956,43
Valtionosuudet	23 249 700		23 249 700	23 465 363,00	215 663,00
Rahoitustulot ja -menot	427 700		427 700	1 167 136,20	739 436,20
VUOSIKATE	2 410 893	175 000	2 585 893	3 212 410,06	626 517,06
Poistot käyttöön.	-1 500 000	-70 000	-1 570 000	-1 624 911,47	
Pysyvien vast.arvonalen					
Satunnaiset erät			0		
TILIKAUDEN TULOS	910 893	105 000	1 015 893	1 587 498,59	571 605,59
Poistoeron lis. -/väh. +	85 500		85 500	85 466,04	
Varausten lis. -/väh. +			0		
Rahastojen lis. -/väh. +					
Tilikauden yli-/alij.	996 393	105 000	1 101 393	1 672 964,63	571 571,63

Verotulojen erittely:

	Talousarvio	Ta-muutokset	Ta -yhteensä	Toteutunut euro	Poikkeama euro	
Verotulot						
Kunnallisvero	20 118 500		20 118 500	20 054 937,97	-63 562,03	
Yhteisövero	1 150 000	200 000	1 350 000	1 353 256,98	3 256,98	
Kiinteistövero	1 750 000	100 000	1 850 000	1 842 348,62	-7 651,38	
Muut verotulot	0		0	0,00	0,00	
Yhteensä	23 018 500	300 000	23 318 500	23 250 543,57	-67 956,43	
	Tulovero-%					
Verovuosi 2005	19,00					
Verovuosi 2006	20,00					
Verovuosi 2009	21,00					
Verovuosi 2010	21,00					
Verovuosi 2011	21,00					
Verovuosi 2012	21,00					
Verovuosi 2013	21,00					
Verovuosi 2014	21,00					
Verovuosi 2015	22,00					
Verovuosi 2016	22,00					
Kiinteistöveroprosentit:	Yleinen	Vak.asuinrak.	Muut asuinrak.	Voimalaitokset	Rakentam. rak.maa	Yleishyöd.yhteisöt
Verovuosi 2006	0,50	0,40	0,70	1,40	2,00	
Verovuosi 2007	0,75	0,40	0,70	2,50	3,00	0,30
Verovuosi 2008	0,75	0,40	0,70	2,50	3,00	0,30
Verovuosi 2009	1,00	0,40	0,70	2,50	3,00	0,30
Verovuosi 2010	1,35	0,75	1,35	2,85	3,00	0,30
Verovuosi 2011	1,35	0,75	1,35	2,85	3,00	0,30
Verovuosi 2012	1,35	0,75	1,35	2,85	3,00	0,30
Verovuosi 2013	1,35	0,65	1,25	2,85	3,00	0,30
Verovuosi 2014	1,35	0,75	1,35	2,85	3,00	0,30
Verovuosi 2015	1,35	0,75	1,35	2,85	3,00	0,30
Verovuosi 2016	1,35	0,75	1,35	2,85	3,00	0,30

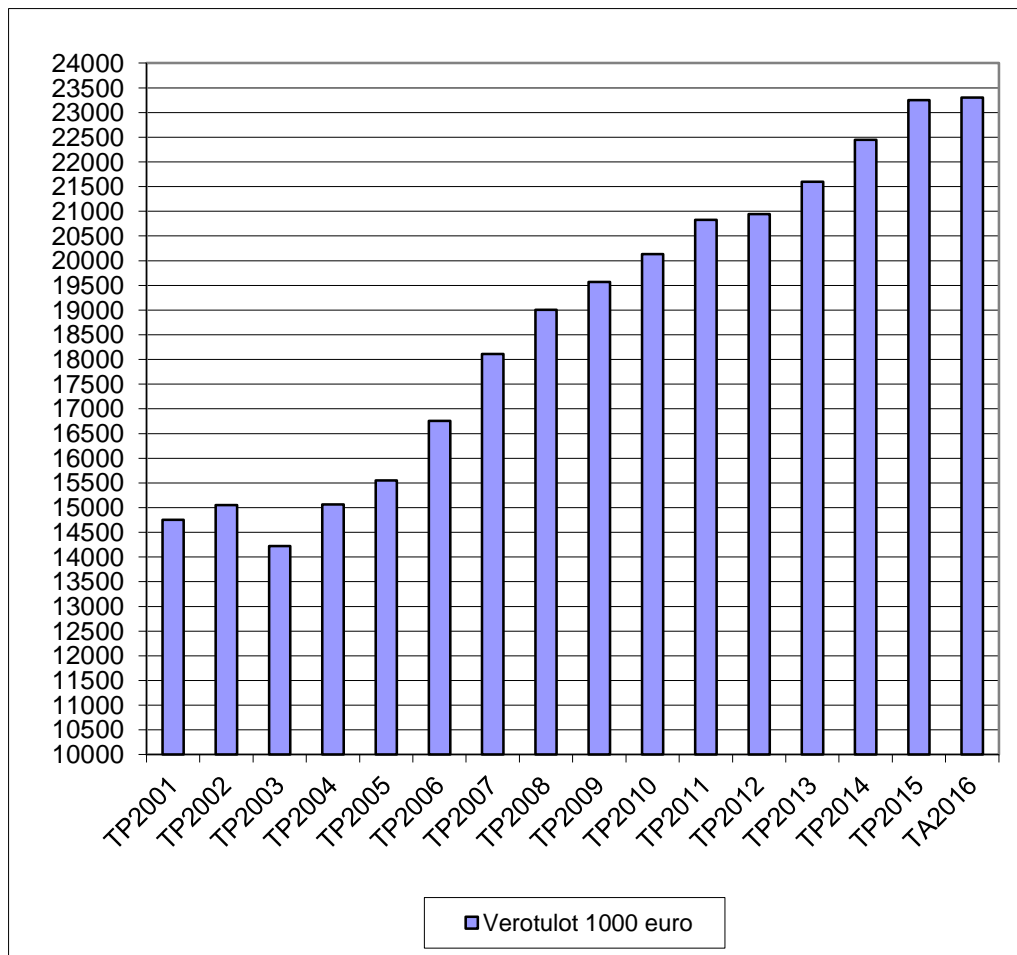

Valtionosuuksien erittely:					
	Talousarvio	Ta-muutokset	Ta -yh- teensä	Toteutunut euro	Poikkeama
Valtionosuudet	23 249 700		23 249 700	23 465 363,00	-215 663,00
Kotikuntakorvaustulot				150 799,00	
Kotikuntakorvausmenot				-84 303,00	
Harkinnan var. vo:n korotus					
Valtionosuudet yhteensä				23 531 859,00	
Arvonlisäveron palautukset	Alv:n palautuk- set	Alv:n laskennalli- nen palautus			
v. 2007	1 611 865,64	195 902,50			
v. 2008	1 697 511,77	183 933,31			
v. 2009	1 437 612,17	213 605,37			
v. 2010	669 382,95	0,00			
v. 2011	698 138,51	0,00			
v. 2012	701 503,85	0,00			
v. 2013	1 053 265,96	98,75			
v. 2014	1 026 330,30	0,00			
v. 2015	915 684,51	1,00			

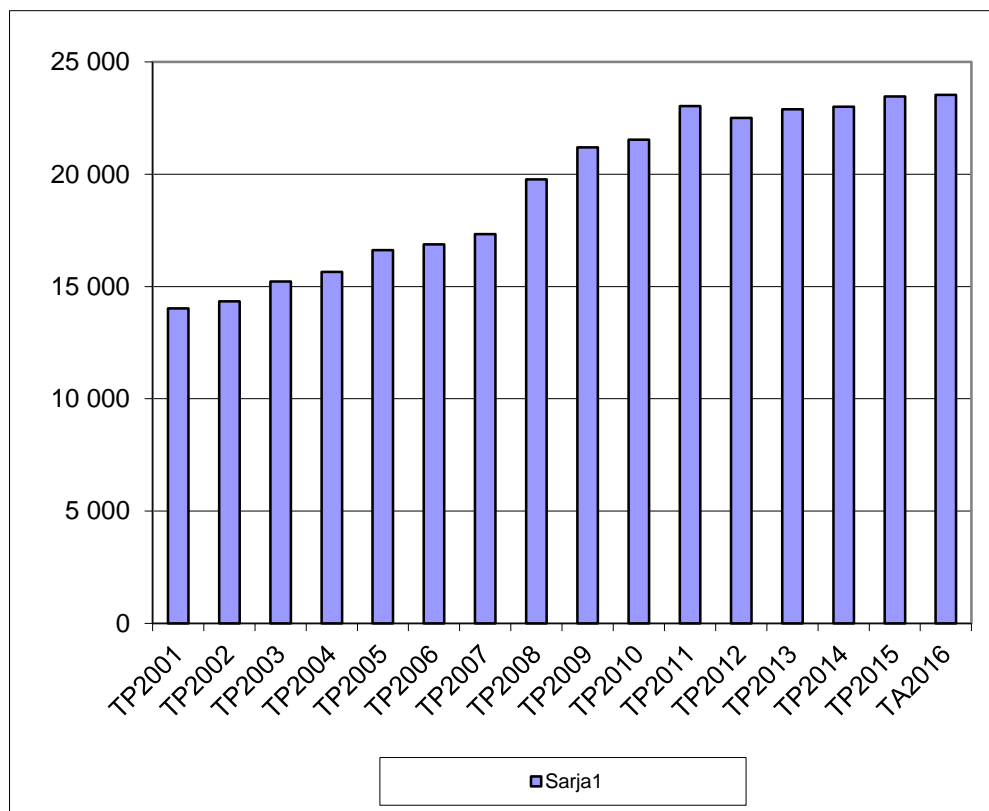
Valtionosuuksissa kotikuntakorvaustulot ja -menot kirjataan sivistyspalveluihin

	EURO TP10	EURO TP11	EURO TP12	EURO TP13	EURO TP14	EURO TP15	EURO TA16
Kunnallisvero	17 321 289	17 732 601	18 233 496	19 057 473	19 349 815	20 054 938	20 300 000
Yhteisövero	1 143 711	1 422 112	1 054 252	1 110 398	1 230 247	1 353 257	1 150 000
Kiinteistövero	1 669 520	1 673 575	1 658 286	1 430 700	1 863 783	1 842 349	1 850 000
Muut verotulot							
Yhteensä	20 134 520	20 828 288	20 946 034	21 598 571	22 443 845	23 250 544	23 300 000
Harkinnanvar.rah.avust.		800 000					
Valtionosuudet	21 545 767	22 232 304	22 505 929	22 896 002	23 014 701	23 465 363	23 530 000
Yhteensä	21 545 767	23 032 304	22 505 929	22 896 002	23 014 701	23 465 363	23 530 000

VEROTULOT	1000 eu- roa
TP2001	14755
TP2002	15049
TP2003	14220
TP2004	15064
TP2005	15551
TP2006	16758
TP2007	18111
TP2008	19006
TP2009	19569
TP2010	20135
TP2011	20828
TP2012	20946
TP2013	21599
TP2014	22444
TP2015	23251
TA2016	23300

VALTIONOSUUDET	1000 eu- roa
TP2001	14 032
TP2002	14 345
TP2003	15 225
TP2004	15 657
TP2005	16 616
TP2006	16 884
TP2007	17 328
TP2008	19 769
TP2009	21 196
TP2010	21 546
TP2011	23 032
TP2012	22 506
TP2013	22 896
TP2014	23 015
TP2015	23 465
TA2016	23 530

Investoinnit

Talousarvion toteutusvertailu/Investointiosa

	TP2014 euro	TA2015 euro	TA-MUUTOS	TA YHTEENSÄ	TP2015 euro	JÄLJELLÄ	TOT. %
KAUPUNGINHALLITUS							
Kaupunginhallitus							
200 Tontit ja maa-alueet							
Tulot	23 348,00	50 000,00	0,00	50 000,00	16 908,00	33 092,00	33,82
Menot	-19 395,00	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-46 500,00	-3 500,00	93,00
Netto	3 953,00	0,00	0,00	0,00	-29 592,00	29 592,00	#JAKO/0!
202 Muut osakkeet ja osuudet							
Tulot	0,00		0,00	0,00	10 000,00	-10 000,00	#JAKO/0!
Menot	-16 574,00		0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
Netto	-16 574,00		0,00	0,00	10 000,00	-10 000,00	#JAKO/0!
** KAUPUNGINHALLITUS							
Tulot	23 348,00		0,00	0,00	26 908,00	-26 908,00	#JAKO/0!
Menot	-35 969,00		0,00	0,00	-46 500,00	46 500,00	#JAKO/0!
Netto	-12 621,00		0,00	0,00	-19 592,00	19 592,00	#JAKO/0!
SIVISTYSLAUTAKUNTA							
Sivistyspalvelut							
205 Koneet ja kalustot/koulut							
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
Menot	-64 248,04	-60 000,00	-20 000,00	-80 000,00	-74 308,56	-5 691,44	92,89
Netto	-64 248,04	-60 000,00	-20 000,00	-80 000,00	-74 308,56	-5 691,44	92,89

Talousarvion toteutusvertailu/Investointiosa

	TP2014 euro	TA2015 euro	TA-MUUTOS	TA YHTEENSÄ	TP2015 euro	JÄLJELLÄ	TOT. %
206 Koneet ja kalustot/vapaa-aika							
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
Menot	-9 379,00	-13 000,00	0,00	-13 000,00	-12 864,88	-135,12	98,96
Netto	-9 379,00	13 000,00	0,00	-13 000,00	-12 864,88	-135,12	98,96
** SIVISTYSLAUTAKUNTA							
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
Menot	-73 627,04	-73 000,00	-20 000,00	-93 000,00	-87 173,44	-5 826,56	93,73
Netto	-73 627,04	-73 000,00	-20 000,00	-93 000,00	-87 173,44	-5 826,56	93,73
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
Tekninen palvelukeskus							
Rakentaminen							
Talonrakennus							
218 Uimahallin peruskorjaus							
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
Menot	-111 284,27	-1 125 000,00	1 095 000,00	-30 000,00	-3 457,00	-26 543,00	11,52
Netto	-111 284,27	-1 125 000,00	1 095 000,00	-30 000,00	-3 457,00	-26 543,00	11,52
219 Uimahalli, uudisrakennus							
Tulot	0,00	0,00	270 000,00	270 000,00	270 000,00	0,00	100,00
Menot	0,00	0,00	-600 000,00	-600 000,00	-422 697,76	-177 302,24	70,45
Netto	0,00	0,00	-330 000,00	-330 000,00	-152 697,76	-177 302,24	46,27
220 Palvelukeskus							
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
Menot	0,00	-35 000,00	0,00	-35 000,00	-122 117,94	87 117,94	348,91
Netto	0,00	-35 000,00	0,00	-35 000,00	-122 117,94	87 117,94	348,91

Talousarvion toteutusvertailu/Investointiosa								
	TP2014 euro	TA2015 euro	TA-MUUTOS	TA YHTEENSÄ	TP2015 euro	JÄLJELLÄ	TOT.%	
221 Päiväkoti Satakieli								
Tulot	150 000,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
Menot	-1 259 312,21		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
Netto	-1 109 312,21		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
240 Muut hankkeet								
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
Menot	-144 485,25	-205 000,00	-66 000,00	-271 000,00	-168 875,84	-102 124,16	62,32	
Netto	-144 485,25	-205 000,00	-66 000,00	-271 000,00	-168 875,84	-102 124,16	62,32	
** Talonrakennus								
Tulot	150 000,00	0,00	270 000,00	270 000,00	270 000,00	0,00	100,00	
Menot	-1 515 081,73	-1 365 000,00	429 000,00	-936 000,00	-717 148,54	-218 851,46	76,62	
Netto	-1 365 081,73	-1 365 000,00	699 000,00	-666 000,00	-447 148,54	-218 851,46	67,14	
Kiinteät rakenteet ja laitteet								
300 Ouluntien teialueen infra								
Tulot	26 427,95		0,00	0,00	53 519,54	-53 519,54	#JAKO/0!	
Menot	-148 675,31		0,00	0,00	-4 116,83	4 116,83	#JAKO/0!	
Netto	-122 247,36		0,00	0,00	49 402,71	-49 402,71	#JAKO/0!	
301 Palomäen teoll.alueen Eho-hanke								
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!	
Menot	-3 043,45		0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!	
Netto	-3 043,45		0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!	
302 Lujabetonin liittymä/KT28								
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!	
Menot	-13 502,55	-65 000,00	0,00	-65 000,00	-4 602,00	-60 398,00	7,08	
Netto	-13 502,55	-65 000,00	0,00	-65 000,00	-4 602,00	-60 398,00	7,08	
310 Katujen rakentaminen								
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!	
Menot	-76 404,31	-110 000,00	10 000,00	-100 000,00	-26 981,86	-73 018,14	26,98	
Netto	-76 404,31	-110 000,00	10 000,00	-100 000,00	-26 981,86	-73 018,14	26,98	

Talousarvion toteutusvertailu/Investointiosa								
	TP2014 euro	TA2015 euro	TA-MUUTOS	TA YHTEENSÄ	TP2015 euro	JÄLJELLÄ	TOT%	
311 Katujen päällystäminen								
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!	
Menot	0,00	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	
Netto	0,00	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	
313 Kauppakatu								
Tulot	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!	
Menot	-784 703,08	-500 000,00	-200 000,00	-700 000,00	-695 915,35	-4 084,65	99,42	
Netto	-784 703,08	-500 000,00	-200 000,00	-700 000,00	-695 915,35	-4 084,65	99,42	
314 Savimäenpuhdon kadut								
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!	
Menot	-141 377,00	0,00	0,00	0,00	-3 998,00	3 998,00	#JAKO/0!	
Netto	-141 377,00	0,00	0,00	0,00	-3 998,00	3 998,00	#JAKO/0!	
315 Hiljalankatu								
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!	
Menot	0,00	0,00	-140 000,00	-140 000,00	-123 273,99	-16 726,01	88,05	
Netto	0,00	0,00	-140 000,00	-140 000,00	-123 273,99	-16 726,01	88,05	
320 Muut hankkeet								
Tulot	154 743,90	0,00	0,00	0,00	13 364,50	-13 364,50	#JAKO/0!	
Menot	-261 467,74	-60 000,00	-51 000,00	-111 000,00	-64 910,82	-46 089,18	58,48	
Netto	-106 723,84	-60 000,00	-51 000,00	-111 000,00	-51 546,32	-59 453,68	46,44	
** Kiinteät rakenteet ja laitt.yht.								
Tulot	181 171,85	0,00	0,00	0,00	66 884,04	-66 884,04	#JAKO/0!	
Menot	-1 429 173,44	-745 000,00	-381 000,00	-1 126 000,00	-923 798,85	-202 201,15	82,04	
Netto	-1 248 001,59	-745 000,00	-381 000,00	-1 126 000,00	-856 914,81	-269 085,19	76,10	

Talousarvion toteutumisvertailu/Investointiosa

	TP2014 euro	TA2015 euro	TA-MUUTOS	TA YHTEENSÄ	TP2015 euro	JÄLJELLÄ	TOT%
Käyttöomaisuus							
Aineettomat hyödykkeet							
340 Muut pitkävaikutt.menot							
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
Menot	0,00	-127 000,00	24 000,00	-103 000,00	-102 768,00	-232,00	99,77
Netto	0,00	-127 000,00	24 000,00	-103 000,00	-102 768,00	-232,00	99,77
Irtainomaisuus							
350 Koneet j							
Tulot	7 653,23		0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
Menot	-37 983,28	-15 000,00	0,00	-15 000,00	-6 943,94	-8 056,06	46,29
Netto	-30 330,05	-15 000,00	0,00	-15 000,00	-6 943,94	-8 056,06	46,29
** Käyttöomaisuus yhteensä							
Tulot	7 653,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
Menot	-37 983,28	-142 000,00	24 000,00	-118 000,00	-109 711,94	-8 288,06	92,98
Netto	-30 330,05	-142 000,00	24 000,00	-118 000,00	-109 711,94	-8 288,06	92,98
** Tekninen palvelukeskus							
Tulot	338 825,08	0,00	270 000,00	270 000,00	336 884,04	-66 884,04	124,77
Menot	-2 982 238,45	-2 252 000,00	72 000,00	-2 180 000,00	-1 750 659,33	-429 340,67	80,31
Netto	-2 643 413,37	-2 252 000,00	342 000,00	-1 910 000,00	-1 413 775,29	-496 224,71	74,02
** TEKNINEN LTK							
Tulot	338 825,08	0,00	270 000,00	270 000,00	336 884,04	-66 884,04	124,77
Menot	-2 982 238,45	-2 252 000,00	72 000,00	-2 180 000,00	-1 750 659,33	-429 340,67	80,31
Netto	-2 643 413,37	-2 252 000,00	342 000,00	-1 910 000,00	-1 413 775,29	-496 224,71	74,02
** RAPORTTI YHT.							
Tulot	362 173,08	0,00	270 000,00	270 000,00	363 792,04	-93 792,04	134,74
Menot	-3 091 834,49	-2 325 000,00	52 000,00	-2 273 000,00	-1 884 332,77	-388 667,23	82,90
Netto	-2 729 661,41	-2 325 000,00	322 000,00	-2 003 000,00	-1 520 540,73	-482 459,27	75,91

INVESTOINTIOSA 2015

C931 Talonrakennus Talousarvio 666 000 € Toteutunut 447 148 €

219 Uimahalli: Talousarvio 330 000 €

Liikuntapaikka-avustus 1.erä 270 000 € (avustus yht. 900 000 €)
Toteutuneet kustannukset 422 698 €

Uudisrakennushankkeeseen liittyviä suunnittelu- ja asiantuntija sekä rakentamiskustannuksia.

220 Palvelukeskus:

Talousarvio 35 000 €
ARA:n avustus 15 000 €
Toteutuneet kustannukset 122 118 €

*Peruskorjaushankkeeseen liittyviä suunnittelu- ja asiantuntijakustannuksia.
ARA:n avustusta ei haettu, koska tilojen toiminallisuus ei täyttänyt avustusehtoja.*

240 Muut hankkeet:

Talousarvio yhteensä 271 000€
Toteutuneet kustannukset yhteensä 168 876 €

Monitoimitalon ikkunat

Talousarvio 25 000 €
Toteutuneet kustannukset 32 615 €
Määrärahan siirto 17 000 €

Khall 14.12.2014

Hankkeeseen sisältyi 2. kerroksen ikkunoiden uusiminen. Kustannusten ylitys aiheutui pääosin lämmöneristyksen korjaamisesta pilareiden/palkkien kohdalla.

Paloasema:

Talousarvio 160 000 €
Toteutuneet kustannukset 90 491 €

Peruskorjaushankkeeseen suunnittelu- ja asiantuntijakustannuksia.

Terveyskeskus hammashuolto:

Talousarvio 0 €
Toteutuneet kustannukset 24 942 €
Määrärahan siirto 29 000 €

Khall 14.12.2014

Hammashuollon tilojen remontin loppuunsaattaminen.

Terveyskeskus salaattihuone:

Talousarvio 0 €
Toteutuneet kustannukset 20 702 €
Määrärahan siirto 20 000 €

Khall 14.12.2014

Salaattihuoneen hajuongelmasta johtuva korjaus.

C932 Kiinteät rakenteet ja laitteet

Talousarvio 1 229 000 €

Toteutunut 977 214 €

320 Muut hankkeet, Rantapolku

Määräraha 111 000 €
Käytetty 51 546 €

Rantapolun loppuunsaattaminen.

313 Kauppakadun peruskorjaus

Määräraha 700 000 €
Käytetty 695 915 €

Päällystys-, viher- ja kivityöt

315 Hiljalankadun peruskorjaus

Määräraha 140 000 €
Käytetty 123 274 €

Rakennettu murskepinnalle, valaistus. Urakkahinta 199 667 €.

340 Siiponkosken yksityistie Määräraha 103 000 €

Käytetty 102 768 €

Perusparannus. Siiponkosken yksityistie liittyy kaavailuihin kevyen liikenteen reitistöstä Oksavalta keskustaan.

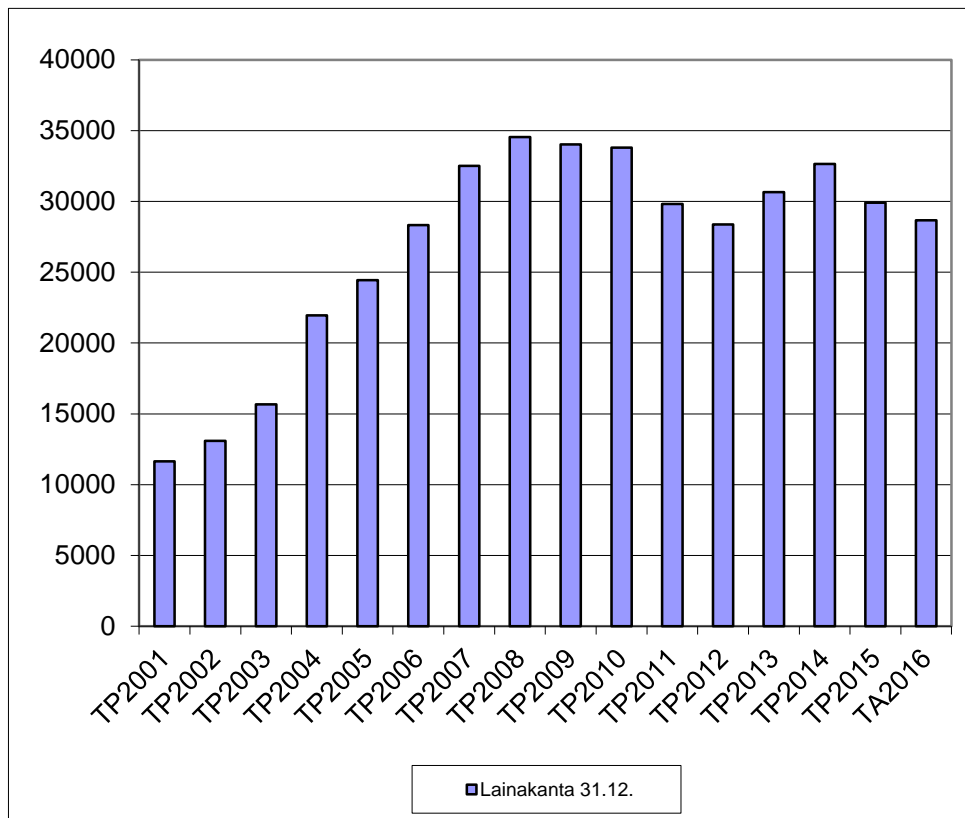
RAHOITUSLASKELMA

	TA2015	Ta-muutokset	Ta15 yhteensä	TP2015	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 410 893	175 000	2 585 893	3 212 410	626 517,06
Satunnaiset erät			0	0	
Tulorahoituksen korjauserät			0	-3 694	
Toiminnan rahavirta yhteensä	2 410 893	175 000	2 585 893	3 208 716	622 823,21
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 325 000	322 000	-2 003 000	-1 884 333	
Rahoitusosuudet investointimenoihin			0	336 884	
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot			0	26 908	
Investointien rahavirta netto	-2 325 000	322 000	-2 003 000	-1 520 541	482 459,27
Toiminnan ja investointien rahavirta	85 893	497 000	582 893	1 688 175	1 105 282,48
Rahoituksen rahavirta					
Sijoitetun vapaan opo:n rahastosijoitus				0	0,00
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset			0		
Antolainasaamisten vähennykset			0	7 323	
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 813 000		2 813 000	4 004 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 840 000		-4 840 000	-5 131 548	
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-112 753	
Kassalainojen muutos				-1 500 000	
Lainakannan muutokset	-2 027 000	0	-2 027 000	-2 740 301	-713 301,00
Toimeksiantojen varojen muutos				30 024	
Toimeksiantojen pääomien muutos				-16 078	
Vaihto-omaisuuden muutos				-1 087	
Saamisten muutos				82 071	
Korottomien pitkä- ja lyhytaik.velkojen muutos				722 997	
Rahoituksen rahavirta	-1 941 107	497 000	-1 444 107	-226 875	1 217 231,57

LAINAKANTA 31.12. 1000 euroa

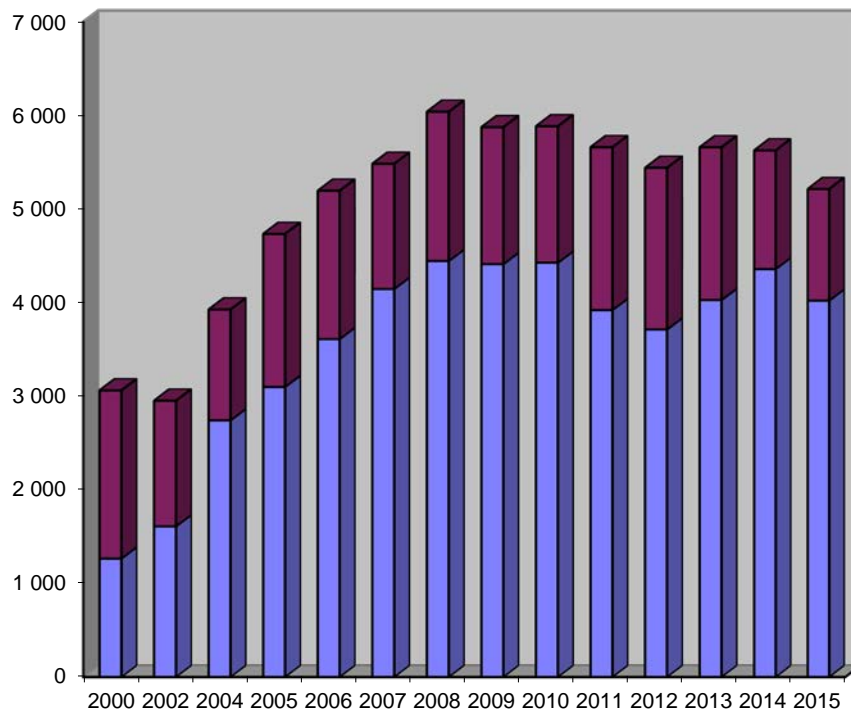
TP2001	11646
TP2002	13103
TP2003	15678
TP2004	21944
TP2005	24439
TP2006	28317
TP2007	32518
TP2008	34537
TP2009	34031
TP2010	33807
TP2011	29812
TP2012	28372
TP2013	30653
TP2014	32648
TP2015	29907
TA2016	28671

TALOUSARVIOLAINAT

	euroa/asukas		
2000	1 264	1 797	(konserni)
2002	1 608	1 343	
2004	2 741	1 185	
2005	3 098	1 635	
2006	3 610	1 585	
2007	4 145	1 338	
2008	4 444	1 595	
2009	4 411	1 463	
2010	4 426	1 458	
2011	3 920	1 740	
2012	3 712	1 728	
2013	4 027	1 632	
2014	4 358	1 268	
2015	4 021	1 192	

LAINAT/ASUKAS

TOTEUTUMAYHTYEVETO 1000 euroa

	Määrärahat					Tuloarviot				
	Sitovuus valtuustoon bruttona					Sitovuus valtuustoon bruttona				
	Ta2015	Muutokset	Yhteensä	Tot2015	Poikkeama	Ta2015	Muutokset	Yhteensä	Tot2015	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
VAALIT	-12	0	-12	-9	3	12	0	12	12	0
TARKASTUSTOIMI	-21	0	-21	-15	6	0	0	0	0	0
KAUPUNGINHALLITUS	-32 534	-50	-32 584	-32 807	-223	343	16	359	322	-37
SIVISTYSLAUTAKUNTA	-15 051	0	-15 051	-15 011	40	3 281	0	3 281	3 030	-250
TEKNINEN LAUTAKUNTA	-5 527	-91	-5 618	-5 533	84	5 226	0	5 226	5 342	116
Käyttötalous yhteensä	-53 145	-141	-53 286	-53 377	-90	8 860	16	8 876	8 706	-170
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						23 019	300	23 319	23 251	-68
Valtionosuudet						23 250		23 250	23 465	216
Korkotulot						14		14	8	-6
Muut rahoitustulot						1 147		1 147	1 767	621
Korkomenot	-618		-618	-437	181					
Muut rahoitusmenot	-115		-115	-171	-56					
Satunnaiset erät					0			0	0	0
Tulorahoituksen korj.erät					0			0	-4	-4
INVESTOINTIOSA										
KAUPUNGINHALLITUS										
Maa- ja vesialueet	-50		-50	-47	4	50		50	17	-33
Käyttöom.arvopaperit			0		0				10	10
SIVISTYSLAUTAKUNTA										
Irtainomaisuus	-73	-20	-93	-87	6			0		0
TEKNINEN LAUTAKUNTA										
Talonrakennus										
Uimahalli, uudisrakennus		-600	-600	-423	177		270	270	270	0
Uimahallin peruskorjaus	-1 500	1 095	-405	-3	402	375		375		-375
Palvelukeskus	-50		-50	-122	-72	15		15		-15
Muut hankkeet	-205	-66	-271	-169	102			0		0
Kiinteät rakenteet ja laitteet										
Ouluntien tiealueen infra			0	-4	-4			0	54	54
Lujabetonin liittymä/KT28	-105		-105	-5	100	40		40		-40
Katujen rakentaminen	-110	10	-100	-27	73			0		0
Katujen päällystäminen	-10		-10	0	10			0		0
Kauppakatu	-500	-200	-700	-696	4			0		0
Savimäenpuhdon kadut				-4	-4			0		0
Hiljalankatu		-140	-140	-123	17			0		0
Muut hankkeet	-60	-51	-111	-65	46			0	13	13
Muut pitkävaikutteiset menot	-127	24	-103	-103	0			0		0
Irtainomaisuus	-15		-15	-7	8			0		0
Investoinnit yhteensä	-2 805	52	-2 753	-1 884	869	480	270	750	364	-386
RAHOITUSOSA										
Svop -rahaston lisäykset					0					
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaam. lisäys		0	0	0	0			0	7	7
Antolainasaam. vähenn.							0	0		0
Lainakannan muutokset										
Pitkäaik.lainojen lisäys						2 813		2 813	4 004	1 191
Pitkäaik.lainojen vähenn.	-4 840	0	-4 840	-5 132	-292					
Lyhytaik.lainojen muutos			0	-113	-113					0
Kassalainojen muutos				-1 500	-1 500					0
Vaikutus maksuvalmiuteen		-497	-497	227	724	1 941		1 941	818	-1 123
YHTEENSÄ	-61 523	-586	-62 109	-62 387	-278	61 523	586	62 109	62 387	278

Muutokset vuodelta 2014 vuodelle 2015

Vuoden 2015 alussa Kärsämäen kunta erosi Ppky Selänteestä. Kärsämäki oli vielä osajäsenenä Selänteessä ympäristö- ja rakennusvalvonnan osalta sekä osti vuonna 2015 tukipalveluja Taloushallinto Selmalta.

Kaupunki on myynyt kaikki Haapajärven Linja-autoasema Liikekeskus Oy:n osakkeet Päätoimija Oy:lle. Osakekaupalla on varmistettu uuden kauppakeskuksen rakentaminen entisen Linja-autoaseman paikalle. Päätoimija Oy on purkanut pois entisen kiinteistön ja on ryhtynyt rakentamaan kauppakeskusta keväällä 2016.

Lemminkäinen Oy:ltä vuonna 2014 saatu korvaus, 256.058,27 euroa, asfalttikartellin oikeudenkäynnistä on kirjattu vuoden 2014 tilinpäätöksessä satunnaisiin tuottoihin. Oikeudenkäynti jatkuu edelleen ja on mahdollista, että osa saadusta korvauksesta joudutaan palauttamaan.

Taseessa on pysyvien vastaavien sijoituksissa kohdassa muut osuudet Jokilaaksojen Rahasto I Ky:n osuus 151.369,13 euroa. Tämä rahasto on suljettu ja on todennäköistä, että koko sijoitettua osuutta ei saada takaisin. Rahaston tilanne jatkuu edelleen epävarmana.

Konsernissa on alijäämää vuoden 2015 tilinpäätöksessä seuraavilla kuntayhtymillä ja tytäryhtiöillä joissa Haapajärven kaupungilla on osakkeita tai osuuksia:

- Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, Haapajärven osuus 1,65 % koko alijäämästä on 301.780,67 euroa ja poistoerolla ja vapaaehtoisilla varauksilla vähennetystä alijäämästä 111.862,31 euroa
- Haapajärven Kehityskeskus Oy, Haapajärven osuus 100 % koko alijäämästä on 261.219,83 euroa

Alijäämien kattamiseen varaudutaan vuoden 2017 talousarviossa ja seuraavien vuosien suunnitelmissa.

Konserniyhteisöjen tuloverot elinkeinotoiminnasta on tilikauden tilinpäätöksessä esitetty omana eränään tuloslaskelmassa ennen tilikauden ylijäämä –riviä. Aiemmin tuloverot on esitetty muissa toimintakuluissa. Vertailutietoihin ei ko. muutosta ole tehty.

Poistoero- ja vapaaehtoiset varaukset on esitetty tilikauden yli-/alijäämävillillä ja edellisten tilikausien yli-/alijäämä rivillä. Aiemmin ne on esitetty omana rivinään Poistoero- ja vapaaehtoiset varaukset. Vertailutietoihin ei ko. muutosta ole tehty.

TULOSLASKELMA	TP2015 euro	TP2014 euro
Toimintatuotot	5 133 207,95	4 984 241,27
Myyntituotot	2 049 568,08	1 915 783,62
Maksutuotot	317 061,73	321 923,60
Tuet ja avustukset	334 943,69	394 467,28
Muut toimintatuotot	2 431 634,45	2 352 066,77
Toimintakulut	-49 803 840,66	-49 736 323,05
Henkilöstömenot	-12 724 375,62	-12 780 164,00
Palvelujen ostot	-34 098 511,88	-33 654 731,67
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 280 789,99	-2 340 634,47
Avustukset	-63 986,81	-42 385,25
Muut toimintakulut	-636 176,36	-918 407,66
	0,00	
TOIMINTAKATE	-44 670 632,71	-44 751 081,78
Verotulot	23 250 543,57	22 443 844,29
Valtionosuudet	23 465 363,00	23 014 701,00
Rahoitustuotot ja -kulut	1 167 136,20	694 174,97
Korkotuotot	8 160,04	15 922,21
Muut rahoitustuotot	1 767 401,66	1 317 300,23
Korkokulut	-437 484,11	-500 551,70
Muut rahoituskulut	-170 941,39	-138 495,77
VUOSIKATE	3 212 410,06	1 400 638,48
Poistot käyttööm.	-1 624 911,47	-1 504 060,84
Pysyvien vastaav. arvonalenn.	0,00	-502 073,60
Poistot/arvonalentumiset	-1 624 911,47	-2 006 134,44
Satunnaiset erät	0,00	256 058,27
Satunnaiset tuotot	0,00	256 058,27
Satunnaiset kulut	0,00	
TILIKAUDEN TULOS	1 587 498,59	-349 437,69
Poistoeron lisäys -/väh. +	85 466,04	85 466,04
Varausten lisäys -/väh. +		
Rahastojen lisäys -/väh. +		
Tilikauden yli-/alijäämä	1 672 964,63	-263 971,65

Tunnusluvut:	2015	2014
Toimintatuotot/toimintakulut %	10,31	10,02
Vuosikate/poistot %	197,70	69,82
Vuosikate €/as.	431,89	186,95
Asukasmäärä	7438	7492

RAHOITUSLASKELMA

	TP2015	TP2014
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 212 410	1 400 638
Satunnaiset erät	0	256 058
Tulorahoituksen korjauserät	-3 694	-16 975
Toiminnan rahavirta yhteensä	3 208 716	1 639 721
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 884 333	-3 091 834
Rahoitusosuudet investointimenoihin	336 884	331 172
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot	26 908	31 001
Investointien rahavirta netto	-1 520 541	-2 729 661
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 688 175	-1 089 940
Rahoituksen rahavirta		
Svop -rahaston lisäykset - /väh. +	0	0
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	7 323	7 323
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 004 000	3 415 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 131 548	-5 184 751
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-112 753	264 572
Kassalainojen muutos	-1 500 000	3 500 000
Lainakannan muutokset	-2 740 301	1 994 821
Toimeksiantojen varojen muutos	30 024	98 556
Toimeksiantojen pääomien muutos	-16 078	-189 278
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 087	2 587
Saamisten muutos	82 071	82 274
Korottomien pitkä- ja lyhytaik.velkojen muutos	722 997	-1 668 558
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Rahoituksen rahavirta	-1 915 051	327 725
Rahavarojen muutos	-226 875	-762 215
Rahavarojen muutos	226 875	762 215
Rahavarat 31.12.	14 670 598,20	14 897 473,63
Rahavarat 1.1.	14 897 473,63	15 659 689,12

Tunnusluvut :	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v:lta, €	2 019 336	927 930
Investointien tulorahoitus %	207,6	50,7
Lainanhoitokate	0,7	0,3
Kassan riittävyys, pv	93	93
Asukasmäärä	7 438	7492

TASE	31.12.2015	31.12.2014
	euro	euro
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEETTOMAT OIKEUDET	7 034,24	8 910,05
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	248 608,88	217 948,81
* AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	255 643,12	226 858,86
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	4 458 344,49	4 471 098,64
RAKENNUKSET	21 000 866,61	21 662 804,86
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	6 553 252,63	5 222 277,64
KONEET JA KALUSTO	267 866,06	304 730,78
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	53 585,93	53 585,93
ENNAKKOMAKS. JA KESKENER. HANK	664 026,30	1 403 945,32
* AINEELLISET HYÖDYKKEET	32 997 942,02	33 118 443,17
SIJOITUKSET		
OSAKKEET JA OSUUDET	8 744 122,46	8 753 082,46
MUUT LAINASAAMISET	243 096,65	250 419,73
SIJOITETUN VAPAAAN OPO:N RAHASTO	926 400,00	926 400,00
* SIJOITUKSET	9 913 619,11	9 929 902,19
** PYSYVÄT VASTAAVAT	43 167 204,25	43 275 204,22
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	18 466,48	48 823,90

TASE	31.12.2015 euro	31.12.2014 euro
LAHJOITUSRAHAST. ERIT.KATTEET	47 885,18	47 551,86
MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	0,00
** TOIMEKSIANTOJEN VARAT	66 351,66	96 375,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
AINEET JA TARVIKKEET	96 127,71	95 040,41
KESKENERÄISET TUOTTEET	0,00	0,00
VALMIIT TUOTTEET	0,00	0,00
ENNAKKOMAKSUT	0,00	0,00
* VAIHTO-OMAISUUS	96 127,71	95 040,41
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET	147 052,00	147 052,00
MUUT SAAMISET	0,00	0,00
SIIRTOSAAMISET	0,00	0,00
PITKÄAIKAISET SAAMISET	147 052,00	147 052,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET	484 634,79	470 153,70
LAINASAAMISET	65 800,00	0,00
MUUT SAAMISET	390 303,15	560 436,17
SIIRTOSAAMISET	7 781,34	0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET	948 519,28	1 030 589,87
* SAAMISET	1 095 571,28	1 177 641,87
RAHOITUSARVOPAPERIT		

TASE	31.12.2015 euro	31.12.2014 euro
OSAKKEET JA OSUUDET	0,00	0,00
SIJOITUKSET RAHAMARKK. INSTR.	0,00	0,00
MUUT ARVOPAPERIT	14 582 019,73	14 308 220,30
* RAHOITUSARVOPAPERIT	14 582 019,73	14 308 220,30
RAHAT JA PANKKISAAMISET		
* RAHAT JA PANKKISAAMISET	88 578,47	589 253,33
** VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 862 297,19	16 170 155,91
VASTAAVAA	59 095 853,10	59 541 735,89
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
* PERUSPÄÄOMA	-21 432 825,62	-21 432 825,62
* ARVONKOROTUSRAHASTO	-1 125 225,68	-1 125 225,68
* MUUT OMAT RAHASTOT	-100 910,09	-100 910,09
* ED. TILIKAUSIEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	1 674 909,32	1 410 937,67
* TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-1 672 964,63	263 971,65
** OMA PÄÄOMA	-22 657 016,70	-20 984 052,07
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO	-2 376 686,25	-2 462 152,29
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0,00
** POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUK.	-2 376 686,25	-2 462 152,29

TASE	31.12.2015	31.12.2014
	euro	euro
PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
** PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	-2 380,07	-6 963,72
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	-229 916,18	-241 410,17
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0,00	0,00
** TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-232 296,25	-248 373,89
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
LAINAT RAHOITUS- JA VAK.LAITOKSILTA	-20 835 286,00	-21 962 834,00
MUUT VELAT	-1 340,00	-1 340,00
* PITKÄAIKAINEN	-20 836 626,00	-21 964 174,00
LYHYTAIKAINEN		
LAINAT RAHOITUS- JA VAK.LAITOKSILTA	-9 071 998,00	-10 684 751,00
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	0,00	0,00
SAADUT ENNAKOT	-89 074,45	-92 553,95
OSTOVELAT	-2 424 999,85	-1 613 548,55
MUUT VELAT	-412 933,39	-423 293,92
SIIRTOVELAT	-994 222,21	-1 068 836,22
* LYHYTAIKAINEN	-12 993 227,90	-13 882 983,64
** VIERAS PÄÄOMA	-33 829 853,90	-35 847 157,64
VASTATTAVAA	-59 095 853,10	-59 541 735,89

Taseen tunnusluvut:

	2015	2014
Omavaraisuusaste %	42,4	39,4
Suhteellinen velkaantuneisuus %	65,2	70,9
Kertynyt yli-/alijäämä 1000 €	-2	-1 675
Kertynyt yli-/alijäämä €/as.	-0,3	-223,6
Lainat €/as.	4 021	4 358
Lainakanta 31.12. 1000 €	29 907	32 648
Lainasaamiset 31.12. 1000 €	243	250
Asukasmäärä	7438	7492

KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	TP 2015		TP 2014		MENOT	TP 2015		TP 2014	
	milj.eur	%	milj.eur	%		milj.eur	%	milj.eur	%
Varsinainen toiminta					Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	5,133	0,0	4,984	8,4	Toimintakulut	49,804	0,0	49,736	84,0
Verotulot	23,251	0,0	22,444	37,7	- Valm. omaan käyttöön				
Valtionosuudet	23,465	0,0	23,015	38,6					
Korkotuotot	0,008	0,0	0,016	0,0	Korkokulut	0,437	0,0	0,501	0,9
Muut rahoitustuotot	1,767	0,0	1,317	2,2	Muut rahoituskulut	0,171	0,0	0,138	0,2
Satunnaiset tuotot	0,000	0,0	0,256	0,4	Satunnaiset kulut				
Tulorah.korj.erät					Tulorah.korj.erät				
- Käyttöom.myyntivoitot	0,006				"+/- Pakoll.var.muutos				
Investoinnit					- Käyttöom.myyntitappiot	0,003	0,0	0,017	0,0
Rahoitusos.inv.menoihin	0,337	0,0	0,331	0,6	Investoinnit				
Käyttöom.myyntitulot	0,027	0,0	0,031	0,1	Käyttöom.investoinnit	1,884	0,0	3,092	5,3
Rahoitustoiminta					Rahoitustoiminta				
Svop -rahasto vähennykset					Svop -rahasto lisäykset				
Antolainojen väh.	0,007	0,0	0,007	0,0	Antolainasaam.lisäykset				
Pitkäaik.lainojen lisäys	4,004	0,0	3,415	5,7	Pitkäaik.lainojen väh.	5,132	0,0	5,185	8,8
Lyhytaik.lain.lisäys	0,000	0,0	0,265	0,4	Lyhytaik.lainojen väh.	0,113			
Kassalainojen muutos	0,000	0,0	3,500	5,9	Kassalainojen muutos	1,500			
Oman pääoman lisäykset					Oman pääoman väh.				
Kokonaistulot yhteensä	58,006	0,0	59,581	100,1	Kokonaismenot yhteensä	59,044	0,0	58,669	99,2
Kokonaistulojen ja menojen erotus:	-1,04		0,91						
Rahoituslaskelmasta:									
Muut maksuvalmiuden muutokset	-0,82		1,67						
Kassavarojen muutos	-0,23		-0,76						
	-1,04		0,91						

Konsernin tuloslaskelma

	v.2015	v.2014
Toimintatuotot	44 549 174	47 770 174
Toimintakulut	-86 666 682	-90 615 040
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta	14 720	
Toimintakate	-42 102 788	-42 844 866
Verotulot	23 150 589	22 357 091
Valtionosuudet	23 465 363	23 014 701
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	26 064	50 403
Muut rahoitustuotot	2 104 051	1 490 352
Korkokulut	-606 725	-693 017
Muut rahoituskulut	-166 406	-138 173
Vuosikate	5 870 148	3 236 491
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunn.mukaiset poistot	-3 523 880	-3 517 200
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	110 304
Arvonalentumiset	0	-502 074
Satunnaiset erät	0	594 052
Tilikauden tulos	2 346 268	-78 427
Tilinpäätössiirrot	167 319	162 674
Tilikauden verot	-138 152	
Laskennalliset verot	-99	
Vähemmistöosuudet	-167 313	-124 941
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	2 208 023	-40 694

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

	2015	2014
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	51,4	52,7
Vuosikate/Poistot, %	166,6	80,5
Vuosikate, €/as.	789	432
Asukasmäärä	7438	7492

Konsernin rahoituslaskelma

	2015	2014
Toiminnan rahavirata		
Vuosikate+/-	5 867 534	3 236 490
Satunnaiset erät	0	594 052
Tilikauden verot	-138 153	
Tulorahoituksen korjaukset	-58 460	133 606
	5 670 921	3 964 148
Investointien rahavirta		
Investointimenot-	-3 232 023	-4 981 428
Rahoitusosuudet+	416 688	385 327
Pysyv.vast.luovutus+	62 505	112 857
Toiminnan ja invest.rahavirta yht.	2 918 091	-519 096
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutos		
Lisäykset - /Vähennykset+	50 515	458 129
Lainakannan muutos	-3 409 722	1 684 007
Pa lainojen vähennys-	-5 754 417	-5 861 378
Pa lainojen lisäys+	4 042 650	3 891 304
Ly lainojen muutos	-1 697 955	3 654 081
Oman pääoman muutokset		
Sijoitetun vapaan oman po:n lisäys	-149 889	-403 442
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	14 837	-88 657
Sijoitusten lisäys-Väh.+	-712 561	-169 067
Vaihto-omaisuuden muutos	96 303	-29 452
Saamisten muutokset	1 068 428	2 350 413
Korottomien velkojen muutokset	689 629	-4 155 751
Rahoituksen rahavirta yht.	-2 352 460	-353 820
Rahavarojen muutos	565 631	-872 916
Rahavarojen muutos	565 631	-872 916
Rahat 31.12.	20 714 558	20 170 476
Rahat 1.1.	-20 148 927	-21 043 392

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut

	2015	2014
Toiminnan ja invest.rahavirta ja sen kertymä, €	5 899 014	6 392 767
Investointien tulorahoitus, %	208,5	70,4
Lainanhoitokate	1,0	0,6
Kassan riittävyys, pv	78	72
Asukasmäärä	7438	7492

Konsernitase

	v.2015	v.2014	Ero
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet:			
Aineettomat oikeudet	512 815	485 983	26 832
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	512 815	485 983	26 832
Aineelliset hyödykkeet:			
Maa- ja vesialueet	4 959 972	4 976 182	-16 210
Rakennukset	36 966 959	37 912 122	-945 163
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 666 185	5 342 478	1 323 707
Koneet ja kalusto	2 957 931	3 283 354	-325 423
Muut aineelliset hyödykkeet	2 014 513	1 998 174	16 339
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	1 061 359	1 777 166	-715 807
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	54 626 919	55 289 476	-662 557
Sijoitukset:			
Osakkuusyhtiöosuudet	1 817 778	1 804 983	12 795
Muut osakkeet ja osuudet	2 726 905	2 012 682	714 223
Muut lainasaamiset	204 957	212 280	-7 323
Muut saamiset	178 066	177 807	259
Sijoitukset yhteensä	4 927 706	4 207 752	719 954
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Toimeksiantojen varat	220 563	251 310	-30 747
Toimeksiantojen varat yhteensä	220 563	251 310	-30 747
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	666 115	754 307	-88 192
Vaihto-omaisuus yhteensä	666 115	754 307	-88 192
SAAMISET			
Pitkäaikaiset saamiset	308 610	351 802	-43 192
Lyhytaikaiset saamiset	4 500 458	5 973 337	-1 472 879
Saamiset yhteensä	4 809 068	6 325 139	-1 516 071
Rahoitusarvopaperit	16 074 433	15 732 399	342 034
Rahat ja pankkisaamiset	4 640 125	4 438 076	202 049
VASTAAVAA YHTEENSÄ	86 477 744	87 484 442	-1 006 698

VASTATTAVAA	v.2015	v.2014	Ero
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	21 432 826	21 432 826	0
Arvonkorotusrahasto	1 503 584	1 480 843	22 741
Muut omat rahastot	2 897 652	3 072 307	-174 655
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	3 592 382	-812 461	4 404 843
Tilikauden yli-/alijäämä	2 208 023	-40 693	2 248 716
Oma pääoma yhteensä	31 634 467	25 132 822	6 501 645
VÄHEMMISTÖOSUUDET	2 115 868	1 961 569	154 299
POISTOERO JA VAP.EHT.VARAUKSET			
Poistoero	0	4 401 608	-4 401 608
Vapaaehtoiset varaukset	0	140 533	-140 533
Poistoero ja vapaaeht.varaukset yhteensä	0	4 542 141	-4 542 141
PAKOLLISET VARAUKSET			
Eläkevaraukset			
Muut pakolliset varaukset	414 638	443 592	-28 954
Pakolliset varaukset yhteensä	414 638	443 592	-28 954
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Toimeksiantojen pääomat	392 241	413 550	-21 309
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	28 717 747	30 459 915	-1 742 168
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 649 565	2 639 570	9 995
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	10 060 008	11 691 411	-1 631 403
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	10 493 210	10 199 872	293 338
Vieras pääoma yhteensä	51 920 530	54 990 768	-3 070 238
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	86 477 744	87 484 442	-1 006 698

Konsernitaseen tunnusluvut:

	2015	2014
Omavaraisuusaste %	39,1	36,2
Suhteellinen velkaantuneisuus %	56,7	58,9
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1000 €	2 434	-853
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) €/as.	327	-144
Konsernin lainat €/as.	5 213	5 626
Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	38 778	42 151
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000 €	205	212
Kaupungin asukasmäärä	7438	7492

Arvostus ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Jodannaissopimusten käsittely

Kaupunki on tehnyt johdannaisten yleissopimuksen Pohjolan, Nordean ja Kuntarahoituksen kanssa. Yleissopimukset ovat voimassa toistaiseksi. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon tai korkolattiaan ja korkokattoon. Kuntarahoituksen kanssa on tehty ns. tasesuojaus 8 m€:n lainasalkulle ja se on voimassa vuoteen 2017. Lisäksi Kuntarahoituksen kanssa on tehty erillinen 10 vuoden korkosuojaus koronvaihtosopimuksella joka on voimassa vuoteen 2023.

Haapajärven kaupungin LEI –tunnus on rekisteröity Patentti- ja rekisterihallituksessa 1.2.2014. Haapajärven kaupungin ja Pohjola Pankin välisissä OTC –johdannaisissa EMIR –ilmoitusvelvollisuuden hoitaa kaupungin puolesta Pohjola Pankki sekä Haapajärven kaupungin ja Kuntarahoituksen välisissä OTC –johdannaisissa EMIR –ilmoitusvelvollisuuden hoitaa kaupungin puolesta Kuntarahoitus.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperusteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Haapajärven kaupungin konsernitaseeseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöjen taseet rivi riviltä 100 %, sekä kaikki kuntayhtymät omistusprosentin mukaisessa suhteessa.

Konsernituloslaskelman esittämistavan muutos

Konserniyhteisöjen tuloverot elinkeinotoiminnasta on tilikauden tilinpäätöksessä esitetty omana eränään tuloslaskelmassa ennen tilikauden ylijäämä –riviä. Aiemmin tuloverot on esitetty muissa toimintakuluissa. Vertailutietoihin ei ko. muutosta ole tehty.

Konsernitaseen esittämistavan muutos

Poistoero- ja vapaaehtoiset varaukset on esitetty tilikauden yli-/alijäämävillillä ja edellisten tilikausien yli-/alijäämä rivillä. Aiemmin ne on esitetty omana rivinään Poistoero- ja vapaaehtoiset varaukset. Vertailutietoihin ei ko. muutosta ole tehty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja konserniyhtiöiden välinen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomene- telmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöiden keskinäiset tulot ja menot sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöiden ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt keskinäiset tulot ja menot sekä saamiset ja velat on vähennetty. Käyttöomaisuuteen ei liity sisäisiä katteita.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Alipariarvo

Haapajärven Keilahalli Oy:n tytäryhtiöosuuden hankintameno on arvon alentamisesta johtuen pienempi kuin yhtiön osakepääoma. Haapajärven Vesi Oy:n osakepääoman hankintahinta on alhaisempi kuin osakepääoma. Jokilaaksojen Koulutus Ky:n (JEDU) kuntayhtymäosuus on fuusioitumisesta johtuen pienempi kuin peruspääoma. Pohjois-Pohjanmaan liiton, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ja Jokilaaksojen musiikkiopiston kuntayhtymäosuudet ovat pienemmät kuin peruspääomat. Näistä syntyvä alipariarvo on lisätty konsernissa edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

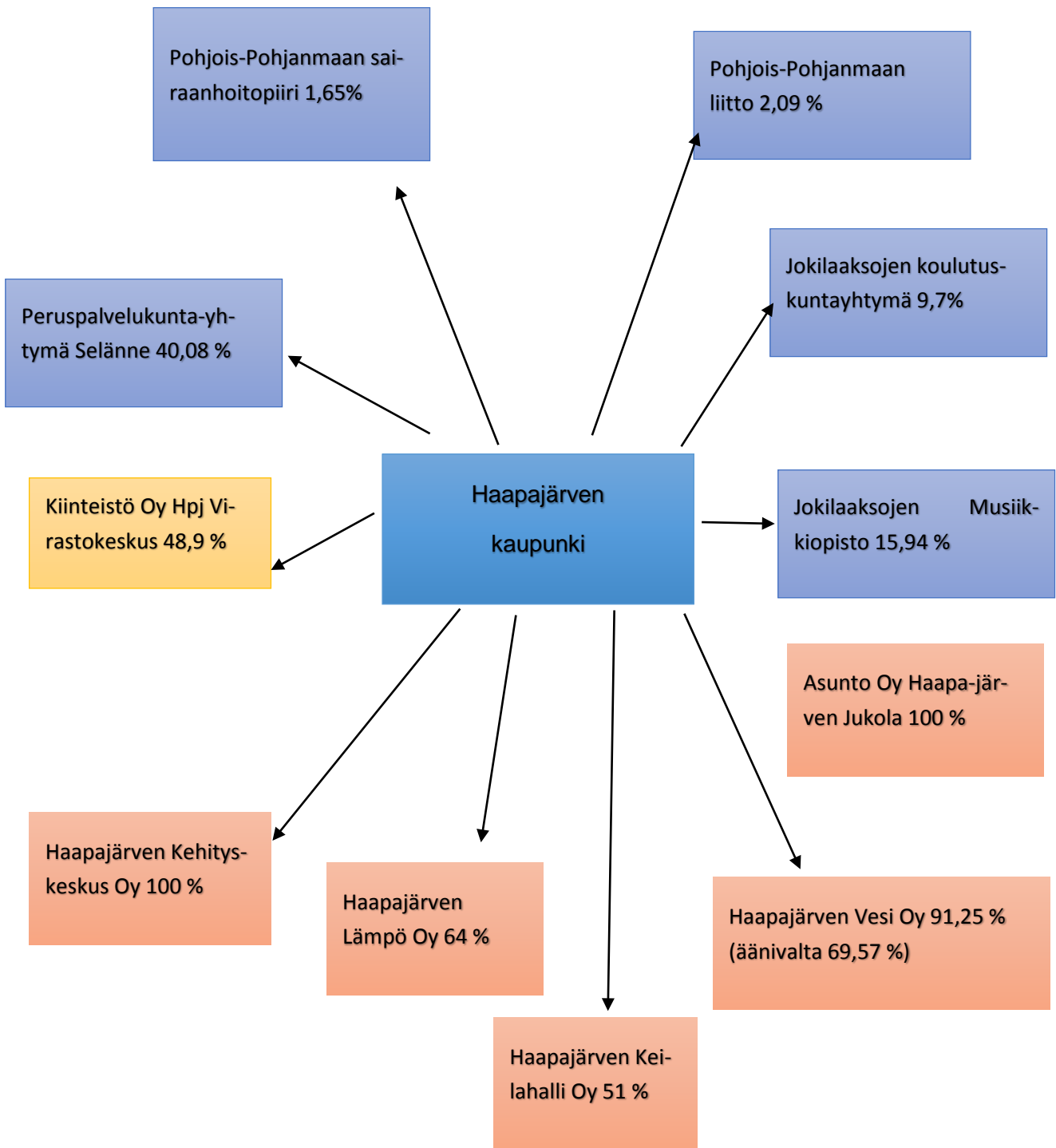
Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratulojen, Asunto Oy Jukolan ja Keilahalli Oy:n sumupoistojen ja menojäämäpoistojen erotus on vähennetty rakennusten ja koneitten arvosta. Näiden poistojen vaikutus näkyy myös edellisten vuosien tuloksessa ja tilikauden tuloksessa. Eliminointi- ja sumupoistokirjauksista on tehty erilliset tositteet.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhtiön osakepääoma ja rahastot on merkitty konsernitaseeseen hankintamenona osakkuusyhtiö- osuuksissa, jota on oikaistu muun oman pääoman erillä, joitten vaikutus omaan pääomaan on – 50.933,99 €

Haapajärven kaupunkikonserniin kuuluvat yhteisöt

 Tytäryhteisö = yhdistely pariarvo-menettelyn mukaan

 Kuntayhtymä = yhdistely suhteellisen omistuosuuksien mukaan

 Osakkuusyhteisö = yhdistely pääomaosuus-menettelyn mukaan

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni	Konserni	Kaupunki	Kaupunki
	V.2015	v.2014	v.2015	v.2014
Yleishallinto	476 128	492 904	256 771	266 955
Sosiaali- ja terveystoimi	29 309 539	34 035 170		
Opetus- ja kulttuuritoimi	3 091 260	3 192 242	2 272 418	2 347 125
Yhdyskuntapalvelut	8 412 580	8 040 211	2 604 019	2 370 161
Muut palvelut	10 727	12 156		
Yhteensä	41 300 234	45 772 683	5 133 208	4 984 241

Verotulojen erittely		v.2015	v.2014
Kunnan tulovero		20 054 938	19 349 815
Osuus yhteisöveron tuotosta		1 353 257	1 230 247
Kiinteistövero		1 842 349	1 863 783
Muut verotulot			
Verotulot yhteensä		23 250 544	22 443 844

Valtionosuuksien erittely	v.2015	v.2014	v.2015	v.2014
Kunnan peruspalvelujen valtionos.			23 428 313	23 195 765
Siitä: Verotuloihin perustuva tasaus			6 504 964	5 908 355
Järjestelmämuutoksen tasaus				-113 460
Opetus- ja kultt.toimenrahoituslain mukainen rahoitus			37 050	-181 064
Harkinnanvarainen valt.osuus			0	0
Yksikköhintarahoit. valt.os. JEDU	3 248 939	3 196 005		
Valtionosuudet yhteensä	3 248 939	3 196 005	23 465 363	23 014 701

POISTOSUUNNITELMA

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kaupungin tilinpäätöksessä:

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

PYSYVÄT VASTAAVAT	Poistoaika	Poisto %	
Aineettomat hyödykkeet			
* Aineettomat oikeudet	5 v.	20 %	tasapoisto
* Tietokoneohjelmistot	5 v.	20 %	tasapoisto
* Muut pitkävaikutteiset menot	5 v.	20 %	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset			
* Asuinrakennukset	30 v.	3,5 %	tasapoisto
* Hallinto- ja laitosrakennukset	20 v.	5 %	tasapoisto
* Muut rakennukset	20 v.	5 %	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
* Maa- ja vesirakenteet	15 v.	6,7 %	tasapoisto
* Johtoverkostot ja -laitteet	20 v.	5 %	tasapoisto
* Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10 v.	10 %	tasapoisto
Koneet ja kalusto			
* Kuljetusvälineet (autot)	5 v.	20 %	tasapoisto
* Muut kuljetusvälineet	5 v.	20 %	tasapoisto
* Raskaat koneet ja pelastusautot	10 v.	10 %	tasapoisto
* Muut koneet ja kalustot	3 v.	33,3 %	tasapoisto

Poistosuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 10.12.2012 § 80 ja se on voimassa vuoden 2013 alusta investoinneista tehtäviin poistoihin. Sitä ennen tehtyihin investointeihin käytetään 3.10.2011 § 51 hyväksyttyä poistosuunnitelmaa.

Käyttöomaisuuskirjanpitoon aktivoidaan aineellisen ja aineettoman omaisuuden hankintameno, joka on yli 10.000 euroa. Hyödyke, joka koostuu useasta eri komponentista ja joiden yhteenlaskettu hankintameno ylittää 10.000 euroa aktivoidaan käyttöomaisuuskirjanpitoon.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, kirjataan vuosikuluksi käyttöönottotilikaudelle. Näistä pidetään kuitenkin erillistä irtaimistoluetteloa.

Pakollisten varausten muutokset

	Konserni v.2015	Konserni v.2014
Eläkevastuu 1.1.	0	0
Vähennys tilikaudella		
Lisäys		
Eläkevastuu 31.12.	0	0
Potilasvak.maksuvastuu 1.1.	443 592	264 681
Lisäys tilikaudella	0	178 911
Vähennys tilikaudella	-28 954	
Potilasvak.maksuvastuu 31.12.	414 638	443 592
Tilitettävä hammaslääketieteen erityisvaltionosuus 1.1.	0	0
Lisäys		
Vähennys tilikaudella		
Vastuu 31.12	0	0
Lakisäät.tapaturmavak.jälkijaks.1.1.	0	
Lisäys/vähennys		
Vastuu 31.12.	0	0
Varaus ohjelmakauden vastuista	0	
Lisäys		
Vähennys	0	
Muut pakolliset varaukset 31.12.		
Pakolliset varaukset yht.	414 638	443 592

MUIHIN RAHOITUSTUOTTOIHIN SISÄLTYVÄT KÄYTTÖOMAISUUDEN
MYYNTIVOITOT JA ARVONKOTOTUKSET

	v.2015	v.2014
Myyntivoitot		
Pohjola Varainhoito sijoitukset	399 658,93	490 062,58
Evli sijoitukset	478 974,60	169 743,61
Alfred Berg sijoitukset	720 137,27	486 499,60
Yhteensä	1 598 770,80	1 146 305,79
Arvon alentumisten palautukset		
Pohjola Varainhoito sijoitukset	2 802,49	40 485,42
Evli sijoitukset	17 575,73	18 065,91
Alfred Berg sijoitukset	22 010,74	19 102,33
Yhteensä	42 388,96	77 653,66

MUIHIN RAHOITUSKULUIHIN SISÄLTYVÄT KÄYTTÖOMAISUUDEN
MYYNTITAPPIOT JA ARVONALENTUMISET

	v.2015	v.2014
Myyntitappiot		
Pohjola Varainhoito sijoitukset	1 720,31	49 135,36
Evli sijoitukset	7 222,80	5 132,06
Alfred Berg sijoitukset	51 887,89	18 435,91
Yhteensä	60 831,00	72 703,33
Arvon alentumiset		
Pohjola Varainhoito sijoitukset	23 520,35	2 802,49
Evli sijoitukset	13 152,82	17 575,73
Alfred Berg sijoitukset	18 868,55	22 010,74
Yhteensä	55 541,72	42 388,96

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot/-voitot

	Konserni v.2015	Konserni v.2014	Kunta v.2015	Kunta v.2014
Muut toimintatuotot/-kulut				
Kiinteistön myyntivoitto/-tappiot				
Myyntitappio / maa-alueet	-2 683	-1 921	-2 683	-1 921
Myyntitappio/rakennukset				
Myyntitappio/ pysyvät vastaavat				
Myyntivoitto/maa-alueet	5 337	22 181	5 337	18 896
Myyntivoitto/maa- ja vesirakenteet				
Myyntivoitto/koneet ja kalustot				
Myyntivoitto/pysyvät vastaavat	1 040		1 040	
Yhteensä	3 694	20 260	3 694	16 975

Erittely poistoeron muutoksesta

	Konserni v.2015	Konserni v.2014	Kunta v.2015	Kunta v.2014
Investointivarausten poistoero väh.	139 154	163 412	85 466	85 466
Investointivarausten poistoero lis.	-5 929	-108 493		
Suunitelmapoistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus				
Yhteensä	133 225	54 919	85 466	85 466

Käyttöomaisuuden muutokset v. 2015													
Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet							Käyttöomais.	Käyttöomais.		
	Tietok.ohj.	Muut pitkäv.m	Yhteensä	Maa- ja vesial.	Rakennukset	Kiint.rak.jalaitt.	Koneet/kalusto	Muut ain.h.	Kesk.er.hank.	Yhteensä	Yht. v. 2015	Yht. v. 2014	
Poist.hank.meno 01.01.	8 910	217 949	226 859	4 471 099	21 662 805	5 222 278	304 731	53 586	1 403 945	33 118 443	33 345 302	32 119 300	
Lisäykset tilik.		133 184	133 184	1 500	286 888	1 771 678	94 117		1 988 652	4 142 836	4 276 020	4 738 043	
Rahoitusos.tilik.									-270 000	-270 000	-270 000	-331 172	
Vähenn.tilik.				-14 254					-2 458 571	-2 472 825	-2 472 825	-1 676 807	
Siirrot erien välillä			0							0	0	0	
Tilikauden poisto	-1 876	-102 524	-104 400		-948 827	-440 703	-130 982			-1 520 512	-1 624 911	-1 504 061	
Liittymismaksut										0	0	0	
Arvonkorotukset											0	0	
Poist.hank.meno 31.12.	7 034	248 609	255 643	4 458 344	21 000 867	6 553 253	267 866	53 586	664 026	32 997 942	33 253 585	33 345 303	
Maa- ja vesialueet erittely v. 2015									Konserni	Konserni	Kunta	Kunta	
									v.2015	v.2014	v.2015	v.2014	
Maa- ja vesialueet													
Kiinteistöjen liittymismaksut									272 420	185 533	135 000	135 000	
Muut maa- ja vesialueet									4 687 552	5 323 977	4 323 344	4 336 099	
Maa- ja vesialueet yhteensä									4 959 972	5 509 510	4 458 344	4 471 099	
Pysyvien vastaavien sijoitukset v. 2015													
Osakkeet ja osuudet						Laina- ja muut saamiset							
	Osakkeet	Osakkeet	Kunta-	Muut		Lainasaam.	Lainasaam.	Sijoitetun			Sijoitukset	Sijoitukset	
	tytäryht.	omistusyht.	yhtymä	osakkeet		konserni-	muut	omanpo:n			yht.	yht.	
	yht.	yht.	osuudet	ja osuudet	Yhteensä	yhteisöt		rahastos.	Yhteensä		v.2015	v.2014	
Poistam.hank.hinta 01.01.	3 077 249	1 242 739	3 890 669	542 425	8 753 082	83 443	166 976	926 400	1 176 820	9 929 902	12 962 577		
Lisäykset					0				0	0	16 574		
Vähennykset	-8 960				-8 960	-7 323			-7 323	-16 283	-3 049 249		
Hankintameno 31.12.	3 068 289	1 242 739	3 890 669	542 425	8 744 122	76 120	166 976	926 400	1 169 497	9 913 619	9 929 902		
Arvonlenn.tilikaudella													
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 068 289	1 242 739	3 890 669	542 425	8 744 122	76 120	166 976	926 400	1 169 497	9 913 619	9 929 902		

Haapajärven kaupungin tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt v.2015

	Kotipaikka	Kunnan omistusos. %	Konsernin omistusos. %	Kuntakonsernin osuus (1000€)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik.voistosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiint Oy Hpj Vuokratalot Oy	Haapajärvi	100	100	1436	6927	45
Hpj Kehityskeskus Oy	Haapajärvi	100	100	1670	296	-53
As Oy Hpj Jukola	Haapajärvi	100	100	394	271	0
Haapajärven Vesi Oy**	Haapajärvi	91,25	91,25	2728	781	106
Hpj Lämpö Oy	Haapajärvi	64	64	3214	1741	278
Hpj Keilahalli Oy	Haapajärvi	51	51	25	4	0
**äänivalta 69,57 %						
Kuntayhtymät						
Ppky Selänne	Haapajärvi	40,08	40,08	8	4124	0
Jokilaaksojen koulutus ky	Nivala	9,7	9,7	3695	4451	-52
Pohj.-Pohj.Sairaanhoitop.ky	Oulu	1,65	1,65	2484	3460	133
Jokilaaksojen Musiikkiop.	Nivala	15,94	15,94	4	30	0
Pohj.-Pohj.Liitto ky	Oulu	2,09	2,09	24	24	5
Osakkuusyhteisöt						
Kiint Oy Hpj Virastokeskus	Haapajärvi	48,9	48,9	1192	63	3

Haapajärven kaupungin muut osakkeet ja osuudet v.2015:

	v.2015	v.2014
Muut osakkeet		
Jokilaaksojen Eläinklinikka Oy	1 681,88	1 681,88
Jokilaaksojen Jäähalli Oy	8 409,40	8 409,40
Vesikolmio	285 000,00	285 000,00
As.Oy Reissinpelto	10 123,57	10 123,57
Jokilaaksojen Jäte Oy	67 443,36	67 443,36
Pohjanm.Verkkopalvelut	10 760,00	10 760,00
Kuntein Palvelukeskus KPK ICT Oy	7 638,00	7 638,00
Muut osakkeet yhteensä	391 056,21	391 056,21
Muut osuudet		
Jokilaakson Rahasto I ky	151 369,13	151 369,13

Saamisten erittely

	v.2015		v.2014	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	147 052	14 120	147 052	19 247
Lainasaamiset	39 505	0	39 505	
Yhteensä	186 557	14 120	186 557	19 247
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		165 362		125 469
Muut saamiset		23 902		
Yhteensä		189 264		125 469
Saamiset osakkuus sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Lainasaamiset	36 615		43 938	
Muut saamiset				
Yhteensä	36 615		43 938	
Saamiset yhteensä	223 172	203 384	230 495	144 716

Svop -rahasto	v.2015	v.2014
	926 400	926 400

	Konserni		Kunta	
	v.2015	v.2014	v.2015	v.2014
Siirtosaamiin sisält.oleelliset erät				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset:				
Tasausrahastol.	48 388	42 514	5 280	5 357
Työterv.huollon korv.	107 373	89 362	77 714	58 040
EU-tuet	31 530	226 689	0	180 000
Verosaamiset				
Ennakkomaksut				
Valtionosuussaamiset	37 636	115 104	37 636	115 104
Muut siirtosaamiset	543 309	268 802	173 550	54 787
Yhteensä lyhytaikaiset siirtosaamiset	768 236	742 471	294 180	413 288
Siirtosaamiset yhteensä	768 236	742 471	294 180	413 288

	Konserni		Kunta	
	v.2015	v.2014	v.2015	v.2014
Siirtovelkoihin sisält. olennaiset erät				
Lyhytaikaiset:				
Lomapalkkojen ja henkil.men. jaksotus	3 783 180	3 967 996	836 755	928 028
Korkojaksotus	44 673	49 981	43 770	48 486
Vakuutusmaksujaksotus	6 684	7 509		
Potilasvakuutusvelka	70 039	64 995		
Palkkajaksotukset	180 237	160 652	89 473	77 254
Eläkemaksuennakkovelka	64 966	59 428		
Tasausrahastovelka	43 109	37 157		
Tuloennakot	129 118	136 811	89 074	92 554
Muut siirtovelat	638 048	351 824	24 224	15 068
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 960 054	4 836 353	1 083 296	1 161 390
Siirtovelat yhteensä	4 960 054	4 836 353	1 083 296	1 161 390

	v.2015	v.2014
	Rahoitusarvopaperit	
Pohjola Varainhoito Oy		
Jälleenhankintahinta	5 733 943,49	5 841 171,54
Kirjanpitoarvo	5 371 065,31	5 407 617,14
Erotus	362 878,18	433 554,40
Evli		
Jälleenhankintahina	4 116 698,79	4 305 073,21
Kirjanpitoarvo	3 828 838,76	3 689 878,63
Erotus	287 860,03	615 194,58
Alfred Berg		
Jälleenhankintahinta	5 727 126,18	6 060 382,88
Kirjanpitoarvo	5 382 115,66	5 210 724,53
Erotus	345 010,52	849 658,35
Rahoitusarvopaperit yhteensä		
Jälleenhankintahinta	15 577 768,46	16 206 627,63
Kirjanpitoarvo	14 582 019,73	14 308 220,30
Erotus	995 748,73	1 898 407,33

Oman pääoman erittely	Konserni 2015	Konserni 2014	Kunta 2015	Kunta 2 014
Peruspääoma 1.1.	21 432 826	21 432 826	21 432 826	21 432 826
Fuusiosta johtuva muutos Omistusos.johtuva muutos Peruspääoma 31.12.	21 432 826	21 432 826	21 432 826	21 432 826
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 503 584	1 480 843	1 125 226	1 125 226
Fuusiosta johtuva muutos Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 503 584	1 480 843	1 125 226	1 125 226
Muut omat rahastot 1.1.	2 895 617	3 076 373	100 910	100 910
Fuusiosta johtuva muutos		0		
Siirrot rahastoon	11 395	10 897		
siirrot rahastosta	-9 360	-14 962		
Muut omat rahastot 31.12.	2 897 652	3 072 308	100 910	100 910
Edell.tilik.yli-/alijäämä 1.1.	378 457	-810 107	-1 674 909	-1 410 938
Omista osakk.maksettu määrä	-152 355	-2 355		
Siirrot rahastoon				
Elimin.ero 2012 tilik.tulos				
Edell.tilik.yli-/alijäämä 31.12.	226 102	-812 462	-1 674 909	-1 410 938
Tilikauden yli-/alijäämä	2 208 023	-40 694	1 672 965	-263 972
Oma pääoma yhteensä	28 268 187	25 132 821	22 657 017	20 984 052

Elinkeinojen ja kaupunginpalveluiden investointi ja kehittämisrahasto:

Pääoma 01.01.
Muutokset vuoden aikana
Pääoma 31.12.

Arvonkorotusrahasto:

Pääoma 01.01.
Muutokset vuoden aikana
Pääoma 31.12.

	2 015	2 014
	100 910	100 910
	0	0
	100 910	100 910
	1 125 226	1 125 226
	1 125 226	1 125 226

MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄ VIERAS PÄÄOMA

Lainan antaja

	Lainan numero	v.2015	v.2014
Kuntarahoitus	14624/10	0	100 000
"	14914/10	0	180 000
"	15426/11	357 901	715 795
"	16198/12	1 591 583	1 989 477
"	16973/13	988 500	1 318 000
"	17077/13	621 300	828 400
"	17605/14	1 366 000	1 707 500
"	17739/15	535 950	
"	18068/15	1 406 500	
Yhteensä		6 867 734	6 839 172
Konserni			
Haapajärven kaupunki		6 867 734	6 839 172
Kehityskeskus Oy		104 212	104 212
Kiint.Oy Hpj.Vuokratalot Oy		4 922 226	5 067 798
As.Oy Jukola		195 000	210 000
Haapajärven Vesi Oy		147 052	147 052
Yht.		12 236 224	12 368 234

VIERAS PÄÄOMA

	v.2015		v.2014	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		41 593		50 731
Muut velat				
Yhteensä				
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		1 679 662		715 194
Siirtovelat		0		6 362
Yhteensä				
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Ostovelat		4 404		5 337
Yhteensä				
Vieras pääoma yhteensä		1 725 659		777 624

Sekkilimiitti

Sekkilimiitti 31.12.

Suomenselän Osuuspankki
Nordea
Danske Bank
Reisjärven Osuuspankki

	v.2015	v.2014
	100 000	100 000,00
	0	0,00
	0	0,00
	0	0,00
Sekkilimiitti yht.	100 000	100 000,00

Muiden velkojen erittely

Pitkäaikaiset

Muut velat/Liittymismaksut
Liittymismaksut

Lyhytaikaiset

Muut velat

Yhteensä

Konserni v.2015	v.2014	Kunta v.2015	v.2014
2 913 425	2 959 217	1 340	1 340
1 807 735	1 779 596		
1 441 433	1 501 929	412 933	423 294
4 354 858	4 461 146	414 273	424 634

Elatustukien takautumissaatavat

Kunnan takautumissaatava 01.01.
Perinnästä poistettu
Tilitetty
Kunnan takautumissaatava 31.12.
Kirjattu muihin saamisiin

	v.2015	v.2014
	0,00	4 786,18
	0,00	4 786,18
Kunnan takautumissaatava 31.12.	0,00	0,00
	0,00	0,00

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni v.2015	Konserni v.2014	Kunta v.2015	Kunta v.2014
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 067 629	5 409 666		
Lainat julkisyhteisöiltä	2 292 901	2 475 681		
Annetut pantit	365 000	305 000		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	14 291 306	14 304 506		
Muut vakuudet	607 897	859 684		

Vastuusitoumukset				
	Konserni v.2015	Konserni v.2014	Kunta v.2015	Kunta v.2014
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	5 552 356	8 052 355	5 552 356	8 052 355
Jäljellä oleva pääoma	3 714 398	3 972 258	3 714 398	3 972 258
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	6 037 270	3 490 569	6 037 270	3 597 969
Jäljellä oleva pääoma	3 130 976	2 505 163	3 130 976	2 332 264

Takausvastuitten vastavakuudeksi saadut panttikirjat				
Saadut panttikirjat yht.	2 550 000	2 550 000	2 550 000	2 550 000

Saadut vakuudet				
Vastatalletukset rakennusurakoista	91 651	180 948	91 651	11 386
Yhteensä	91 651	180 948	91 651	11 386

Leasingvastuut				
	Konserni v.2015	Konserni v.2014	Kunta v.2015	Kunta v.2014
Seuraavalla tilik.maks.	128 909	119 023	107 977	95 444
Myöhemmin maks.	181 826	146 176	149 161	111 838
Yhteensä	310 735	265 199	257 138	207 282

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista			v.2015	v.2014
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			35 666 597	34 754 294
Kunnan osuus takauskesk. kattamattomista takausvastuista 31.12.				
Kunnan mahdollista vatuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12			25 416	24 028

Muut taloudelliset vastuut				
	Konserni v.2015	Konserni v.2014	Kunta v.2015	Kunta v.2014
Vuokravastuut	65 925	80 459	0	0
Muut vastuut	60 966	100 824	0	40 000
Takausvastuut	1 684 447	2 201 816	1 684 447	2 201 816
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 119 969	1 104 346	576 029	588 979
Yhteensä	2 931 307	3 487 445	2 260 476	2 830 795

**PYSYVIIN VASTAAVIIN SISÄLTYVIÄ AKTIVOITUJA PITKÄVAIKUTTEISIA
YMPÄRISTÖMENOJA**

	v.2015	v.2014
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Hallakankaan jätevesijärjestelmä		10 708
Rantapolku	122 969	
Yhteensä	122 969	10 708
Keskeneräiset hankkeet		
Asemakaavamuutos/suunnittelu	11 299	
Osayleiskaava	16 242	16 242
Konikujan teollisuusalueen asemakaava	19 067	14 465
Rantapolku		71 423
Oksavan maankäyttösuunnitelma		
Yhteensä	46 608	102 130

	v.2015	v.2014
Tilintarkastajan palkkiot		
KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 220,00	5 850,00
EU-hankkeiden tarkastus	0,00	0,00
Erityispalvelut		
Tarkastuslautakunta	0,00	0,00
Muut palvelut		
Muut maksut		
Palkkiot yhteensä	8 220,00	5 850,00

Henkilöstön lukumäärä (sis.myös määräaik.,sijaiset,työll.)	v.2015	v.2014
Yleishallinto	8	11
Sivistyspalvelut	265	274
Tekniset palvelut	57	57
Yhteensä	330	342
Tilikauden palkat		
Käyttötalous		
Rahapalkat	9 369 949	9 346 676
Eläkkeet	852	848
Eläkevakuutusmaksut	2 933 451	3 005 374
Muut henkilösivukulut	507 694	513 937
Sv-ym. Korvaukset	-87 570	-86 671
Yhteensä	12 724 376	12 780 164
Luontaisedut	67 922	72 022
Käyttötalous yhteensä	12 792 297	12 852 186
Investoinnit		
Palkat	15 707	22 835
Eläkevakuutukset	2 397	3 179
Muut henkilöstökulut	974	1 540
Investoinnit yhteensä	19 078	27 554
Palkkakustannukset yhteensä		
Rahapalkat yht.	9 385 655	9 369 511
Eläkkeet yht.	852	848
Eläkevakuutukset yht.	2 935 848	3 008 553
Muut henkilösivukulut yht.	508 668	515 477
Sv-ym.korvaukset yht.	-87 570	-86 671
	12 743 453	12 807 718
Luontaisedut yht.	67 922	72 022
Yhteensä	12 811 375	12 879 739

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	v.2015	v.2014
Suomen Keskusta r.p./Hpj kunnallisjärjestö	1 888,30	
Perussuomalaiset/Hpj Perussuomalaiset	384,00	
Sosiaalidem.Puolue/Hpj Ty Sarastus	1 765,65	
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	4 037,95	0,00

Erittely suunnitelmanmukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta							
	Tp2014	Tp2015	Ta2016	Ts2017	Ts2018	Yht.	keskiarvo./v.
Poistonalaiset investoinnit	3 091 834	1 884 333	3 636 000	3 440 000	2 235 000	14 287 167	2 857 433
Rahoitusosuudet	-331 172	-336 884	-555 000	-205 000	0	-1 428 056	-285 611
Investointien omahank.meno	2 760 662	1 547 449	3 081 000	3 235 000	2 235 000	12 859 111	2 571 822
Sumu-poistot	1 504 061	1 624 911	1 560 000	1 560 000	1 560 000	7 808 972	1 561 794
Viiden vuoden keskiarvo							
Sumu-poistot	1 561 794						
Poistonala.invest.omahank.meno	2 571 822						
Ero	-1 010 028						
Poikkeama	-39,3 %						
Jos eroa verrataan investointeihin	-39,3 %						
Jos eroa verrataan sumupoistoihin	-64,7 %						
Sumu poistot ovat investoinneista	60,7 %						

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kiinteistöjen uudisrakentamisen ja perusparannuksen menot

Palautusvastuu ennen v.2008 hankittujen osalta 5 v

v.2008 ja jälkeen hankittujen osalta 10 v.

	Hankinnat v.2015	ALV-pal.vastuu v.2015	Hankinnat v.2014	ALV-pal.vastuu v.2014
v.2008				
Parkkilan koulu	167 453		167 453	
Karjalahden palv.kesk.keittiö	35 553		35 553	
Terveyskeskus	2 730		2 730	
Lukio	3 253		3 253	
Kumisevan koulu	3 039		3 039	
Martinmäen koulu	23 769		23 769	
Yhteensä	235 797		235 797	
AVL 22 % /pal. Vast. 20 %	51 875	10 375	51 875	15 563

v.2009				
Karjalahden palvelukeskus	72 895		72 895	
Karjalahden palvelutalo	2 400		2 400	
Terveyskeskus	4 804		4 804	
Satakieli	26 188		26 188	
Neuvola/virastotalo	68 949		68 949	
Parkkilan koulu	1 302 080		1 302 080	
Tiiton koulu	15 137		15 137	
Martinmäen esikoulu	1 541		1 541	
Oksavan koulu	5 923		5 923	
Yläaste	5 074		5 074	
Lukio	8 279		8 279	
Kumisevan koulu	19 215		19 215	
Yhteensä	1 532 485		1 532 485	
ALV 22% / pal. Vast. 30 %	337 146	101 144	337 146	134 858

v.2010				
Uimahalli	19 982		19 982	
Martinmäen koulu	713		713	
Oksavan koulu	98 419		98 419	
Satakieli	5 406		5 406	
Ryhmis	17 063		17 063	
Kukkaniemi	51 197		51 197	
Yhteensä	192 780		192 780	
ALV 22-23% / pal. Vast. 40 %	43 400	17 360	43 400	21 700

v.2011				
Lukio	11 442		11 442	
Ryhmis	1 806		1 806	
Karjalahden palvelukeskus	135 000		135 000	
Uimahalli	7 229		7 229	
Tiiton koulu	95 937		95 937	

Oksavan koulu	17 389		17 389	
Yhteensä	268 803		268 803	
ALV 23% / pal vast. 50%	61 824	30 912	61 824	37 094

v.2012				
Kirjasto-kulttuuritalo	72 200		72 200	
Monitoimitalo	24 120		24 120	
Tiiton koulu	75 933		75 933	
Yhteensä	172 253		172 253	
ALV 23-24% / pal. Vast. 60 %	39 612	23 767	39 612	27 728

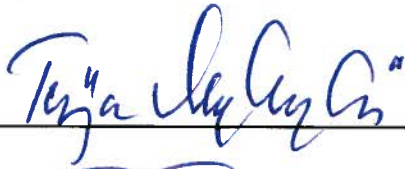
v.2013				
Lukio	451 237		451 237	
Uimahalli	44 972		44 972	
Karjalahden palvelukeskus	45 253		45 253	
Yhteensä	541 462		541 462	
ALV 24 % pal.vast.70 %	129 950	90 965	129 950	103 960

v.2014				
Uimahalli	111 284		111 284	
Päivikoti Satakieli	1 109 312		1 109 312	
Yhteensä	1 220 596		1 220 596	
ALV 24 % pal.vast. 80 %	292 943	234 354	292 943	263 649

v.2015				
Uusi uimahalli Ronkaala	152 698			
Uimahalli	3 457			
Karjalahden palvelukeskus	122 118			
Monitoimitalo	32 615			
Yhteensä	310 888			
ALV 24 % pal.vast. 90 %	74 613	67 152		
ALV:n palautusvastuu Kau- punki	1 031 363	576 029	956 750	604 552

Alv-palautusvatuut Konserni	v.2015	v.2014
Kehityskeskus	9 795	11 943
Jedu	503 956	458 139
Haapajärven Lämpö Oy	30 189	45 285
	543 941	515 367
Arvonlisäveron palautusvastuut Konserni yht.	1 119 970	1 119 919

Haapajärvellä maaliskuun 29. päivänä 2016

_____

_____

_____

_____

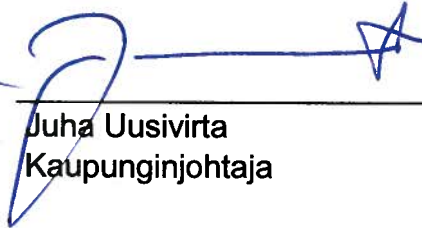

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Juha Uusivirta
Kaupunginjohtaja

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Haapajärvellä . päivänä . kuuta 2016

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy

Helena Järvenpää

JHTT, KTM

Luettelo käytetyistä tilikirjoista vuonna 2015:

Tasekirja

- Tuloslaskelma
- Rahoituslaskelma
- Tase
- Toteutumisvertailu
  - käyttötaloudesta
  - investoinneista
  - tuloslaskelmasta
  - rahoituslaskelmasta
  - toteutumayhteenveto
- Toimintakertomus
- Konsernitase
- Liitetiedot
  - kaupungin liitetiedot
  - konsernin liitetiedot

Päiväkirja

Pääkirja

- Tulostilierittely
- Tasetilierittely

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä vuonna 2015:

Tasekirja: Sidottuna, pysyvästi säilytettävä

Päiväkirja ja pääkirja:

Tulosteena, säilytys 10 vuotta

Säilytys: Kaupungin arkistossa

Luettelo käytetyistä tositelajeista vuonna 2015:

Tositelaji	ID	
100	10	Myyntireskontra
200	20	Ostolaskut
210	21	Ostolaskut/ Finvoice
220	22	Ostolaskut/ Projektitositteet
300	30	Ostoreskontran maksatus
310	31	Kassatositteet
320	32	Myyntireskontran suoritukset
400	40	Muistiotositteet
410	41	Varastosiirrot
600	60	Palkat
800	80	Käyttöomaisuus